

Ulucanlar katliamının politik anlamı ve arka planı - H. Fırat

Bugün zindanlar Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin kritik bir hal-kasıysa, bu doğrudan Türkiye'deki sınıf mücadelesinin genel gidiş-

tını ilgilendiren bir sorunsu ve böyle bir sorunda partimiz pratikte de izlenebilen bir kararlılık çizgisinin temsilcisi olmuşsa, bu uğurda gerektiğinde ölmesini bilmek

kadar bu saldırıyı göğüslemesini de bilmişse, işte bu büyük bir onurdur.

Bu bir onurdur ve bu onur partimizindir.

S.14

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı 2022 / 30
27 Eylül 2022

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak74.net

Krizin faturası kabarıyor, sosyal bunalım derinleşiyor!

iran'da sarsıcı gelişmeler- A. Engin Yılmaz

S.18

Gençlik mücadelesinin yeni dönemi

S.26

İrkçiliğin batağında yüzen düzen siyaseti

"HDP'den de bakan olabilir" lafı sonrasında konuşulanlar düzen siyasetinin ırkçılık batağına nasıl da saplanmış olduğunu gözler önüne serdi.

Topyekün saldırılara karşı birleşik mücadele

Haklarını korumak için mücadele etmeyen işçi sınıfı sonunda insanlık onurunu da yitirecek ve barbarlık düzenine kapı açacaktır.

Şangay İşbirliği Örgütü zirvesi

ŞİÖ gerçekleştirildi. "Çalkantılı zamanlarda uyum", Şanghay İşbirliği Örgütü'nün 22. zirvesinin ana mesajı oldu. Erdoğan da zirveye katıldı.

Krizin faturasası kabarıyor, sosyal bunalım derinleşiyor...

Ekonomik-mali krizin etkileri toplumsal yaşamın bir dizi alanında ağırlaşarak devam ediyor. Öyle ki, emekçilerin büyük bir kesimi beslenme, barınma, ulaşım, sağlık hizmetleri, eğitim gibi temel ihtiyaçlarını karşılamakta dahi alabildiğine zorlanıyor.

Her birisi kendi içinde kriz dinamiğine dönüşmüş bulunan ve kapitalist sistemin yönetme kabiliyetini giderek yitirdiği bu sorunlar yumağı, her geçen gün sosyal bunalımın derinleşmesine yol açıyor.

Hayat pahalılığının görülmemiş boyutlara ulaştığı, enflasyon rakamlarının ise rekor üzerine rekor kırdığı günümüz Türkiye'sinde, işçi sınıfı ve emekçilerin ezici bir çoğunluğu açlık ve yoksulluk sınırının altında ücretlere çalıştırılıyor. Buna bir de kapitalist krizin ağırlaşan yükünün emekçilerin sırtına sistematik olarak yüklenmesi ekleniyor.

Emekçilerin eline geçen üç kuruş karşısında; yüksek enflasyon ve hayat pahalılığına endeksli olarak temel gıda maddelerinin sürekli zamlanması açlık ve yoksulluk sorununu, konut fiyatlarının ve kiralarının akıl dışı oranlarda artması ise barınma sorununu ciddi birer kriz dinamiğine dönüştürmüş durumda. Bu alandaki çarpık tablo, kaçınılmaz olarak işçi sınıfını ve emekçileri borçlanma batağına sürüklüyor. Toplumun önemli bir kesimi gündelik yaşamını bankalara borçlanarak sürdürmeye çalışıyor. Bankalardan alınan borçların ya da çekilen kredilerin nasıl döndürüleceği ise ayrı bir soru işareti. İcra mahkemelerindeki dosyaların kabarması, bu konuda yakın gelecekte çok daha ağır bir krizin yaşanacağını sinyallerini şimdiden vermiş bulunuyor.

Eğitim ve sağlık alanında yaşanan çöküntü, göçmen krizi, kadın sorunu, çevresel yıkım gibi sorunlar ise sosyal bunalımın derinleşmesini hızlandıran diğer etkenler olarak öne çıkıyor. Her yanından dökülen piyasacı eğitim sistemi, kriz ve hayat pahalılığı koşullarında ciddi bir sosyal soruna dönüşmüş durumda. Zira, işçi sınıfı ve emekçiler çocuklarının eğitim hakkından yararlanabilmesi için devasa bütçeler ayırmak zorundalar.

Özel okullar bir yana, çocuklarının eğitim ihtiyacını devlet okulları üzerinden çözmek isteyen emekçiler dahi gelirlerinin önemli bir kesimini buna ayırmak durumundalar. Öte yandan, eğitim alanında yaşanan alt yapı sorunları ve verilen eğitimin gerici, anti-bilimsel içeriği düşünüldüğünde, sermaye düzeninin bayat ve niteliksiz bir "ürünü" alabildiğine yüksek fiyatlara emekçilere sattığı görülüyor.

Ayrıca, emekçilerin büyük bütçeler ayırıp eğitim için gerekli olan temel araç ve gereçleri satın alarak çocuklarını bir okula kaydettirmeleri de sorunu çözmüyor. Zira, eğitim hakkına erişmek için ulaşımdan barınmaya ve beslenmeye değin, bir dizi ihtiyacın karşılanması gerekiyor. Günümüz koşullarında kendisinin ve ailesinin temel gereksinimlerini dahi karşılamakta zorlanan işçi sınıfı ve emekçiler için, çocuklarının eğitim hakkını karşılamak giderek bir lükse dönüşmüş bulunuyor.

Sağlık alanında yaşananlar da eğitim sisteminden yansıyan çarpıklıklardan farklı değil. Pandemi süreci, piyasacı mantık üzerine kurulu olan kapitalist sağlık sisteminin nasıl bir çürüme yaşadığını gözler önüne sermişti. Gelineklerde sağlık sistemi adeta bir kilitlenme yaşıyor. "Hastane önlerinde kuyruk kalmadı" zıvalığını diline dolayan rejim sözcüleri, aylarca telefon üzerinden randevu alamayan emekçilerle adeta dalga geçiyor. Zira, emekçiler hem pahalı hem de niteliksiz olan sağlığa erişmekte bile büyük güçlükler yaşıyor. Sağlık alanında çalışan emekçiler ise, piyasacı mantıkla işletilen sağlık merkezlerinde bin bir zorlukla yüz yüze bırakılmış durumda. Sonu gelmeyen şiddet olayları, performans dayatması, düşük ücretler, ağır çalışma koşulları, başta hekimler olmak üzere sağlık çalışanlarının en yakıcı sorunları olarak öne çıkıyor.

Sonbahar aylarında emekçilerin uykusunu kaçırarak bir diğer sorun alanı ise, yaklaşan kışla birlikte yakıt ve enerji ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağıdır. Zira, yaz aylarında elektriğe ve doğalgaza gelen fahiş zamlar en çok kendisini kış aylarında hissettirecektir. Beslenme ve barınma kadar yakıcı olan bu sorunun, önümüzdeki aylarda işçi sınıfı ve emekçilerin yaşamında çok daha ciddi sorunlar yarata-

cağı açıktır.

Tüm bu ekonomik-sosyal sorunlara eşlik eden toplumsal sorunlar da günbegün ağırlaşmaktadır. Kadına yönelik şiddet ve istismar olaylarının sonu gelmesi bir yana, AKP-MHP iktidarının gerici uygulamalarıyla kadın sorunu toplumsal yaşamın içerisinde öne çıkan bir kriz dinamiğine dönüşmüş bulunuyor. Öte yandan emperyalist savaş ve saldırganlığın tırmandığı günümüz dünyasında, göçmen krizi her geçen gün ağırlaşıyor. Rant ve yağma politikalarının bir sonucu olarak çevresel yıkım katliam boyutlarına ulaşmış durumda...

Özetle, günümüz Türkiye'sinde emekçilerin üzerine çöreklenen ekonomik-sosyal sorunlar ile her geçen gün ağırlaşan toplumsal sorunlar iç içe, birbirini etkileyerek ve birbirinden etkilenecek sosyal bunalımı derinleştirmeye devam ediyor.

Bu akıl dışı ve sürdürülebilir olması mümkün olmayan tablo, sadece Türkiye'de değil çok yönlü krizlerle boğuşan diğer kapitalist ülkede de toplumsal yaşam içerisinde ciddi basınçlar, patlama dinamikleri oluşturmuş durumda. Yakın dönemde Sri Lanka ve İran'da yaşanan gelişmeler, kapitalist krizlerin üst üste bindiği ülkelerde derinleşen sosyal bunalımların, sosyal patlamaları mayaladığını da gözler önüne sermiş oldu.

Dün Tunus'ta, ekonomik bunalımın ağır yükü altında ezilen bir gencin kendi bedenini tutuşturması, Tunus sokaklarını ateşe vermiş ve diğer Arap ülkelerinde halk isyanlarını tetiklemişti. Bugün de İran'da genç bir kadının "Ahlak Polisi" tarafından katledilmesi İran sokaklarını isyan ve öfke patlamasının arenasına çevirdi. Gerek Tunus'ta, gerek Mısır'da, gerekse Sri Lanka ve İran'da yaşananlar, kapitalist sistemin döne döne ürettiği krizlerin ve çok yönlü sorunların dolaysız sonuçlarıdır. Zira, kapitalist sistem küresel ölçekte ekonomik, mali, siyasi, kültürel ve toplumsal boyutları olan çok yönlü krizler içerisinde debelenmektedir. İşte bu çok yönlü ve katmanlı krizler toplum yaşamının derinliklerinde sosyal bunalımı ağırlaştırmakta ve alttan alta mücadele dinamiklerini olgunlaştırmaktadır.

Bu aynı olgu Türkiye kapitalizmi için de geçerlidir. Zira, Türkiye'de de kapitalist krizin tüm yükünü sırtlanmış bulunan işçi sınıfı ve emekçiler; hayat pahalılığı, düşük ücretler ve ağır çalışma koşulları karşısında adeta yaşam savaşı veriyorlar. Kriz koşullarının derinleştirdiği ekonomik-sosyal sorunların yanı sıra; hak arama mücadelesi veren emekçileri, Kürt halkını ve ilerici-devrimci güçleri hedef alan faşist baskı ve saldırılar, kadınlara dönük cinsiyetçi-ayrımcı politikalar, gençliğe dayatılan geleceksizlik, doğa ve yaşam alanlarının talanı, temel hakların gaspı vb. toplumsal sorunlar sosyal bunalımı derinleştiriyor, sosyal patlamaların nesnel koşullarını olgunlaştırıyor. Bu tablo karşısında sermaye düzeninin ve gerici-faşist rejimin elinde baskıyı arttırmak, üç günde balonu patlayan "projeler" servis etmek, emekçileri aldatmaya dönük kırıntı bir takım "destekler" sunmak ve seçim hesapları ile oyalamak dışında bir enstrüman bulunmuyor.

Günümüz Türkiye'sinde, işçi sınıfı safalarında yılın başında ivmelenen ve gelişen yerde lokal düzeyde kendisini ortaya koyan kıpırdanmalar, emekçilerin "geçinemiyoruz" şiarı ile yaptığı sokak eylemleri, gençlik içerisinde barınma sorunu üzerinden gelişen tepkiler, kadınların şiddet ve istismar saldırılarına karşı dinmek bilmeyen öfkesi, Kürt halkının kendisini hedef alan kapsamlı saldırılara rağmen kırılmaması; toplumsal yaşamın farklı mecralarında mayalanan öfkenin dışavurumlarıdır.

Önümüzdeki süreçte bu öfkenin kendisine akacak kanallar yaratması, farklı alanlarda dışa vuran mücadele eğilimlerinin ve arayışlarının birleşik ve örgütlü bir direnişe dönmesi ve çok daha güçlü patlamaların önünü düzlemesi ise, toplumsal mücadele güçlerinin ve sınıf devrimcilerinin bugünden yapacağı çok yönlü, devrimci hazırlığa bağlıdır. Bu hazırlığın en temel halkasını ise, gelişme potansiyelleri artan toplumsal mücadelenin devrimci önderlik ihtiyacına yanıt verecek bir odağın yaratılması oluşturmaktadır.

Saray rejiminin “sosyal konut balonu”

AKP şefinin “büyük projeler” ilan etme, “büyük balonlar” şişirme, “sahte/büyük vaatlerde” bulunma konusunda pervasız olduğu biliniyor. Rejim ne zaman sıkışsa Erdoğan büyük bir sahtekarlık peydahlıyor. Gaz veya petrol yatakları buluyor, ekonomiyi uçuracağını ilan ediyor, uzay çağını başlatacağını vaat ediyor, yerli marka otomobil yakında piyasaya çıkacak diyor...

Tüm bunların ve benzeri başka ‘büyük vaatlerin’ kaba bir sahtekarlıktan başka bir anlam taşımadığı kısa sürede açığa çıkmıştı. Saray’dan beslenen medya sahtekarlığı manşet yapıp toplumu büyük yalanlara inandırmaya çalışıyor. Balon patladığında ise haberini bile yapmıyor. Bir süre sonra vaatler, projeler çöpe gidiyor, büyük balonlar patlıyor “cennet vaadi” yeni bir sahtekarlık manevrasına kadar unutuluyor, unutturuluyor.

Çöküşün eşiğine dayanan mafyatik Saray rejimini, dolayısıyla kendi paçalarını kurtarma telaşına düşen Tayyip Erdoğan ile müritleri, balonların en büyüğünü şişirme kararı almış görünüyor. Üstünde “sosyal konut projesi” yazan balonu bu defa fazla şişirmişler. Rejim çöküşün eşiğinde ama adamlar projenin beş yılda tamamlanacağını vaat ediyor. Seçim kazanma şansları olmadığı için ancak kaba zorbalıkla ayakta durabilen bu rejim, yağma/talan çarklarından beslenenler dışında tüm toplumu ekonomik krize sürüklemişken, utanıp sıkılmadan böylesi-ne vaatlerde bulunuyor.

AKP şefinin palavralarına bakarsak, proje 2023-2028 yıllarını kapsayan 5 yıllık sürede tamamlanacak. Toplam maliyeti 900 milyar lira olacak. Bu süreçte 500 bin sosyal konut, 250 bin konut amaçlı arsa ve 50 bin işyeri yapılacağı iddia ediliyor. Geliri 14 ile 16 bin lira olanlar taksit ödeyerek konut ya da arasa alabilecekmiş! Asgari ücret 5.500 TL olduğu için proje işçileri ilgilendirmiyor.

Ayrıntılar çöplüğü olan projede gençlere ve emeklilere konut vaat ediliyor. Barınmadığı için üniversite eğitimini alamayan on binlerce gencin olduğu yerde, adamlar ‘gençleri konut sahibi’ yapacakları zırvasını ortaya atıyorlar. Büyük çoğunluğu Saray rejimi tarafından sefalete mahkum edilen emeklilerin hangi parayla konut alacakları belli değil. Bu sahtekarlıkla hem gençlerle hem emek-

lilerle hem kirasını ödemekte güçlük çeken milyonlarca emekçi ve kent yoksulu ile alay ediyorlar.

Tayyip Erdoğan, “Bu devasa sosyal konut projemizin ilk etabını oluşturan 250 bin konutu 2 yılda bitirerek hak sahiplerinin kullanımına sunmayı planlıyoruz” diyor. Bu vaatte de sahtekarlık kokusu var. Zira TOKİ’nin ülke çapında yarım kalan birçok projesi var. Yani TOKİ denen talan ve rant kurumu da yolun sonuna gelmiş görünüyor. Bu arada dolar kurunun sürekli yükselmesi ve bunu tamamlayan yüksek enflasyondan kaynaklı yandaş inşaat şirketleri bile devletin boşa kalan ihalelerine talip olmuyor. Zira maliyetler sürekli yükseliyor. Yani AKP şefinin 2 yılda bitecek vadinin yerine getirilmesi olası görünmüyor.

Seçimlere 8-9 ay kalmışken, 20 yıldır iktidarda olan rejimin böyle bir proje ilan etmesinin konut sorununu çözmekle uzaktan yakından bir alakası yoktur. Zira rejim için konut ve inşaat sınırsız talan ve ranttan başka bir şey ifade etmiyor. Bu proje de artık çöküşün eşiğine gelip dayanan, toplumsal meşruiyeti olmayan bir mafyatik rejimin seçim hamlesinden öte bir anlam taşıyor.

Bu projeden nemalanmak isteyenler

çok elbet. Nitekim yoğunluktan dolayı TOKİ’nin internet sitesinin çöktüğü belirtilti. AKP-MHP rejimi toplumun ezici çoğunluğunu sağlıklı beslenme olanaklarından bile yoksun bırakmışken, işçilerin, emekçilerin, kent yoksullarının konut için peşinat ödemek bir de onlarca yıl taksit ödeyebilecek halleri zaten yoktur. Bu da başvuranların konut sorunu yaşayanlar değil, bu alandan para kazanmayı hesaplayanlar olduğuna işaret ediyor. Barınma sorununu en derin şekilde yaşayanlar, ev kirasını ve faturaları ödemekte zorluk çeken, sağlıklı beslenme hakkından yoksun bırakılan emekçilerdir. Yani projenin barınma sorununu çözmekle en küçük bir bağlantısı bile bulunmuyor.

Türkiye’de emekçilerin barınma sorunu yeni ortaya çıkmadı elbet. Kapitalist mülkiyet ve üretim ilişkileri zaten bu sorunun çözümü önünde engeldir. Ancak Saray rejimi döneminde bu sorun hiç olmadığı kadar derinleştirildi. İşçiler, emekçiler, emekliler, öğrenciler, kent yoksulları ev, yurt kiralalarının altında eziliyor. Öğrenci gençliğin “barınma” hakkı talebiyle yapılan eylemlere kolluk kuvvetlerinin vahşi bir şekilde saldırması, rejim şeflerinin ise terörist ilan ettik-

leri gençlere saldırması, sorunun boyutu hakkında fikir veriyor.

Kent rantı ve talanından beslenen dinci gerici büyük kentlerde yaşayan emekçilerin de kabusu oldu. Zira AKP’li belediyeler emekçilerin evlerini yıkarak rant alanları yaratma politikası izledi. Okmeydanı’nda, Beykoz’da, Maltepe’de bu yıkımlar devam ediyor. Kolluk kuvvetlerini halkın üzerine sürerek, evlerini dozerlerle yıkan bir zihniyetin barınma sorununa çözüm üreteceğini söylemesi, emekçilerle küstahça alay etmekten başka bir anlam taşıyor. 1100 odalı sarayda ikamet ederken çok sayıda yazlık/kışlık saray inşa ettirenlerin emekçilerin barınma sorununa çözüm üretmeleri eşyanın tabiatına aykırıdır.

AKP şefinin şişirdiği bu balonun seçime hazırlık çalışması olduğunu herkes biliyor. Zaten konunun uzmanları bu projenin hayata geçirilmesinin mümkün olmadığını söylüyor. Bundan bağımsız olarak emekçilerin sağlığa uygun ve insanca barınmaya elverişli konut talepleri haklı ve meşrudur. Kapitalizm pek çok temel sorununun olduğu gibi barınma sorununun çözümü önünde de engeldir. Buna rağmen emekçilerin haklı/meşru talepleri için örgütlü mücadeleyi yükseltmeleri de insanca barınma ve yaşama hakkını savunmaları da büyük bir önem taşımaktadır...

Karanlığı kitlelerin direnişi püskürtebilir!

E. Eren Yılmaz

Sermaye düzeninin, toplumun tüm kesimlerini yedeklemeye çalıştığı seçim eksenli kapışması keskinleşiyor. AKP-MHP gerici faşist iktidarı, seçimleri kazanabilmenin, bu yolla hiç değilse bir süre daha ömrünü uzatmanın hesabını yapıyor. Düne kadar sömürü, soygun ve talan üzerine kurdukları iktidarlarını, kitlelerin gerici-dinsel, mezhepsel ve etnik önyargılarının istismarı üzerinden elde ettikleri seçmen desteğiyle perdeleyenlerin barutları gittikçe tükeniyor. Toplumu saran ekonomik, sosyal ve siyasal kriz atmosferinin yarattığı yıkım, derinleşen yoksulluk ve sefalet, AKP-MHP bloğunun kitle-seçmen desteğinin çözülmesini hızlandırıyor. Yaşanan bu zayıflama iç kavgaları, çatışmaları ve Sedat Peker'in ifşaatlarında olduğu gibi tüm kirli çamaşırların ortalığa dökülmesini sağlıyor. İşçi ve emekçiler de yaşanan çok yönlü sorunlar karşısında öfke ve tepki artıyor.

Gerici-faşist iktidar seçimlere kısa bir süre kala, tabloyu en azından bir parça düzeltebilmek, geriye gidişini durdurmak için elindeki tüm olanakları seferber etmiş durumda. Büyük bir bölümü manipülasyon ve aldatmaya dönük olan ekonomik, sosyal icraatlarla algı yaratabileceğini, seçimlere kadar bir süre idare edebileceğini hesaplıyorlar. Merkez Bankası sürekli karşılıksız para basarak, iktidar ise güya sosyal yardımları artırarak toz pembe dünya algısına oynuyor. İşçi ve emekçiler için sonrası daha büyük bir yıkım anlamına gelen ekonomik adımlarla sermayeyi ihya ederken, sefaleti ve yoksulluğu, ağır ve kölece çalışma koşullarını pekiştiriyorlar. İçerde gemi aziya alanlar, dışarda savaş ve saldırganlık naraları atıyorlar.

Tüm bunların yetmediğini gören AKP-MHP iktidarı, devletin tüm kademelerini ele geçirmiş olmanın verdiği pervasızlıkla, yine devlet aygıtının tüm baskı ve zor mekanizmalarını kullanarak toplumsal yaşamı zapturapt altına almaya çalışıyor. Bir kısmı gerilim ve çatışma ile toplumsal yaşamda dikey bölünmelerin yaratacağı "olanaklara" dönük propaganda olsa da esas amaç baskı ve zorbalık dışında elinde bir şey kalmayan iktidarın, en azından seçim sırasında tek ses yaratma hedefine dayanıyor. Son haftalarda dozu artan baskı ve yasakların önümüzdeki günlerde ağırlaşacağı ise

AKP şefinin ve temsilcilerinin söylemlerinden açıkça yansıyor.

Konser-festival yasakları gündelik iş haline gelmiş bulunuyor. Her türlü eylem-etkinlik engelleniyor, çoğu durumda kolluk saldırısının muhatabı oluyor. HDP milletvekili, senaryosu önden yazılmış özel çekim görüntüler eşliğinde tutuklanarak cezaevine gönderiliyor. TİP milletvekili Ahmet Şık bizzat AKP şefi tarafından "terörist!" ilan ediliyor. Muhafazatçı gazetecileri dönük saldırılar, hedef gösterme ve tehditler artıyor. Hak isteyen eğitim emekçileri aşağılanıp, çapulcu ilan ediliyor, yapmak istedikleri eylemde yerlerde sürükleniyorlar. Şarkıcı Gülşen aylar önce söylediği bir sözün yeniden piyasaya sürülmesi üzerine tutuklanıyor, AKP-MHP iktidarı ve yandaşları koro halinde "değerlerimiz kırmızı çizgimizdir" tartışmaları açarak dinsel gericiliği tepe tepe kullanmaya çalışıyor. Diyanet, cemaat ve tarikatlar ısmarlama fetvalarla bir yandan gericilik kusuyor diğer yandan "Allah kelamı" ile iktidarın zorbalık politikalarını kendi cephelerinden omuzlamaya çalışıyorlar. AKP şefi kendinden olmayan, kendi gibi düşünmeyen herkese saldırırken, on yıllardır yok sayılan

Alevilerin nasıl düşünmesi ve inanması gerektiğini belirlemeye çalışıyor. Faşist iktidarın içişleri bakanı önüne gelen herkesi kahvehane diliyle tehdit ediyor. Rant politikalarına karşı mücadele eden Ankara Mimarlar Odası Başkanı memurluktan çıkartılıyor. Belli ölçülerde düzen muhalefeti de bu saldırıların muhatabı oluyor vb. Yargı, emniyet, bakanlıklar, valilikler, en sıradan bürokratına kadar hemen her AKP-MHP militanı seçim kazanmaya kitlenmişken, çıkabilecek en ufak farklı sesi bastırmaya, engellemeye yoğunlaşmış durumdadır. Yapılan her zorbalığın büyük gürültüler eşliğinde yandaş medya eliyle günlerce tartışılması ise, topluma yaymak istenilen korku duvarlarının harcı oluyor.

Uzatabilecek bu liste, seçim gündemi yaklaşırken AKP-MHP iktidarının güncel politikalarını oluşturuyor. Burjuva muhalefeti ise, sermaye düzenin seçim eksenli kapışmasının diğer tarafında yer alarak, AKP-MHP iktidarının yarattığı ekonomik-sosyal yıkımın, baskı ve zorbalığının istismarı üzerine kurduğu, kapitalist düzeni belli ölçülerde restore etme programına dayanan "seçimleri bekleyin, sonrası çok güzel olacak" tü-

ründen boş hayal yaydığı bir süreç işliyor. Görüldüğü kadarıyla reformist sol, "işlerin daha da karışacağı" açık olan bir sürece, seçim gündemine eklenmiş, parlamenter avanaklığın yeni bir versiyonu olan ittifaklar ile hazırlanıyor. Aralarından bazıları işi, burjuva seçimlerine burjuva partileri dahi daha aday belirlememişken, aday belirleme kampanyaları yapmaya kadar vardırırmış durumda...

Girtlağına kadar pisliğin içine gömülmüş mafyatik rejimi ve rejimin baskı, zorbalık üzerine kurduğu düzenini ancak işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin direnişi püskürtebilir. Her türlü temel hak ve özgürlükleri yok sayarak, ağır bir ekonomik-sosyal hak gaspı sürecinde, orman kanunlarının işlediği, en sıradan burjuva yasa ve kuralının dahi rafa kalktığı, iktidarda olanların iktidarda kalabilmek için çok daha fazlasını yapabilecekleri herkes tarafından genel bir kabul görünürken, kitlelerin fiili-meşru mücadelesini eksen almak ve güçlendirmek tek çıkış yoludur. İşçi sınıfı ve emekçileri sermaye düzeninin iç çatışmasından, düzen muhalefetine istismarından, reformist solun ham hayallerinden koruyacak ve var olan bunalıcı atmosferi püskürtecek olan budur.

İrkçilik batağında yüzen düzen siyaseti

Sermaye düzenin temel yönetme araçlarından biri ideolojik manipülasyonlardır. Söz konusu manipülasyonlar ile emekçilerin bilinçlerini bulandırarak düzenin destekçisi konumuna düşürmek, yapay ayrımlarla oyalamak ve bir kesim üzerinden "güruhlar" yaratarak kendisine devşirmek vb. amaçlanmaktadır. İşçi sınıfı ve emekçilerin örgütsüz olduğu koşullarda düzenin ideolojik saldırıları ve manipülasyonları kendisine çok daha kolay etki alanı bulmaktadır.

Üretim araçlarının sahibi olan kapitalist sınıf, düşünsel araçların büyük bir kısmını da kontrol ediyor. Bu alanda en yaygın kullanılan, çağın en etkili aracı medyadır. Ancak aynı amaç için tüm eğitim kurumları, Diyanet başta olmak üzere her türden dini örgütlenme, devlet yöneticileri tarafından yapılan açıklamalar, düzenin yargısı ve doğrudan topluma hitap eden sermaye siyasetçileri de ideolojik manipülasyonun oluşturulmasında etkin rol oynarlar. Dört koldan bu gerici ideolojik taarruza maruz kalan emekçilerin azımsanmayacak bir kesimi, yazık ki sömürücü sınıflar tarafından yönlendirilmeye açık hale geliyor.

Üretim araçlarının sömürücü sınıfların özel mülkü olduğu, bu asalak azınlığın zenginleşmesi için geniş emekçi yığınların yoksulluğa/sefalet mahkum edildiği kapitalist sistemde, temel ayrım sınıflar arasındaki uzlaşmaz çelişki üzerinden şekillenmektedir. "Bütün kötülüklerin anası" olan bu ayrımdan türeyen pek çok sorun, kapitalist sistemde döne döne yeniden üretiliyor. Bu çağda cinsel, etnik, dinsel, mezhepsel, bölgesel vb. ayrımların kaynağı da uzlaşmaz sınıf çelişkilerini yaratan kapitalist sistemdir. Zira kapitalizm yapısal olarak bu sorunları çözmeye olanaklarından yoksundur.

Temel ayrımı tali ya da yapay ayrımlarla örtmek, egemen sınıflar ve onların hizmetindeki kapitalist devletin yönetme biçimlerinden biridir. Bunun en yaygın en iğrenç araçlarından biri ise ırkçılık ve şovenizmdir. Özellikle ezilen ulus sorununun bulunduğu ülkelerde iktidarlar ırkçı-şoven zehrini özel bir şekilde yaygınlaştırırlar. Bununla hem ezilen ulusun eşitlik-özgürlük uğruna yükselttiği mücadeleyi karalamak hem işçi sınıfı ve

emekçileri yapay bir şekilde parçalamak ve onları sınıf mücadelesinden uzaklaştırmak için kullanırlar. İrkçi-şoven ideoloji toplumda belli bir etki yarattığında ise, bunu siyasi ranta çevirmeyi amaç edinmiş düzen partileri sahnedeki yerlerini alırlar.

Türkiye'de ırkçı-faşist çizgide 1969'da kurulan MHP'nin oy oranı %3 civarındaydı. 1970'li yıllarda kontrgerillanın tetikçisi olarak görevlendirilen MHP, 1977'de yapılan genel seçimlerde yüzde 6,4 oranında oy alarak 16 milletvekili çıkardı. Bu oran, o dönem faşist partinin alabileceği maksimum desteği gösteriyor.

1990'lı yılların sonuna kadar bu oranda belirgin bir değişiklik olmadı. 1999'da yaşanan ekonomik krizin ardından yapılan seçimlerde DYP, ANAP gibi sağ partiler çökünce MHP oy oranını %18'lerin üstüne çıkarsa da, 2002 seçimlerinde %8'lere gerileyerek baraj altında kaldı. Son dönemde Türkiye'de düzen siyasetinde baskın bir ton haline gelen ırkçılığın yaygınlaşması ve bu çizgideki partilerin türemesi AKP döneminde gerçekleşmiştir. Bu süreçte Kürt sorununu seçimleri kazanmanın bir aracı olarak kullanan AKP, "Kürt açılımı", "Oslo süreci", "İmralı görüşmeleri" serisinin ardından 7 Haziran 2015 seçimlerinde hezimete uğrayınca, kirli savaşı yeniden başlattı.

Kurulduğu günden beri faşist partinin desteğine yaslanan Tayyip Erdoğan'la müritleri, 7 yıldır devam eden AKP-MHP koalisyonunu o zaman kurdular. Bu yıllarda yağma, talan, haraç, rüşvet mafyacılık rejimi tepeden tırnağa kaplarken, ırkçı-şoven histeri kesintisiz bir şekilde kıskırtıldı.

Bu zehirli iklimde CHP İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in -nereden icap ettiği belli olmayan- "HDP'den de bakan olabilir" lafını ortaya atmasından sonra başlayan tartışmalar, Türkiye'de düzen siyasetinin ırkçılık batağına nasıl da saplanmış olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi.

Bu tiksinti verici ırkçılık ilk defa sergilenmiyor elbette. Sermaye devletinin her zaman kullandığı kirli araçlardan biri ırkçılıktır. Yine de mafyatik saray rejimine güya alternatif olan İYİP şefi Meral Akşener'le "kurmayları" tarafından yapılan açıklamalar, düzen siyasetinin ana gövdesiyle tam bir ırkçılık batağında yüzdüğünü gösterdi. Şoven milliyetçiliği temsil eden, "merkez sağ" parti olacağı söylenen, hatta kimi zaman "demokrat milliyetçiler" diye tanımlananların zihniyetinin ne kadar "demokrat" olduğu daha net bir şekilde görüldü.

Böyle bir şey gündemde yokken, HDP'nin bu yönde bir talebi söz konusu değilken, kendi partisinde bile tartışmalı bir figür olan Gürsel Tekin'in ettiği lafın ardından "fırtına" koparanlar, "saray rejiminden sonra" kurmak istedikleri rejimin, şimdikinden pek de farklı olmayacağına mesajını verdiler. Bu türden çıkışların gerisinde "oy avcılığı" kaygısı olsa da dile getirilenler, İYİP'in de gırtlığına kadar ırkçılık bataklığına saplandığını gözler önüne serdi.

Sosyal demokrat olma iddiasındaki bazı CHP'lilerin sergilediği şoven tutumlar bir yana, diğer düzen partilerinin tümü dinci-ırkçı zihniyeti topluma dayatıyor ve bunun üzerinden siyaset yapıyorlar. AKP, MHP, BBP, Perinçekçiler koalisyonu şoven ırkçılıkta birbiriyle

rişiyor. Bunun dışındakiler ise MHP'den kopan İYİP, AKP'den kopan Deva Partisi ile Gelecek Partisi ve son dönemde özellikle göçmenler üzerinden geliştirdiği iğrenç ırkçı-söylemle öne çıkan eski MHP'li Ümit Özdağ'ın kurduğu Zafer Partisi. Bunların yanına ırkçı söylemlerden uzak duran ancak şeriatçı zihniyetleriyle öne çıkan SP ile Necmettin Erbakan'ın oğlu tarafından kurulan YRP'yi eklemek gerekiyor...

Saray rejimi koalisyonu ülkeyi bataklığa itip on milyonlarca emekçiyi sefalet mahkum ederken, CHP dışta bırakılırsa, "AKP sonrası" dönemde etkin olmaya çalışan partiler saray rejiminin dinci-ırkçı koalisyonun içinden çıkmıştır. Sadece saray rejimi değil, 6'lı masada bulunan ya da Zafer Partisi gibileri, HDP bir yana CHP'nin de etkisiz bırakılacağı bir formül arayışındalar. CHP'nin tartışmalı laikliği ve sosyal demokratiğine bile tahammül etmeyen, Türkiye'yi tıpkı saray rejimi gibi neo liberal dinci-ırkçı karanlığa mahkum etmek isteyen bir düzen siyaseti var halkın karşısında. Siyasi arenaya hakim olan bu tablo, emperyalistlerle sermaye kodamanlarının eserdir. Siyasi alanda öne çıkan figürlerin büyük bir çoğunluğunun dincilik ya da ırkçılıkla malul olması, Türkiye kapitalizminin emekçilere sefalet ve karanlıktan başka bir şey vaat edemeyeceğini somut bir şekilde kanıtıyor.

Toplumun geniş kesimlerinin dinci-faşist saray rejiminden kurtulmak için büyük bir istek duyması hem doğal hem kaçınılmazdır. Ancak "AKP sonrası" kurulacak sistemden temel sorunlara çözüm beklemek de hayal kırıklığından başka bir şey yaratmayacaktır. Elbette mafyatik saray rejiminden bir an önce kurtulmak önemlidir. Ancak bundan da önemlisi, kapitalist sistem ve sermaye devletinin dayattığı koyu karanlığı dağıtmanın tek yolunun işçi sınıfının, emekçilerin, kadınların, gençliğin ve tüm ezilenlerin örgütlü mücadelesinden geçtiğini biran bile unutmamaktır. Her şeye rağmen bu düzen ayakta kaldıkça sorunların hiçbirinin kalıcı çözümü olmayacak, kısmi çözümler olsa bile, sistem onları gerisin geriye yeniden üretecektir. Dolayısıyla, emekçilerin gerçek kuruluşu için verilecek mücadelenin kapitalist barbarlığı ortadan kaldırmayı esas alan bir perspektifle örgütlenmesi şarttır.

Sosyal medya rejiminin hedefinde...

AKP-MHP rejiminin suç dosyaları ne zaman ortalığa saçılırsa, Saray'a biat etmeyen medyaya saldırıların daha da yoğunlaştırılması tartışılmaya başlar. Yolsuzluk, hırsızlık, çetecilik, mafyacılık gibi alanlarda işledikleri suçlar o kadar artmış ki, bu gerçeklerin sosyal medya üzerinden dile getirilmesine tahammül edemiyorlar. Suç işlemeye devam ettikleri, gerçekleri ise saklayamadıkları için, sosyal medyayı nasıl boğabiliriz diye tartışıyorlar.

Biat etmeyenlere pervasızca hücum eden rejim, sosyal medyada kullandığı bir "maaşlı ak-trol ordusu" besliyor. Bu tetikçileri kullanarak en ahlaksızca saldırıları koordine ediyor, hedef seçilen kişilere karşı linç kampanyaları düzenliyor, gündeme dair yalana/çarpıtmaya dayalı mesajlar yayınlıyor. Kısacası Saray'dan gelen emre göre hareket eden trol ordusu, sosyal medya platformlarında dinci-faşist rejimin kirli işlerini yapıyor. Ama düzen medyasının %95'i ile trol ordusuna rağmen, suç dosyalarının ortalığa saçılmasını önleyemiyorlar. Bundan dolayı sosyal medyadaki muhalif sesleri boğmak istiyorlar.

Faşist partinin şefi Devlet Bahçeli kurulduğu günden beri AKP'nin 'koltuk değneği' ya da 'stepnesi' oldu. 2015'ten sonra ise dolaysız suç ortağı. Yani MHP 2002'den bu yana fiilen dinci gericilik için çalışıyor. Bunu hem AKP-Cemaat koalisyonu zamanında yaptı hem Cemaat FETÖ olduktan sonra. Buna rağmen rejimin halka karşı işlediği bunca suçla ilgisi yokmuş gibi davranıyor. Arada bir ırkçı-şoven vaazlar vermek, tehditler savurmak, azılı katilleri, mafya babalarını hapisten çıkartmak gibi kendilerine uygun işler yapıyorlar. MHP'nin, dinci-faşist rejimin iktidara gelmesi için sunduğu hizmetlerin karşılığını ihale yolsuzlukları ve mafya rantından büyük bir pay kapmanın yanı sıra ırkçı militanları devletin farklı kademelerine yerleştirerek aldıkları sık sık dile getiriliyor.

MHP Mehmet Açar, Süleyman Soylu gibi çete başlarının arkasında durduğu gibi, faşist mafya babası Alaattin Çakıcı ve adamlarını özel bir aflu hapisten çıkararak mafyalar rantından aldığı arttırma çabasına girdi. Hal böyleyken mafya ba-

Suç bataklığında yüzen saray rejiminin şefleri, faşist saldırganlığın dozunu arttırarak korkularını hafifletmeye çalışıyorlar. Bu bağlamda Saray'a biat etmeyen, tüm baskılara rağmen gerçekleri halka taşımaya çalışan medyayı susturabilmek için bir saldırı hazırlığında oldukları görülüyor.

bası Sedat Peker'in ifşaatları faşist partiyi de rahatsız ediyor. Ancak çoğu zaman ifşaatları geçiştirerek suç dosyalarının açılmasıyla ilgili değilmiş gibi görüntü vermeye çalışıyor. Son ifşaatlar ise Devlet Bahçeli'yi de korkutmuş görünüyor. Saraydan 'kelle alan' suçların ortalığa saçılması, bu defa faşist partinin şefini de harekete geçirmiş görünüyor.

Dinci-faşist rejimde üstlendiği misyona sıkı sarılan MHP'nin şefi, doğru düzgün Türkçe cümle bile kuramaz durumda olmasına rağmen, tehditler savurmaya devam ediyor. Faşist mafya babası Alaattin Çakıcı'yı özel bir şekilde ağırlayıp gizli bir görüşme yaptıktan sonra sahneye çıkan Devlet Bahçeli, bir parçası ve suç ortağı olduğu 'yağma talan rüşvet haraç' düzeni hakkında bir çift söz etmezken, bu gerçeklerin sosyal medya üzerinden ifşa edilmiş olmasından duyduğu rahatsızlığı yansıttı. Sarayda lağımın patlamış olmasını "milli birlik ve güvenlik" sorunu olarak tanımladığı konuşmasında şu ifadeleri de kullandı:

"Son gelişmeler göstermiştir ki, sosyal medyanın mutlak surette denetim altına alınması şarttır. Bunun yanı sıra ahlaki ve hukuki açıdan sınırlandırılması hayat memmat konusudur.

Bu kapsamda 1 Ekim 2022 tarihinde, TBMM çalışmalarına başlar başlamaz hazırlığı büyük oranda tamamlanmış olan sosyal medya düzenlemesi kanunlaştırılarak gittikçe büyüyen, huzur ve güvenliğimizi artan şekilde yutan kara delik hukuki bir temele bağlanmalıdır.

Toplumsal huzurumuzun yanında milli birlik ve güvenliğimiz sosyal medyanın dipsiz kuyularında tahrip edilemeyecektir. Böylesi bir zillete asla müsaade edilmeyecektir..."

Faşist parti şefinin bu lafları etmesi, suç dosyalarının açılmasından ve kurucu ortağı olduğu mafyatik rejimin çöküşünden duyduğu korkuyu gözler önüne seriyor. Bu tür rejimlerin 'yağma talan rüşvet haraç' çarkı dönmeden ayakta kalması mümkün değil. İfşaatlar bu çarkı eskisi gibi çevirmenin koşullarını adım adım daraltıyor. Dahası şefler dahil bu kokuşmuş pislik bataklığında yaşamaya bağımlı hale gelenlerin hesap verme korkusuna kapıldıkları da görülüyor.

Suç bataklığında yüzen saray rejiminin şefleri, faşist saldırganlığın dozunu arttırarak korkularını hafifletmeye çalışıyorlar. Bu bağlamda Saray'a biat etmeyen, tüm baskılara rağmen gerçekleri halka taşımaya çalışan medyayı sustu-

rabilmek için bir saldırı hazırlığında oldukları görülüyor. MHP şefinin tehditleri buna işaret ediyor. Polisinden yargısına, maliyesinden RTÜK'üne kadar zorbalardan elinde birçok araç var. Bunları şu veya bu şekilde kullanmaya çalışacaklar.

Buna rağmen farklı mecralarda inatla gerçekleri dile getiren basın emekçilerini dize getirme gücünden yoksunlar. Yıllardır uğraşmalarına rağmen bunu başaramadılar. Şimdi de başaramayacaklar. Zira her tarafından çürüyüp dökülen bir rejimin pisliklerinin üstü sosyal medya yasaklarıyla örtülemez. Saray'ın göbeğinde patlayan lağımı hiçbir şeyle örtemezler artık.

Elbette bu, hazırlığı yapılan saldırıyı hafife almak anlamına gelmiyor. Şimdiye kadar olası yasaklama/susturma saldırılarına karşı farklı direniş biçimleri geliştirilmenin imkanlarına bakmakta fayda var. Zira beka korkusuna kapılan adamların son bir hamleyle kokuşmuş karanlıklarıyla gerçeklerin üstünü örtme girişiminde bulunmaları mümkündür. Olası bir saldırıya karşı önden yapılacak hazırlıklar yaratılabilecek tahribatı azaltacaktır.

Saray rejimi ve dalkavuklarından hesap soralım!

“Biraz eşinden, dostundan borç alarak, biraz ek mesai yaparak...” diyor Saray’ın bakanı Murat Kurum katıldığı programda pişkince. Güya asgari ücretle çalışan işçilere nasıl ev sahibi olabileceklerini anlatıyor. Oysa bu zatın bakanı olduğu rejim, asgari ücreti açlık sınırının altına çekerek milyonlarca emekçiyi borç kışkacının içine itmiştir. Hal böyleyken pişkin pişkin laflar edip insanca yaşayabileceği bir eve taşınma hayali kuran işçilerle pervasızca alay ediyor. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı sıfatı taşıyan bu zat son dönemde sıkça televizyon ekranlarında boy gösteriyor. Giderek derinleşen ekonomik, sosyal ve siyasal krizler içerisinde olan AKP-MHP iktidarının seçim yatırımı olan “sosyal konut projesi” Murat Kurum ve onun gibiler tarafından her yerde şişiriliyor. Ancak pek çok veri, hayal satılan bu projenin sahtekârca hazırlanmış bir dümen olduğunu akla getiriyor.

Erdoğan, 500 bin sosyal konut, 50 bin işyeri ve 250 bin arsa yapılacağı iddiasını ortaya atarak 2023-2028 yıllarını kapsayan “dev konut” projesini başlattığını geçen günlerde ilan etti. Projenin toplam maliyetinin 900 milyar TL olacağını iddia etti. Ağustos 2022’de açlık sınırı 6.890 TL iken asgari ücretin 5500 TL olduğu Türkiye’de, projenin muhataplarını geliri 14 ila 16 bin TL arasında olanlar oluşturuyor. Kısacası işçiler bu projenin muhatapları olmadığı halde, yalan makinesi Saray medyası pazarlamaya çalıştığı projenin dar gelirli için hazırlandığını yazıp çiziyor. Saray’ın çöplüğünden beslenen bir takımı siyasetçi ve gazeteci kılıklı tipler artık utanmazlıkta hiçbir sınır tanımıyorlar. Zira açlık sınırının 1390 TL altında ücret alanlara, yani karnını doğru dürüst doyuramayanlara “hadi gözünüz aydın, artık ev sahibi oluyorsunuz. Ama bunun için dişinizi biraz daha sıkın. Daha fazla mesai yapın. Borçlar alın” demekte bir beis görmüyorlar. Projeye bir rağbet olduğu görülüyor. Murat Kurum’un dediğine göre 3 milyon 466 bin 250 kişi proje için başvuru yapmış. Bu ilgi ev alma hayali kuranların çok olduğunu gösteriyor ama neyle karşılaşacakları henüz belli değil.

KÜSTAHLIKTA SINIR YOK!

TL’nin döviz karşısında sürekli değer

Saray tarafından atanan bakanla diğer AKP’lilerin küstahlıkta hiçbir sınır tanımadıklarını ispatlayan bu ve benzeri sözleri sarf etmeleri, emeği ve onuruyla yaşam savaşı veren işçi ve emekçileri, tiksinti verici bir kibirle küçümsediklerini gözler önüne seriyor.

kaybetmesi inşaat sektöründeki maliyetlerin günden güne artmasına neden oluyor. Böylelikle konut ve barınma sorunu rejim tarafından krize çevrildi. Bu kriz ise gittikçe derinleşiyor. Sarayın bakanı Murat Kurum, toplumla alay edercesine yaptığı açıklamalarda ilk olarak barınma sorununu yakıcı bir şekilde yaşayan öğrencilere hitap etti. Geçen senenin başından itibaren barınma sorunu yaşayan öğrenciler eylemler gerçekleştirmişti. Öğrenciler bir ihtimal çıkarsa kaldıkları KYK yurtlarında insani olmayan nitelsiz koşullarda barınmak zorunda bırakılıyor. Ya da yıllık 90 bin TL’yi bulan özel yurtlara yönelmek zorunda kalıyor. Özel yurt ve apart ücretlerini karşılayamayan öğrenciler ise doğrudan tarikat-cemaat yurtlarına mahkum ediliyor. Bu sene itibarıyla öğrenci gençlik tablo daha da vahim bir hal alıyor. Hal böyleyken Murat Kurum sosyal medyada yaptığı paylaşımında öğrencilere “ev alın” önerisinde bulundu. AKP’li bakanın piyasaya sürdüğü videoda bir öğrenci üniversitede okurken TOKİ sayesinde ev aldığını ve bunun tamamen

doğru planlamayla yapılabileceğini, kira vereceğine TOKİ sayesinde kira bedeline ev sahibi olduğunu anlatıyor. Bu tavsiye, yüzbinlerce öğrenci eğitim masraflarını dahi karşılayamadığı için eğitimine son vermek zorunda kaldığı bir dönemde yapılıyor. Gençler üniversiteye başladıkları andan itibaren iş sahibi olabilmek kaygısıyla geleceksizlik sorunuyla boğuşurken adam utanmadan gençlere ev satın almalarını tavsiye ediyor...

“Asgari ücretliler hem kira hem konut kredisini nasıl ödeyecek?” sorusunu ise bu aynı Bakan şöyle yanıtlıyor: “5 bin 500 lira alıyor. Hem kira ödeyecek hem konut kredisi taksiti ödeyecek hem de evini geçindirecek. Tabii bunu yapabilmesi için ilave mesai ve kazanç sağlaması gerekiyor. Bunun için vatandaşımız biraz dişini sıkarak, biraz eşinden, dostundan borç alarak, biraz ek mesai yaparak bu bedeli karşılayabilir.”

Hem üç-beş dolgun maaş hem sarayın yağma-talan-rüşvet çarkından pay alan bu tipler, yüzleri kızarmadan sefaletle mahkum ettikleri insanlara bu tür

“tavsiyelerde” bulunabiliyorlar. “Tavsiyeleri” ile en temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için gecesini gündüzüne katarak didinip duran, insani koşullarda yaşayamayan emekçilere reva gördükleri sefaleti “olağan” bir şeymiş gibi sunmaya çalışıyorlar.

Saray tarafından atanan bakanla diğer AKP’lilerin küstahlıkta hiçbir sınır tanımadıklarını ispatlayan bu ve benzeri sözleri sarf etmeleri, emeği ve onuruyla yaşam savaşı veren işçi ve emekçileri, tiksinti verici bir kibirle küçümsediklerini gözler önüne seriyor. Yazık ki, bu gücü emekçilerin halen suskun olmalarından alıyorlar. Oysa bu acımasız, yozlaşmış, kibirli hırsız takımından hesap sormanın zamanı çoktan geldi ve geçiyor bile...

Çocukların payına açlık düştü

K. Düşgör

Çöküşe varan ekonomik kriz, peş peşe yapılan zamlar, yükselen enflasyon işçi ve emekçilerin yoksulluğunu günden güne derinleştiriyor. Okulların açılması durumun vahametini daha belirgin hale getirdi ve yoksulluğun acısını en çok çocukların çektiğini yeniden hatırlattı. Eğitim masrafları eylül ayı harcamalarını katlarken, fiyatı en çok artan ihtiyaçların başında ise "gıda ürünleri" geliyor.

Tam da bugünlerde Sağlık Bakanlığı, okul çağı çocuklarında sağlıklı ve dengeli beslenmenin, büyüme ve gelişimin yanında okul başarısı, algılama, dikkat ve bilişsel yeteneklerin artmasında da etkili olduğunu anlatan bir rapor yayınladı. Bakanlık, "süt, yumurta, mevsim meyveleri, kuruyemiş, et, balık gibi gıdaları çocukların sıklıkla tüketmeleri gerektiğini" tavsiye etti. Raporunda yetersiz beslenme durumunda çocukların hastalıklara karşı dirençsiz olacağı, algılama, dikkat yeteneklerinde gerileme yaşanabileceği ve okul başarılarının düşebileceğine dikkat çekildi.

Bu açıklamayı yapan Saray'ın Sağlık Bakanlığı zenginlere sunum yaptığını sanıyor olmalı. Söylenenler doğru olduğu gibi her çocuğun sağlıklı/dengeli beslenme hakkı da var. Oysa araştırmalar, çocukların sağlıklı beslenmek bir yana; okula aç gittiğini, öğün atladığını, beslenme çantalarının boş olduğunu ortaya koyuyor. Açlık sınırının 6890 TL olduğu Saray rejiminde asgari ücret 5500 TL olunca başka türlü olması da mümkün değil. Tabii Sağlık Bakanlığı bu tür "ayrıntılarla" ilgilenmiyor.

AÇLIK, KANSIZLIK, ZAYIFLIK!

Eğitim emekçilerinin yaptığı araştırmalara göre her 4 çocuktan 1'i okula aç gidiyor. Özellikle bu yıl artan enflasyon ve zamlar nedeniyle çocukların açlığının artacağı yine aynı araştırmalarda belirtiliyor.

Hekimlerin çalışmasına göre ise lise öğrencilerinin yüzde 13,2'si beslenme eksikliği nedeniyle olması gereken kilonun altında. Bu oran ilkokulda yüzde 14,9'a, ortaokulda ise yüzde 19,8'e yükseliyor. Çocuklarda kansızlık görülme sıklığı ise ilkokula gidenlerde yüzde 87, ortaokula gidenlerde yüzde 74,2, liseye gidenlerde ise yüzde 64,2. Buna göre eğitim kurumlarına giden milyonlarca

"Gündüzlerinde sömürülme, gecelerinde aç yatılmayan" bir dünya için, geç kalmadan mücadeleyi ilmek ilmek örmenin zamanıdır. Aksi takdirde düzen partilerinin "anlamli" vaatleriyle oyalanmak ve sorunun devam etmesini kahırla izlemekten kurtulmak mümkün olmayacaktır.

öğrencinin yarıdan fazlası ciddi bir geçim sıkıntısı çekiyor.

Derin Yoksulluk Ağı'nın hazırladığı "Türkiye'de çocuk yoksulluğu" raporuna göre ailelerin yüzde 74'ü bebek maması ve bezi almakta zorlanırken, yüzde 21'i hiç alamıyor. Aileler 0-3 yaş çocuklarını hazır çorba, şekerli su, pirinç lapası gibi besin değeri bu yaş grubu için yeterli olmayan besinlerle beslemek zorunda kalıyor. Hanelerin yüzde 38,7'sinde neredeyse her gün öğün atlanıyor. Görüşülen ailelerin yüzde 39'u temiz içme suyuna erişemediğini söylüyor.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı verilerine göre ailesinin yanında temel ihtiyaçları karşılanamayan çocuk sayısı 150 bine ulaştı.

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı'nın Dünya Yoksulluk Haritası'na göre, Türkiye'de 84,3 milyon nüfusun 14,8 milyonu yeterli gıda tüketemiyor ve her ay on binlerce kişi bu listeye ekleniyor.

Yukarıdaki veriler milyonlarca ailenin sağlıklı besine ulaşamadığını çarpıcı biçimde gösteriyor. Resmin öteki yüzünde ise saraylarında sefahat sürmeye devam edenler var. İşçi ve emekçilerin içine itildiği bu yoksulluk girdabının sorumlusu kapitalistler ve onlar için çalışan AKP-M-

HP rejimidir. Milyonların bilincini "kutsal aile" zirvalarıyla bulandırmaya, ekonomik krizin emekçiler üzerindeki yıkıcı etkisini 'dincilik/milliyetçilik şalı' ile örtmeye çalışanlar, tam bir utanmazlıkla "aile" içinde yaşanan sefaletle sırtlarını dönüp saraylarında sefahat süremeye devam ediyorlar.

KALICI ÇÖZÜM İÇİN...

Mafyatik AKP-MHP rejiminin politikalarından dolayı son bir yılda gıda maddeleri fiyatlarında 4 kata varan artış yaşandı. Saray'ın aparatı TÜİK'in verilerine göre bile gıda enflasyonu %90'ı aştı. Bu vahim tabloya rağmen Saray rejimi aynı telden çalmaya devam ediyor.

Düzen partileri seçimlerin de yaklaşmasının etkisiyle çocuklara okullarda bir öğün ücretsiz yemek ve içme suyu verilmesi için birtakım adımlar atıyor. Demokratik kitle örgütleri soruna ilişkin taleplerini dile getiriyor. Çözüm olarak "Bakanlık, belediyeler bu imkânı sağlasın" diyenler var. "Okul aile birlikleri üstlensin, imkânı olan aileler daha fazla beslenme koysun" önerileri de yapılıyor. Elbette okulda bir öğün yemek MEB'in sağlayamayacağı bir talep değil. Ödenekten teknik altyapıya kadar devlet

kurumlarının elinde yeterli olanaklar olduğu biliniyor. Kaynakların emekçiler için doğru ve planlı kullanımı ile sorun rahatlıkla çözülebilir. Talepler anlamlı olsa da yaşadığımız düzende çocukların sağlıklı beslenme ve büyüme hakkının elinden alınması hiç de ekonomik bir planlamayla çözülebilecek bir sorun değil.

Sağlıklı beslenme ve büyüme yalnızca karın doyumak değil. Yanı sıra nitelikli sağlık hizmetlerinden faydalanabilmek, barınmaya uygun konutlarda yaşamak, çocukları şiddetin her türüsünden koruyabilmek, çocukların zihinsel ve fiziksel gelişimini destekleyecek süreçlerden faydalanabilmelerini sağlamak vb. gibi pek çok yanı var. Kısacası sağlıklı beslenme mücadelesi de insanca yaşam mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Dolayısıyla çözümü de anc"Gündüzlerinde sömürülme, gecelerinde aç yatılmayan" bir dünya için, geç kalmadan mücadeleyi ilmek ilmek örmenin zamanıdır.

Aksi takdirde düzen partilerinin "anlamli" vaatleriyle oyalanmak ve sorunun devam etmesini kahırla izlemekten kurtulmak mümkün olmayacaktır.ak işçi ve emekçilerin çocuklarını sağlıklı beslenme ve büyüme hakkından yoksun bırakan bu kokuşmuş sisteme karşı örgütlü mücadelelenin yükseltilmesiyle sağlanabilir.

“Sosyal” rant projesi

Türkiye’de yaşanan ekonomik ve siyasal kriz, işçi ve emekçileri yoksullaştırmaya ve onları daha koyu bir sefalete mahkum etmeye devam ediyor. Çöküş noktasına varan krizin yarattığı vahim sorunlardan biri de insanca barına imkanından yoksun olanların sayısının günden güne artmasıdır. Emekçiler, neredeyse aldıkları ücret kadar kira ödemek zorunda kalıyorlar. Hal böyleyken bazı sahtekarlar televizyonlarda, reklam panolarında, internet ortamında emekçilerin ev sahibi olabileceğini utanmadan söylüyorlar. Bazı emlak şirketleri ise bunu fabrikalarda, fabrika yönetimiyle anlaşarak, işçilere bir “yardım” gibi yutturmaya çalışıyor. Kapitalist düzende, mülkiyet edinme bir biçimiyle kabul görme niteliği taşıdığından, işçilerin bir kısmı da yazı ki bu kandırmacadan etkilenebiliyor.

Bu aynı sahtekarlık taktiğini AKP’de sık sık tekrarlıyor. AKP şefi Recep Tayyip Erdoğan’ın “Cumhuriyet tarihinin en büyük sosyal konut hamlesi” olarak duyurduğu “sosyal konut projesi” bu sahtekarlık taktiklerinden biri. Güya TOKİ aracılığıyla 1 milyon 170 bin kişi konut sahibi olacak. Bunun için e-devlet üzerinden başvurular yapılıyor ve başvurusu kabul edilenlerden 500 TL para alınıyor. Tayyip Erdoğan’ın şişirdiği yalanlara inanlar ev satın almak hayaliyle başvuru yapmaya başladılar.

TOKİ’nin farklı kentlerde bulunan çok sayıda projesinin yarım kaldığı, evlerin teslim tarihinin yıllarca geciktiği, birçok projede kalitesiz malzeme kullanılmasın ve kalitesiz işçilikten kaynaklı konutların oturulamaz halde sahiplerine teslim edildiği yönünde sayısız şikayet var. Bu arada son dönemde devletin açtığı ihalelerin çoğuna şirketler katılmıyor bile. Zira, enflasyon sürekli yükseldiği için karlarını riske atmak istemiyorlar. Yani Tayyip Erdoğan’ın seçim çalışması kapsamında şişirdiği “sosyal konut projesi” balonu büyük ihtimalle “milleti kazıklama projesi” olmanın ötesine geçemeyecek.

Böyle bir proje gerçek olsa da bu, emekçilerin altından kalkabileceği bir yük değil. Katılanların peşinat olarak 100 bine yakın ödemeleri gerekiyor. Vade 240 ay, hiçbir işçinin, emekçinin bu kadar süre boyunca istikrarlı bir işinin/gelirinin olacağına garantisizdir. Taksitler ise sabit değil, çünkü her yıl memur maaşın-

daki artış oranında artacak. Yapılan hesaplamaya göre 850 bin liralık bir ev, 240 ayda 52.7 milyon liraya kadar çıkacak.

Taksit ve vade farkının nasıl karşılanacağı konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum’un önerdiği “çözüm” ise, saray rejiminin üç kağıtçılık yaptığını ele veriyor. Zira Kurum’a göre “Asgari ücretle çalışanlar eşinden, dostundan borç alarak, belki biraz ek mesai yaparak” ev sahibi olabilirlermiş. Oysa asgari ücret açlık sınırının yaklaşık bin 500 lira altında. Yani asgari ücretli sağlıklı beslenme imkanından bile yoksun. Hal böyleyken bu sahtekar bakan, işçilerle tam bir küstahlıkla alay ediyor. Ancak bunu yaparken aslında AKP’nin bu projeyi tamamlamak gibi bir derdinin olmadığını da ima ediyor.

Diğer taraftan, AKP iktidarı “sosyal konut projesiyle” bir taşla iki kuş vurma hesabı yapıyor. Zira proje kapsamında hem sermayeye yeni bir rant alanı açıyor hem de yerin dibine batan imajını biraz düzeltmeye çalışarak seçimlere hazırlık yapıyor. İlkine bakıldığında, herhangi bir hazırlık yapılmayan bir proje için başvuru ücreti istenmesi bunun işaretidir. İkincisi, bu projeye milyonlarca insanın başvuru yapması AKP iktidarı tarafından sevinç naralarıyla karşılandı. Gerçekte ise milyonlarca insanın böyle bir projeye başvuru yapması ve fabrikalarda özel bir gündem yaratması boşuna değil. Türkiye’de

önemli bir barınma sorunu var ve emekçiler insanca barınma koşulları istiyorlar. En temel hakları bile binbir aldatmaca ile karşılarına çıkıyor.

Açlık ve sefalet gün geçtikçe derinleşirken, işçi ve emekçiler her yönüyle kuşatma altındayken çöküş sürecinde olan rejimin bu hamlesi ne ilk ne de son olacaktır. İşçileri oy deposu olarak gördükleri için onlara şirin görünme hali sürecektir. Önceki seçim arifelerine bakıldığında, yine aynı sahte vaatler piyasaya sürülmüş ama seçim sonrası topyekün saldırılar kaldığı yerden devam etmiştir.

İşçilerin tüm haklarının gasp edildiği, temel insani ihtiyaçlarının karşılanmasının bu denli zorlaştığı, demokratik taleplerin zorbalıkla önüne geçilmek istendiği ve sömürü çarkının bu denli yoğun döndüğü bir dönemde bu “müjde” elbette yoksulların yararına olmayacaktır. Ranta açılan araziyle doğa katledilecek, yerleşim alanı sermayedarlara peşkeş çekilecek, vade ve taksit adı altında emekçilerin omzuna daha fazla yük binecektir.

Ne yazık ki işçiler halihazırda geri bir bilince sahip oldukları için en azından bu projeyi bir “umut” olarak gördüler. Ancak memur ücret artışının taksite yansıtılacağını fark ettiklerinde bu umut yerini hayal kırıklığına bıraktı.

Diğer yandan, tüm gerçekliğiyle durum ortaya çıktığında yaşanan hayal kı-

rıklığı yerini öfkeye bırakacaktır. Seçim vaadi olarak gündeme getirilen proje, Tayyip Erdoğan ve yönetiminin sahtekarlığı ortaya çıktığında ters tepecektir. Bu noktada emekçilerin öfkesini doğru eksene yöneltmek için sınıf devrimcilerinin müdahalesi önemli olacaktır. Öfke birikimini çözümlenmek ve arayışa bir yanıt üretebilmek, işçilerin masum hayallerle böylesi aldatmacalara kanmasını engelleyecektir.

Ayrıca, insanca yaşamak ve çalışmak önemli yerde durmakta ve barınma sorununu da içine almaktadır. Kapitalizm bunlara yanıt vermek yerine sorunu daha da derinleştiriyor. Her ne kadar bu sorun belli dönemlerde öne çıksa da süreç içerisinde daha fazla büyümekte ve insanlar sağlıksız ve miadını doldurmuş binalarda oturmak için aldıkları ücretin yarısından fazlasını kiraya ödemektedir. Konut sorununa kimi zaman geçici çözümler bulunsun da barınma sorunu her zaman işçi sınıfı ve emekçilerin gündeminde olacaktır. Zira kapitalizm koşullarında elde edilen kısmi çözümler geçici olmayı mahkumdur. Nihai çözüm ise ancak sosyalizmde mümkün olacaktır. İnsanca yaşama koşullarının ancak sosyalizmde gerçekleşecek olması gibi, barınma sorununun kökten çözümü de işçi sınıfı iktidarında mümkün olacaktır.

Topyekûn saldırılara karşı birleşik mücadele!

12 Eylül askeri faşist darbesinin işçi sınıfına ve kazanımlarına karşı başlattığı vahşi saldırının daha beteri, 21 yıllık AKP döneminde gerçekleştirildi. Saray rejimi faşist cuntanın başlattığı saldırıyı sonuca ulaştırmak için çalıştı/çalışıyor. Artık dünya kamuoyuna sunulan bazı raporlar bile bu durumu kayıt altına alıyor.

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC), her yıl yayınladığı Küresel Haklar Endeksi raporuyla dünya ülkelerini işçi hakları açısından değerlendiriyor. Bu raporların dokuzuncusu geçtiğimiz aylarda yayınladı. Rapora göre Türkiye bu yıl da önceki yıllarda olduğu gibi işçi hakları açısından en kötü 10 ülke arasında yer aldı. 148 ülkeyi kapsayan raporda 2022 yılında işçi haklarının ve çalışma koşullarının en berbat olduğu ülkeler şunlar: Türkiye, Belarusya, Brezilya, Kolombiya, Mısır, Myanmar, Filipinler, Eswatini, Guatemala ve Bangladeş.

Endeksin Türkiye ile ilgili bölümünde “grev yasakları”, “sendikacıların tutuklanması” ve “sistemik sendika düşmanlığı” başlıkları öne çıkıyor. Raporda, Türkiye’de 2022 yılında da işçi hak ve özgürlüklerinin ihlal edilmeye devam ettiği saptanıyor. Raporda “Protestolar, polis müdahaleleri, sendikacılara yönelik baskılar ve tutuklamalar dikkat çekti” ifadeleri kullanılırken, 2021 yılı 1 Mayıs eyleminde 212 kişinin gözaltına alınması da hatırlatıldı ve “İşverenler de sistemik bir şekilde sendika düşmanı uygulamalara devam ettiler ve örgütlenmeye çalışan işçileri işten attılar” ifadelerine yer verildi.

Dünyadaki sermaye devletleri, kapitalizmin derinleşen krizinin faturasını işçi sınıfına ödetmek için çeşitli saldırı programları deniyorlar. Bazı ülkelerde işçi ve emekçiler kazanımlarını yok etmeyi hedefleyen saldırılara karşı direniyor. İşçi-emekçiler elde kalan haklarını savunmak için kitlesel eylemler gerçekleştirmektedirler. Bunun en ileri örneği Fransa’daki ‘sarı yelekli’ diye anılan eylemlerdir.

Vahşi sömürünün en acımasız şekliyle hayata geçirildiği Türkiye ve onun gibi ülkeler de ise işçilerin zapturapt altına alınması ve haklarının tek tek gasp edilmesini fırsat sayan kapitalist tekeller buralara akbabalar gibi üşüşmektedirler. Türkiye’de kapitalistler ve onların vurucu gücü olan AKP-MHP rejiminin işçi sınıfı

üzerindeki sömürüyü derinleştirilmesi sayesinde tekeller hem kârlarını hem rekabet güçlerini arttırmaya devam ediyorlar.

Kapitalistlerin demir yumruğu olan AKP’nin 21 yıllık icraatlarına bakıldığında sermaye sınıfını her zaman çok memnun ettiği görülür. Öyle ki, bu yıllar boyunca işçi sınıfı aleyhine geçirilmeyen yasa kalmadı. İşçilerin kendi aralarında “son kalemiz”, “kırmızı çizgimiz” dedikleri kıdem tazminatı hakkı bile güvencesiz çalışmanın yaygınlaşması yüzünden iyice güdükleşmiş fiilen ortadan kalkmaya yüz tutmuş durumda. “Torba yasa”, “istihdam paketi”, “ulusal istihdam stratejisi” gibi adlar altında yapılan saldırılarla güvencesiz ve kural dışı çalışma ‘kural’ haline getirilmiştir. AKP ile suç ortakları işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmasını engelleyen bir tutum aldıkları iş cinayetleri ‘sıradan vaka’ haline gelmiş, ölen işçiler birer rakamdan ibaret kalmıştır.

Ülkeyi sermaye sınıfı için dikensiz gül bahçesi haline getiren gerici faşist rejim, işçi sınıfı üzerindeki baskı ve yasakları sistemik hale getirdi. AKP şefi Tayyip Erdoğan, defalarca “yerli/yabancı” sermaye kodamanlarına hitap ederken “OHAL’i grevleri yasaklamak için getirdik”, “grev yok, huzur var” diyerek onları yatırım yapmaya çağırdı. İşçi sınıfının sömürü ve köleliğe karşı mücadelede en etkili silahı olan grev hakkını gasp eden AKP şefi, kapitalistlerin vahşi sömürü koşulları dayatmalarına imkan verdi. Böylece TİS süreçleri baltalanmış ve sendikalar büyük ölçüde işlevsizleştirilmiştir. Buna rağmen

kötü çalışma koşullarından rahatsız olan işçiler, en meşru hakları olan sendikalaşmaya başvurduklarında ise kapitalistlerin histerik saldırılarına maruz kalmakta, her sendikalaşma çabasının ardından işçiler kapı önüne konmaktadır. AKP-MHP koalisyonun işçi sınıfına bu kadar düşmanca davranmasının gerisinde, bu dinci-ırkçı zihniyetin hak arama mücadelesinden nefret etmesi ve işçilere kaba köleliği reva görmesi var.

BU PERVASIZLIK İŞÇİ SINIFININ SESSİZLİĞİNDEN DE GÜÇ ALIYOR...

İşçi sınıfının haklarının bu derecede gasp edilmesinin sorumlusu kapitalistler ve onların “demir yumruğu” olan dinci-faşist rejimdir elbet. Fakat diğer yandan son 21 yılda rejimi zorlayabilen bir işçi sınıfı hareketi gelişmediği için egemenler bu kadar pervasız olabilmıştır. İşçilerin büyük çoğunluğu yaşadıkları sorunlar yumağına rağmen birçok şey kayıtsız kalabildiler. Bu uyuşukluk sınıfı körelttiği gibi, Tayyip Erdoğan’la müritlelerine “köpeksiz köyde değneksiz gezme” fırsatı da vermiştir.

İşçi sınıfının mücadelesine önderlik etmesi gereken sendikaların durumu ise içler acısıdır. Bazı istisnalar hariç sendikaların yönetimi, zihnini ve ruhunu sermayeye satmış yozlaşmış bir kast tarafından ele geçirilmiştir. En iddialı olan DİSK, mücadeleyi tabana yaymaktan ve işçileri mücadele okulunda eğitmekten kasıtlı olarak geri duruyor. Sadece sal-

dırlar gündeme getirildiğinde yöneticilerin katılımıyla yaptıkları açıklama ve eylemlerle güya vazifelerini yerine getirmiş oluyorlar. Şefleri sermaye iktidarına dalkavukluk yapan TÜRK-İŞ’e bakıldığında ise yaşanan saldırılar karşısında işçi sınıfını oyalamayı ve olası bir hareketin önüne set çekmeyi ‘görev’ bilmıştır. Gerici-faşist rejimin aparatı olan Hak-İŞ’in adını anmak bile gereksiz. Zira bu konfederasyonun şefleri en rezil bir şekilde sermaye iktidarının işçi sınıfını hedef alan tüm saldırılarına tam destek verdiler.

İşçi sınıfının Saray rejiminin dayattığı bu karanlık cendereden kurtulabilmesinin tek yolu “Sınıfa karşı sınıf!” bakiş açısıyla mücadeleyi yükseltmesidir. Bunu yapmadığı takdirde daha kötü şartların kendisini beklediğini belirtmek gerek. Çünkü ne sermaye sınıfının ne saraylarda sefahat süren AKP-MHP şeflerinin vicdanı var. Eli-kolu bağlı duran, saraya biat eden ve kaderine razı olan bir işçi kitlesi gördükçe daha da azgınlaşacaklardır.

Haklarını korumak için mücadele etmeyen işçi sınıfı sonunda insanlık onurunu da yitirecek ve barbarlık düzenine kapı açacaktır. Bu vahim tabloyu değiştirmek ve işçi sınıfının insanca çalışma koşullarına ve onurlu bir yaşama kavuşabilmek için örgütlü mücadele dışında bir çıkış yolu yoktur. Birleşik, kitlesel, militan mücadele işçi sınıfının baş vurabileceği tek çıkış yoludur. Onun dışındaki her şey intihardan öte bir anlam taşımayacaktır.

Saraydan bakıldığında “iş çok, iş beğenmemek var!”

Kapitalizmin yarattığı, derinleşen ekonomik krizin büyüttüğü işsizlik, gelişen yerde toplumsal bir sorun boyutuna ulaşmıştır. TÜİK'e (Türkiye İstatistik Kurum) göre Haziran 2022'de 3 milyon 541 bin kişi, DİSK-AR'a göre ise 7 milyon 607 bin kişi işsizdir. Gerçek işsiz sayısını gizlemeye çalışan sarayın yalan makinesi TÜİK'in açıkladığı “dar tanımlı işsizlik” oranı bile yüzde 10'u aşmıştır. Bu oran bile sorunun korkunç boyuta vardığını göstermeye yetiyor. DİSK -AR'ın açıkladığı “geniş tanımlı işsiz” sayısı ise, bu oranın iki katını aşıyor. İşsizlik oranı yüzde 21,3'e ulaşmıştır. 2022 yılı ikinci çeyreğinde geniş tanımlı işsiz sayısı 8 milyona yaklaşıyor. DİSK-AR araştırmasının sonuçları gerçek genç işsizliğin yüzde 32,5, genç kadın işsizliğinin ise yüzde 42,4 olduğunu göstermektedir.

Aslında araştırmalara, oranlara baş vurmadan, sadece ülkenin büyük fotoğrafına bakıldığında bile durumun ne kadar vahim olduğu anlaşılıyor. Gelecek kaygısı taşıyan gençler arasında artan intihar olayları, milyonlarca kişinin her gün iş bulma umuduyla İŞKUR kapılarını aşındırması, genç nüfusun yüzde 70'inin yurtdışına çıkmak istemesi, iş başvurularında uzun kuyrukların ve kapı önü yığılmalarının görüntüleri bile, sermayenin

demir yumruğu olan saray rejiminin nasıl bir enkaz yarattığını gözler önüne sermeye yetiyor.

Emekçilerin durumu bu iken AKP şefi ile müritleri ne yapıyor? Fırsatını buldukları her ortamda yaptıkları akıl dışı açıklamalarla topluma karşı sergiledikleri küstahça davranışlarına yenilerini ekliyorlar. Yolsuzluk, rüşvet, talandan aldıkları pay dışında ayda üç-beş yüksek maaş da alan bu zevat işsizlik sorununu dile getirenleri, tam bir arsızlıkla azarlıyor. “İş çok, iş beğenmemek var” sözünü ağızlarına pelesenk yaparak sorumluluğu üzerlerinden atıp, suçlarını örtmeye çalışıyorlar.

AKP şefi Tayyip Erdoğan, en son Kültür'de yaptığı konuşmada “Utanmadan sıklımdan diyorlar ki işsizlik var. Ne işsizliği ya? İş çok ama ne diyor, benim istediğim gibi iş yok” ifadelerini kullanarak yine toplumun sinir uçlarıyla oynadı. Saraylarda sefahat sürenlerin tiksinti verici bu tür konuşmalar yapmaları işçilere, emekçilere, yoksul bıraktıkları insanlara hangi gözlerle baktıklarını gösteriyor. Onlara göre emekçiler köle gibi çalışarak sefillik içinde yaşamalı ve sarayda sefahat süren düzenin ağababalarına şükretmelidirler. Bundan dolayı işsizliğin, yoksulluğun, sefaletin sözünü edenlere histerik bir şekilde saldırıyorlar.

Neo- liberal saldırı programını vahşi bir şekilde hayata geçiren dinci faşist iktidar, işçi sınıfıyla emekçileri azgın sömürü koşullarına mahkum etmiştir. Çalışma koşulları son yirmi yılda giderek ağırlaşmış ve nihayet neredeyse kapitalizmin ilk dönem “vahşi sömürü” ilişkileri haline dönmüştür. Tam Zamanlı ve Kayıtlı İstihdam (KATİ) oranlarına bakıldığında iş gücünün nasıl da sermaye tarafından esnek ve kuralsız bir şekilde sömürüldüğü görülmektedir. DİSK-AR'ın 16 Ağustos 2022 tarihli ikinci çeyrek için işsizlik ve İstihdam Raporuna göre KATİ oranı, yüzde 33 civarındadır. Yani ülkede çalışabilir 64,5 milyon kişinin sadece 21,4 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istihdamda bulunmaktadır. Bu durumda on milyonlarca işçi ve emekçinin kayıtsız, esnek, kuralsız, güvencesiz ve örgütsüz bir şekilde çalıştırıldığını göstermektedir.

Ayrıca kayıtlı çalışanlarının da ücretleri çok düşük ve çalışma koşulları ise son derecede ağırdır. Birçok işyerinde sorun uzun süreli çalışma ve düşük ücret değildir; yanı sıra insan onuruna aykırı çalışma koşulları, iş güvencesinin olmaması, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmaması gibi çok boyutlu sorunlar yumağı çalışma yaşamını kuşatmış durumdadır.

Emekçilerin hali bu iken saray rejiminin şeflerinin kızdığı nokta, -kapitalistler için istihdam sorunu yaşanmadığına göre-, işsizlik sorununu dile getirenlerin tüm tehditlere rağmen bir türlü susturulmamasıdır. Kangrene dönüşen işsizlik/yoksulluk/sefalet sorunlarına karşı “uç maymunu” oynayan dinci faşist rejimin bu kadar histerik bir saldırganlık içinde olması, gerçekleri dile getiren “çatlak sesleri” susturmakta aciz kalmasından da kaynaklanıyor.

Türkiye'de işsizlik, kalıcı, uzun dönemli ve yapısal bir sorundur, zira kapitalist özel mülkiyet düzeni var oldukça bu sorun tam çözülemez. Ancak son çeyrek asırda sorun iyice çekilmez bir hal almış ve giderek derinleşen büyük bir fay hattı yaratmıştır. Dinci faşist rejiminin ‘kör gözüne’ bile sokulmuş olan işsizlik sorununu hafifletmenin tek yolu -her temel sorunda olduğu gibi- işçi sınıfının örgütlü mücadeleyi yükseltmesinden geçiyor. Saraylarında sefahat sürenlerin bu kadar küstah olabilmesi, tam da işçi sınıfı mücadelesinin zayıf olmasından kaynaklanıyor. Hem bu küstahlıktan hesap sormak hem soruna köklü çözüm bulabilmek için anti-kapitalist mücadelenin yükseltilmesi şarttır.

“Emeğin kurtuluşu insanlığın kurtuluşudur”

BDSP, TOMİS ve DEV TEKSTİL “Emeğin kurtuluşu insanlığın kurtuluşu olacaktır!” şiarıyla örgütlediği işçi forumu Şişli Nazım Hikmet Kültür Evi'nde gerçekleşti.

Açılış konuşmasını yapan BDSP temsilcisi ilk olarak işçi ve emekçilere yönelik çok yönlü saldırıların bir özeti sundu ve sonuçlar olarak şunlar ifade edilebilir:

*İşçi sınıfı seçimler konusunda da kendi bağımsız sınıf tutumunu almak zorunda olduğu,

*Devrimci siyasal sınıf bilincine sahip öncü bir işçi kuşağın yaratılması

*Direnişlerin ortak bir eksenle birleştirilmesi

*Emeğin kurtuluş mücadelesinin büyütülmesi

*Bulunulan her alanda sorunları sınıfsal bir perspektifle ele almak zorunluluğu dile getirildi.

Forumda ilk konuşmayı ise ETF tekstil işçisi yaptı. Ardından söz alan Dilbent

Türker, Dünya Kadın Konferansı'ndan deneyimlerini aktardı. Farklı ülkelerden işçi kadınların yaşadıkları sorunlardan ve deneyimlerden bahsetti. Konferanstan çıkan kararlardan biri olarak ABD ve NATO'ya karşı birleşik enternasyonal bir mücadele vermeye dikkat çekti. Forumda Feniş direnişinden bir metal işçisi işçi sınıfının önündeki engellerden biri olarak sendikal bürokrasi ve buna karşı yapılması gerekenlere dair söz aldı. Bir diğer konuşmada seçimlerin işçi ve emekçilerin inisiyatif almasının önüne geçer tarzda bir gündem olarak öne çıktığı ve sandıklara odaklanmaya çağırıldığı söylenildi. AKP-MHP iktidarının yıkılmasının da sokağın gücü ve emeğin kurtuluş mücadelesinin güçlendirilerek mümkün olduğu vurgulandı.

Kayı inşaat işçileri de foruma video

göndererek katılım sağladı.

Yemek sepeti direnişçisi Doğu Yılmaz forumu selamladı ve sürecine dair konuşma gerçekleştirdi. Ayrıca forumda Mağaza Market-Sen, Tuzla DERİ-TEKS şube başkanı, İşçinin Kendi Partisi (İKP), Emeğin Gücü ve Karayolları Taşımacılık Emekçileri Sendikası adına konuşmalar yapıldı. SML Etiket direnişçisi Seçil Arı, kadın işçilerin sorunlarına dikkat çekerek 25 Kasım Kadına yönelik şiddete karşı mücadele gününe çağrı yaptı.

İşten çıkarılan SUNNY işçisi sendikal bürokrasisinin oynadığı uğursuz role dikkat çekti. Bir metal işçisi Ulucanlar katliamının yıl dönümünü anarak sözlerine başladı. Eski Alba direnişçisi, işçi sınıfının bilinçlenmesi gerekliliği üzerine konuşmasını gerçekleştirdi. İEKK adına yapılan konuşmada, “Bu düzene karşı

tüm işçi ve emekçi kadınları emeğin kurtuluşu mücadelesine çağırıyoruz” denildi. MİB adına yapılan konuşmada, metal sektöründeki sözleşme süreci, banka promosyonları, sendikal bürokrasi ve buna karşı metal işçilerinin yükselen tepkilerden bahsetti. Forumda Devrimci Gençlik Birliği'nin drama topluluğu “Barınamamanın halleri” isimli tiyatro gösterimi gerçekleştirdi. Ayrıca bir metal işçisi de Bertolt Brecht ve Nazım Hikmet'ten şiirler sundu. ETF işçileri dayanışma standı açtı. Forumda katılanlar ETF işçilerine maddi destekte bulundu. Forumda ayrıca 2017 lise önünde katledilen Helin Palandöken adına kütüphane yapıldığı ve 9 Ekim'de yapılacak açılışın duyurusu anons edildi. Son konuşmada şunlar ifade edildi: “Bizler bu topraklara köklerimiz saldı sermaye iktidarı hangi saldırıyı devreye sokarsa soksun bunu sökemecektir. İşçi sınıfının bayrağı altında mücadele alanlarımızda olmalıyız”

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Bu pisliği işçilerin örgütlü gücü temizler!

Geçtiğimiz günlerde açığa çıkan bir olay, gelinen noktada sendikaların ne derecede çürüdüğünü ve pisliğe battığını gözler önüne serdi. Olay, HAK-İŞ'in, aparatı olduğu mafyatik AKP-MHP iktidarına benzediğini somut olarak gösterdi. Gerici-faşist rejimin beslediği sosyal medya trolleri bir tür "linç kültürü" yaratılar. Bu yöntemle istemedikleri kişi, kurum ve kuruluşları hedef tahtasına koyuyor, şantaj yapıyor, aynı anda saldırıya geçerek linç uyguluyor. Ortaya serilenler, HAK-İŞ'in tepesindeki ağa takımının da aynı kirliliğiyle iş gördüğünü açığa çıkardı. Güya işçileri temsil eden bir örgütte bunların yaşanması, sendikalara egemene zihniyetin nasıl çürüdüğünü ve bu çürümenin bir ahtapot gibi sendikaları nasıl sardığını bir kez daha gösterdi.

Söz konusu olay, HAK-İŞ Konfederasyonu Genel Başkanı, namı diğer Saray'ın dalkavuşu Mahmut Arslan'ın 20 yıllık saltanatını korumak için çevirdiği kirliliğin ürünüdür. Hizmet-İş Sendikası Başkanı da olan Mahmut Arslan, sendikaların 14. Genel Kurulu öncesi adaylığını açıklayan Hizmet-İş Başkan Vekili Hüseyin Öz'ü yıpratmak amacıyla "Ankara Kuşu" adlı Twitter hesabının sahibine sendikaların kasasından 50 bin euro para aktarmıştır.

Adaylık tanıtım toplantısında olayı ifşaa eden Hüseyin Öz, yönetim kurulunda kendisinin ve bir kişinin itirazlarına rağmen paranın ödendiğini itiraf etmesi, olayın açıktan yapıldığını göstermektedir. Bu olayla birlikte sendikaların yönetim kurullarının nasıl bir mekanizmayla yönetildiği bir kez daha anlaşılırken, işçi aidatlarını da kendi sefil çıkarları için nasıl har vurup harman savurduklarını da açık etmiştir. Bu rezil olayı kamuoyuna açıklayan Hüseyin Öz'e gelince İHH, Deniz Feneri, Hakyol Vakfı gibi gerici örgütlerde yöneticilik yapmış ve 2011'de Hak-

İş'in ardından, konfederasyona bağlı pek çok sendikaların hukuk müşavirliği işlerini yaparak yüklüce sermaye biriktirmiş kişilerden biridir. Başkan aday olduğunu ilan ettiği toplantıyı yine kendine yakışır şekilde lüks bir otelde yapmış ve Hizmet-İş'in başına geçmeye aday olarak pastadan daha büyük bir pay kapmak için kolları sıvamıştır.

Sermayenin demir yumruğu, işçi düşmanı gerici-faşist iktidar döneminde sendikalaşma oranındaki düşüşe rağmen, yandaş sendikalarda üye sayısı artmıştır. Özellikle AKP'nin belediyelerinde Saray'ın aparatı olarak çalışan Hizmet-İş'e on binlerce işçi üye yapılmıştır. İşçileri terbiye etmek için sopa görevi üstlenen sendikacı kılık ağa takımı, işçilere tevekül etmesini öğreterek, sömürü ve köleliğe razı etmiş, biat etmeyenleri işten attırılmıştır. Öyle ki sınıfa dönük sosyal saldırılarda AKP-MHP rejiminin safında olduğunu ilan eden açıklamalar yapı-

rak hangi sınıfa hizmet ettiğini de ortaya koymuştur. İşçilerin hiçbir yarasına merhem olmayan bu sendika ağaları, sermayeye sundukları hizmetlerin karşılığında servet sahibi ayrıcalıklı bir zümre haline gelmiştir. İşte bu büyük pastanın paylaşılması konusunda çıkarları çatışınca pislikleri ortalığa saçılmıştır. "Ankara Kuşu" trol hesabına aktarılan 50 bin euro ise, bu tür kirliliğin bunların rutini hale geldiğini gösteriyor.

Sendikalar, işçi sınıfının kitlesel bir şekilde örgütlendiği mücadele mevzileridir. İşçilerin sömürüyü sınırlamak, kötü çalışma ve yaşam koşullarını düzeltebilmek için oluşturulmuş mücadele örgütleridir. Uzun mücadeleler ve ağır bedeller ödenerek kazanılan bu hak sermaye tarafından da mecburen kabul edilmiş ve anayasal bir hakka dönüşmüştür.

Günümüzde ne yazık ki, bürokratik çarkın içine girmiş ve yozlaşmış olan sendika yönetimleri, işçi sınıfı içinde ser-

maye sınıfının ajanı durumuna gelmiş, işçi sınıfını denetim altında tutup mücahedeleden uzaklaştırmanın araçları olarak kullanılıyor. İşçilerden toplanan aidatlar ve düzenden aldıkları rüşvetlerle kendilerine saltanat kuran sendikacılar, bu rezil konumlarını korumak için her türlü pisliğe bulaşıyorlar. Hizmet ettikleri dinci-gerici rejimin ahlaksızlık bataklığında yüzüyorlar.

Sendikalar işçi sınıfının öz örgütleri olduklarına göre, bu kurumları yozlaşmış ağa takımından arındırıp gerçek işlevine kavuşturmak da işçi sınıfının görevidir. Sendikaların işçilerin denetimine geçmesi için işçilerin kölelik prangalarından kurtulması ve sınıf bilincini kuşanmasıyla mümkündür. İşçi sınıfı tabanda birliği sağlayıp, bağımsız fabrika komitelerini kurup, bunu fabrika-fabrika, havza-havza birleştirmeyi başardığında sendikaları da mücadele örgütleri haline getirmeyi başaracaktır.

SUNNY bilgisayar bölümünde işçilerin Çelik-İş Sendikası'nda örgütlenmesinin ardından işçilere yönelik pek çok saldırıyı devreye sokan SUNNY yönetimi işçi düşmanlığına devam ediyor.

1 Eylül itibarı ile işçiler haftada bir ya da iki gün işe çağırılırken ücretsiz izne çıkartılmaya çalışılmıştı.

Metal İşçileri Birliği yaptığı paylaşımlarla ücretsiz izin saldırısının hukuksuz

SUNNY'de saldırılar devam ediyor

bir şekilde devreye sokulmaya çalışıldığını teşhir etmişti. Bunun üzerine ücretsiz izin saldırısı askıya alınmıştı.

Şimdi ise Sunny yönetimi yeni bir deneme yaparak saldırılarına yön vermeye çalışmaktadır. Sunny yönetimi bir anket

üzerinden işçilere bazı sorular sorarak yanıtlanmasını talep etti.

Ankette yer alan bazı sorular şunlar: "Haftada bir gün, ayda dört gün olmak üzere 890 lira karşılığında çalışmayı kabul eder misiniz?"

Ücretsiz izni kabul eder misiniz?

Üretime ara verilse ve 6 ay sonra devam edilse bizimle çalışmaya devam etmek ister misiniz?"

İşçiler, Sunny yönetiminin saldırıları devam ederken örgütlendikleri sendika olan Özçelik-İş Sendikası'nın ise bu saldırılar karşısında sessiz kalmaya devam ettiğini belirtiyor.

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

“Türkiye’de işçi sınıfının görünümü”

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR) 2017 yılında da “Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği 2017” başlıklı bir araştırma yayınlamıştı. Pandemi döneminin etkilerini saptamak için yapılan araştırma, güncel verilerle zenginleştirilerek “Türkiye İşçi Sınıfının Görünümü 2021” adıyla kitap olarak yeniden yayımlandı.

Araştırmada işçi sınıfının hem çalışma hem yaşam koşullarının giderek kötüleştiği verilerle ortaya konuyor. Çalışma yaşamında işçilerin profili şöyle tanımlanıyor:

“Uzun çalışma saatlerine katılan, mesai saatleri dışında ek iş yapmak zorunda kalan, ağır çalışma koşulları altında ezilen, kendisiyle ailesinin yaşamını güvence altına alamayan, ancak ertesi gün yeniden çalışabilmek için dinlenebilen, izin hakkı gasp edilen, sınıf bilincini geliştiremeyen bir işçi profili.”

Araştırmaya katılan her 100 işçiden biri ise yıllık iznini kısa süreli işlerde çalışarak geçiriyor.

İŞÇİLERİN ÖNCELİKLİ SORUNLARI

DİSK AR’ın araştırması, işçi sınıfı için en sıradan yaşam koşullarının bile AKP-MHP rejimi tarafından bir lüks haline getirildiğini somut verilerle ortaya koyuyor.

İşçilerin karşılaştıkları ilk altı problem şöyle sıralanıyor:

- 1-Düşük ücret,
- 2-Çalışma saatlerinin uzunluğu,
- 3-Ücretin düzenli olarak ödenmemesi,
- 4-Fazla mesai yapma mecburiyeti,
- 5- İş kaybetme korkusu,
- 6- Çalışma saatleri ile sosyal ve aile yaşamının uyumsuzluğu.

Bunun yanı sıra araştırmada işçilerin sosyal kökeni üzerine şunlar söylenmektedir:

“İşçilerin yaşları arttıkça babalarının ücretli çalışan olma oranı düşerken, kendi hesabına çalışan babalarının oranı artmaktadır. Genç işçilerin babalarının daha yüksek oranda ücretli olduğunu ifade etmeleri işçileşmenin arttığını göstermektedir.”

SINIFSAK AİDİYET

İşçilerin yüzde 61,3’ü kendini herhangisi “bir toplumsal sınıfa ait hissetmediğini” ifade etmiş, yüzde 13,4’ü ise bir fikri

olmadığını beyan etmiştir. İşçi sınıfına ait hissedenler yüzde 10,7 sınırında kalırken, alt sınıf olarak ifade edenler 3,2 oranındadır. Yüzde 3’ü kendini ‘üst sınıf’ olarak tanımlarken, yüzde 5,7’si ise kendisini “orta sınıfa” ait görüyor.

Toplumsal aidiyeti ifade etme zorunluluğu olan bir soruya verilen yanıtlarda ise işçilerin yüzde 45,7’si işçi sınıfına ait olduğunu ifade ederken, orta sınıfa ait olduğunu söyleyenlerin oranı ise yüzde 33,7.

“Türkiye’de çalışma hayatına ilişkin en önemli sorun hangisidir?” sorusuna, işçilerin yüzde 71,1’i ‘işsizlik’ yanıtını veriyor. Ardından sırasıyla düşük ücret, sigortasız çalıştırılma, uzun çalışma süreleri geliyor. İşçilerin yüzde 31,8 ise Kod 29 ile işten çıkarılmayı sorun olarak görmekte.

İşçilerin yüzde 44,5’i tek adam rejimine dayalı siyasal iktidara olumsuz bakarken, ktidarın göçmen politikasını başarısız bulanların oranı ise yüzde 66,5.

İşçiler çoğu zamanını sosyal medyada geçiriyor. “Vakıf, dernek gibi sivil toplum kurumları/topluluklar için gönüllü olma/çalışmalara katkı verme” gibi aktiviteler ise çok az zaman ayırıyor. İşçilerin sosyal medya dışında geçirdikleri vakit ise Televizyon izleme (%29,9), spor izleme (20,4), dini ibadetler yapma (%19,3), internetten dizi izleme (18,8) şeklinde sıralanıyor.

PANDEMİNİN ETKİLERİ

İşçilerin pandemi döneminde geçirmekte yaşadıkları zorlanmadan dolayı harcamaları azaltma yoluna gittikleri

görülmüyor. O dönemde işçilerin yüzde 66,4’ü harcamalarını azaltırken, yüzde 49’u daha ucuz besinlere yönelmiştir. Öte yandan, işçilerin yüzde 46’sı virüse yakalanmış, yüzde 36’sı ise sadece İŞ-KUR desteklerine ulaşabilmiştir. İşçilerin yüzde 30’u işyerinde virüs vakası görülmesine rağmen işlerin durdurulmadığını belirtmiştir. O dönem boyunca işçilerin çalışma biçimlerinde ücretsiz izne çıkarılma ve kısa çalışma şeklinde değişiklikler yaşandığı ifade edilmiştir. Rapordaki veriler Nisan 2020-Haziran 2021 arasında ücretsiz izin ve kısa çalışma uygulamasının yaygın biçimde kullanıldığını göstermektedir.

Pandemi döneminde evden çalışanlar için esnek çalışma koşulları yoğunlaşırken, işçilerin yüzde 48,8’i ev işleri ve bakım yüklerinin arttığına işaret etmektedir. Ayrıca işçiler, pandemi döneminde yapılan “desteklerin” yetersiz olduğunu belirtmektedir.

Raporda yer alan “Kadınlar çalışmak için eşlerinden izin almalı mı?” sorusuna cevap veren her on işçiden dördü “evet” demiştir. Bunun yanı sıra işçilere, kadınların çalışma yaşamının her alanında olup olmaması, yönetici konumda olmaları, çocuk aldırma vb. konularında da sorular sorulmuştur. İşçilerin 56,1’i İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılmasını olumsuz bulurken, yüzde 44,5’i olumlu bulmuştur.

Kadınların en önemli sorun alanları ise işsizlik, düşük ücretler ve sigortasız çalıştırılma olarak ifade edilmiştir.

“Türkiye İşçi Sınıfının Görünümü 2021”de yer alan diğer verilerin bir kısmı ise şöyle:

“2021 yılı araştırmasına katılan işçilerin yüzde 30,1’i kadın, yüzde 69,9’u erkek. TÜİK verilerine göre ise toplam istihdam içinde kadınların oranı yüzde 26,3, erkeklerin oranı ise yüzde 59,8. Araştırmaya katılanlar arasında en fazla 25-34 yaş aralığında olan işçiler yüzde 38,4 ile yer almaktadır. İşçilerin yüzde 32,2’si genel lise mezunu, yüzde 10,5’i MYO, yüzde 8,9’u meslek lisesi mezunudur. İşçilerin yüzde 32’si yüksek öğrenim mezunu iken, lise ve dengi okul mezunları yüzde 41’dir. İşçilerin yüzde 53,3’ü kiralık evde oturuyor.”

Araştırmada, işçilerin işsizlik deneyimi üzerine iki soru sorulmuş. Biri çalıştığı işi bulana kadar ne kadar süre işsiz kaldıkları, ikincisi ise hangi arama kanalı kullandıkları. Buna göre 6 ay ile 1 yıl arası işsiz kalanların oranı yüzde 11,3 olarak ifade edilirken 2017 yılında bu oran yüzde 4 olarak belirtilmiştir. Dört yıl içinde işsiz geçirilen sürede büyük bir artış saptanmıştır. İşçilerin iş bulma yöntemi açısından ise yüzde 40,5’i “arkadaş ve tanıdık” vasıtasıyla, doğrudan başvuru yapanlar ise yüzde 38,1 olarak belirtilmiştir.

İşçilerin yüzde 80,6’sının sigortalı çalıştığı ve primlerini aldığı, yüzde 5’inin sigortalı olduğu ancak primlerinin eksik yaptığı, yüzde 5,3’ünün sigortalı olmadığı ancak aileden yararlandığı, yüzde 8,2’sinin sigortasız çalıştığı ifade edilmiştir.

İşçilerin yüzde 24,6’sı haftalık çalışma süresinin 45 saat olduğunu ifade ederken, 46 saat üzerinde çalışan işçilerin oranı ise yüzde 59,3’tür. Sigortalı olanların yüzde 58,4’ü, sigortasız çalışanların ise yüzde 64’ü 45 saat üzeri çalışmaktadır.

İşçilerin yüzde 37’si “son 12 ay içinde iş taleplerini karşılamak için mesai saatleri dışında çalışmış”. Mesai ve vardiya saatleri dışında işçilerin yüzde 14,2’si haftada birkaç gün, yüzde 8,9’u ayda birkaç gün, yüzde 5,8’i haftada bir gün, yüzde 4,8 her gün fazla mesai yapıyor.

İşçilerin yüzde 14,3’ü ise yıllık izin kullanmıyor. Kullananların yüzde 41,7’si yıllık iznini evde geçirmektedir. Araştırmaya katılan her 100 işçiden biri yıllık iznini kısa süreli işlerle değerlendiriyor.

İşçilerin yüzde 40’a yakını işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini yeterli bulmamaktadır...

Ulucanlar katliamının po

(Bu metin bir konferansın Ulucanlar katliamına ilişkin bölümüdür)

Ulucanlar katliamına ilişkin olarak öncelikle vurgulanması gereken temel bir nokta var. Bu katliam, münferit ya da raslantısal bir olay değil. Tersine, uzun yıllardır süren bir çatışmanın, zaman zaman sert biçimler içinde süregelen bir irade savaşının son aylardaki yoğunlaşmasının özel bir tezahürü olarak gündeme gelmiştir, böyle anlaşılmalıdır.

20 YILLIK İRADE VE POLİTİKA SAVAŞI

Devletin zindanlara yönelik olarak 12 Eylül'den beri, demek oluyor ki, son 20 senedir uygulamaya çalıştığı bir politikası var. Bu politika, genel planda, zindanları faşizmin rehabilitasyon merkezleri haline getirmeyi amaçlıyor. Söz konusu rehabilitasyon uygulamasıyla, buralara devrimci olarak giren insanların yıldırılarak, teslim alınarak, devrimci kişilikleri eritilerek tükenmiş biçimde çıkmaları hedeflenmektedir.

Bu politika, emperyalist dünya gericiği için CIA merkezli uluslararası bir politikadır. Dünyanın çeşitli bölgelerinde, özellikle de faşist darbeyi izleyen beyaz terör rejimi dönemlerinde, uygulamaya konulan ve sonuca götürülmeye çalışılan bir politikadır. Halen dünyanın pek çok ülkesinde uygulanmakta ya da uygulanmaya çalışılmaktadır.

Türkiye'de devrimciler bu politikaya son 20 yıldır kararlılıkla direniyorlar. Bu politikanın uygulandığı ve kuşkusuz belli başarılar elde ettiği durumlar oldu. Ama genel planda bir direniş çizgisi tutturuldu, bir direnme geleneği yaratıldı. Bu elbette kolay olmadı. Büyük yiğitlikler gösterilerek, büyük fedakarlıklara katlanılarak, ağır bedeller ödenerek sonuçta faşizmin bu teslim alma politikası püs-kürtülebildi.

Büyük bedeller ödenerek yaratılan bu direnme geleneği çerçevesinde, son 8-9 yıldır devrimci tutsakların bulunduğu zindanların genelinde belirgin bir siyasal kararlılık var. Devlet bunu kırmak için '90'lı yıllarda "hücre tipi" politikasını gündeme getirdi ve zaman zaman hücre tipine geçişi denedi. Bu nedensiz değildi, sinsi bir değerlendirmenin ve hesabın ürünüydü. Yalnızca tutsak almanın, işkenceden geçirmenin, zindanlara yığmanın teslim olmak için yeterli olmadı-

ğını görüyorlar, bunun için sistematik bir baskı ve terör düzeni kurmak gerektiğini ise biliyorlardı. Fakat normal koşu sisteminde, hele de yılların direnme geleneği koşullarında bunun mümkün olamayacağını da gördüler. Hücre sistemi, sinsice bir hesabın yeni bir adımı ve uygulaması olarak bu çerçevede gündeme geldi. Devrimci tutsaklar birbirinden ayrılır, tek tek bireyler durumuna düşürülürlerse, böylece hem yalnızlık içinde tecrit edilerek bunalıtılıp zayıflatılacaklar, hem de baskı ve terör uygulamak, sistematik kısıtlamalara başvurmak olanaklı hale gelecek, bir hayli kolaylaşacak diye düşünülüyor. Bu çerçevedeki bir politikayı uygulamak için en uygun biçim olarak görülüyor hücre sistemi.

Zindanlarda yıllardır süren çatışma, yıldan yıla çok değişik vesilelerle ve biçimlerde patlak veriyor olabilir, ama özünde politika aynıdır. Bu politikanın gerisinde devrimcileri zindanlarda teslim almak ve bunu genel planda da devrimci hareketi geriletmenin ve sindirmenin bir basamağı olarak kullanmak niyeti ve hesabı vardır.

ZİNDANLARDA DİRENEN AKIMLAR DIŞARIDA DA DEVRİMCİ OLARAK KALDILAR

Buradan bakıldığında, son 20 senedir uygulanmaya çalışılan bu politika zindanları aşan bir anlam, önem ve işlevi taşıyor.

Bilindiği gibi, 12 Eylül'le birlikte dev-

rimci harekete büyük darbeler vuruldu. İnsanlar ya dışarıya, yurtdışına sürülerek mülticileştirildiler, bu alana çekilenler büyük bir çoğunluğu ile orada bozuldu ve çürüdüler. Ya da zindanlara dolduruldu, baskı ve terör uygulanarak teslim alınmaya, yıldırılmaya, kişiliksizleştirilmeye, devrim davasından koparılmaya çalışıldılar.

Sürecin 20 yıl üzerinden toplam bilançosuna baktığımızda, bunu açık-seçik biçimde görüyoruz. Dikkat ediniz, 12 Eylül'ün terör döneminde bu politikaya karşı direnme kapasitesi ve gücü gösteren akımlar, 12 Eylül'ü izleyen yeni dönemde bir parça kolay toparlanma imkanı bulmakla kalmayan, yanı sıra devrimci kimliklerini de koruyabilen akımlar olabildiler. Bugün bizim devrimci olarak gördüğümüz bir dizi örgüt, hemen tümüyle 12 Eylül'de zindan da direnme çizgisinde ısrar edenlerden oluşmaktadır. Demek oluyor ki, zindandaki direnme çizgisi, dışarda da devrimci kimliği koruyabilmenin önemli bir imkanı haline gelmişti. Ya da bunun tersi... 12 Eylül'de teslimiyet tutumu gösterenler, faşizmin CIA merkezli bu yıldırma ve teslim alma politikasına karşı direnemeyen ya da gereğince direnemeyen akımlar, çıktıklarında ya dağıldılar ya da tümten liberalleştiler. Bu çerçevede, Devrimci Yol ve TDKP'nin akıbetini biliyoruz. Kimler zindanda politik olarak teslimiyete itilmişse, uygulanan politika karşısında teslimiyetçi bir tutum izlemişse, bunlar dışarıya da teslimiyetçi akımlar olarak çıkmışlar, buna uygun bir ideolojik

kimliğe bürünmüşlerdir. Bunun en bariz örneği, Devrimci Yol oldu. Zindanlarda teslimiyeti seçen bu akım hızla dağıldı ve yığılılığı bir ideolojik-politik kimlik haline getiren kalıntılarından bugünün ÖDP'si çıktı.

ZİNDAN CEPHESİ: ÇATIŞMANIN ATEŞ HATTI

'90'lı yıllarda, zindanlardaki bu çatışmanın, dolayısıyla direnişçi kimliğin dışa dönük boyutları apayrı bir anlam ve önem kazandı. Zindanlarda devrimci kimlikleri ve onurları için direnen devrimciler, toplumsal muhalefetin diri bir kesimi olarak algılanmaya başlandı toplumda. Bu bir yerde olağandı da. Zira devrimci siyasal akımlar, genel planda alındığında, mücadele içerisindeki kitlelerin ileri örgütlü kesimlerini oluşturmakta, toplumsal muhalefetin en dirençli kesimini ifade etmektedirler. Genel bir ifadeyle, devrimci akımların direncini en kararlı, en tok bir biçimde gösterdiği alan ise zindanlar alanı oluyor. Ve bugün faşist rejim açısından zindanları teslim alabilmek, dışardaki devrimci akımları darbelemesi bakımından da çok büyük bir önem taşıyor.

Dikkat edin, zindan direnişi her zaman dışarıda büyük bir direnme ruhu, büyük bir coşku ve güven yaratıyor. Toplum nezdinde devrimci kimliği meşurlaştırıyor. '96 büyük zindan direnişinin yarattığı büyük politik ve manevi etkiyi biliyoruz. Bu direnişle Türkiye devrimci hareketi uluslararası çapta bir saygınlık yarattı, peşpeşe ölümlerin yaşandığı günlerde dünyanın gündemine oturdu. Devlete kelimenin gerçek anlamıyla boyun eğdirildi, devlet uygulamak istediği politikadan o gün için yüzgeri edip, belirgin bir geri adım attı. (Bir kısım devrimci çevrelerin büyük bir basiretsizlik ve dargörüşlülük örneği sergileyerek bu büyük politik başarıyı kısa zamanda heba etmesi ayrı bir sorundur.)

Aslında benzer direnişler daha önce, '90'lı yılların başında Eskişehir tabutluğu açıldığı sırada olmuştu. Eskişehir tabutluğu tam da bu rehabilitasyonun fiziken olanaklı olduğu zemini yaratabilmek içindi. Fakat bu saldırı daha en baştan püs-kürtüldü. O zamanın hükümeti "insan haklarına aykırı" bulmak zorunda kalarak, bu ilk tabutluk denemesini durdur-

litik anlamı ve arka planı

H. Fırat

mak durumunda kaldı. Daha sonra M. Ağar'ın Adalet Bakanı olmasıyla birlikte yeni bir hamle yapıldı. Biraz da 1 Mayıs '96 provokasyonunun düzlediği zeminde buna cesaret edildi. İki ay süren direnişle, 12 devrimcinin kaybedilmesi, yüzlercesinin sakat kalması pahasına, bu saldırı da püskürtüldü. Kayıplar ne olursa olsun, politik anlamı ve sonuçları bakımından, o bedellere fazlasıyla değdi bu büyük zindan direnişi.

"HÜCRE TİPİ": SON BİR YILDIR SİNSİCE YAPILAN HAZIRLIKLAR

Aradan zaman geçti, devlet zaman zaman dışını göstermekle birlikte esas hazırlığını belli bir döneme göre yaptı. İnce ince ve alttan alta hazırlığını sürdürdü. Nitekim bugün açıklıyorlar, hücre tipi cezaevlerinden bilmem kaç tanesinin yapımı sürüyor, kaç tanesinin yapımı bitmiş bulunuyor, diyorlar. Bu arada son iki senedir eski cezaevlerinde hücre tipine uygun düzenlemeler yaptılar. Son iki senedir, özellikle de son bir senedir, Habip yoldaş tarafından (ama kendi kişisel imzasıyla, ama TKİP Cezaevi Merkezi Örgütülüğü imzasıyla) sürekli olarak hücre tipi uygulamasına, devletin bu alandaki hazırlığına, tabutlukların yakın dönemde uygulama kararlılığıyla gündeme getirileceğine dikkat çekilip duruluyordu. "Bedel ödedik, bedel ödeteceğiz!" şiarı tam bu temel üzerinde ortaya çıkmıştır. Bedel ödedik, hücre tipini püskürttük, bedel ödeyerek bunu kazandık, bedel ödetmeden bu mevziyi terketmeyiz, ölürüz ama hücrelere girmeyiz, direneceğiz hücrelere girmeyeceğiz... Bütün bunlar hep partimize mensup devrimci tutsakların özellikle son bir yılda özel bir ısrarla gündemde tuttuğu tutumun ifadesi olarak kullandığımız şiarlar. Yoldaşlarımız son iki senedir, özellikle de son bir senedir, basınımızda döne döne bu meseleye dikkat çekip duruyorlar.

Devlet hücre tipi uygulamasını hayata geçirmeyi bir süredir belli biçimlerde deniyor da. Kartal F tipini açtılar. Devrimcilerin oraya girmeyeceğini, götürülürlerse zindanların ayağa kalkacağını bildikleri için PKK'lileri ve Tuzla Deri işçilerini götürdüler. Habip'in Tuzla Deri işçilerine seslenen mektubu bu niyetle yazılmış bir mektup zaten. PKK'lileri götürüyorlar, zira onlar bunu problem etmiyorlar. Çan-

kırı Valisi'ne yapılan suikastin kamuoyunda yarattığı etkiden de yararlanarak, bu eylemin sanıklarının Eskişehir'e gönderdiler. Direnişle kazanılmış haklara tümüyle aykırı bu uygulama da yaz aylarındaki genel direnişle püskürtüldü.

Ama bu püskürtmeleri devlet sin-diremez hale de geldi. Adalet Bakanlığı belli safhalarda geri adımlar atıyor. Ama belli ki devlet artık bu saldırıyı bir sonuca vardırma kararı almış. "Derin devlet" kontr-gerilladan, devletin gerçek çelik çekirdeğinden sözediyorum. Nitekim bu katliam da devletin kontr-gerilla çekirdeğinin (bu Genelkurmay ve MGK merkezli bir çekirdek) gündeme getirdiği bir katliam. Olayı öncelikle böyle kavramak gerekiyor.

Burada 20 senedir çatışan iradeler var, 20 senedir çatışan politikalar var. Bir tarafta devletin rehabilite etme, teslim alma, zindanlarda devrimci kimliği eritme politikası var. Bunun karşısında ise devrimcilerin devrimci onuru ve kimliği ne pahasına olursa olsun koruma kararlılığı... Çatışan iradeler ve politikalar bunlar. Bugün Ulucanlar'daki katliam ve direniş şahsında yaşanan olayın bütün özü ve özeti de budur. Bu kavranmadığı sürece, Ulucanlar katliamına karşı yürütülen kampanya, siyasal tutuklularla dayanışma çağrıları, şehitlerimizi anma ve anılarına sahip çıkma pratiği, yerli yerine oturmamış olarak kalacak demektir. Öncelikle bunu anlamak gerekiyor. Ne devlet o insanları durduk yerde öldürdü, ne de o insanlar durduk yerde öldüler. Devlet bir politikayı kan akıtarak hayata geçirmek istemiştir. Devrimciler ise bu politikayı kanlarını akıtarak, gerektiğinde ölümü tereddütsüzce kucaklayarak göğüslemeye ve püskürtmeye çalışmışlardır.

SORUN, DOLAYISIYLA ÇATIŞMA BÜTÜN ŞİDDETİYLE ORTA YERDE DURUYOR

Sonuç ne olmuştur? Sonuç henüz ortada duruyor. Devlet henüz geri adım atmış değil. Katliamla birlikte zindanlar cephaneliğe dönüştürülmüş adı altında hücre tipi propagandası daha da yoğunlaştırıldı. Bunun ardından MGK toplantısı yapıldı. Bu meselenin çözülmesi gerekiyor ve hücre tipine geçilmesi gerekiyor çerçevesinde bir takım prensip kararları

alındı. Gelecek aylardaki MGK toplantılarının son toplantıda önden saptanan ana gündemlerinden biri hücre tipi sorunu, cezaevleri sorunu idi.

Ecevit'in deyimiyle, "cezaevlerinde ne pahasına olursa olsun devletin otoritesini tesis etmek" ne anlama geliyor? Bu, hücre tipinin uygulamaya geçirmek, devrimci direniş çizgisini kırmak anlamına geliyor. Ve unutmayalım, Ecevit bunu, Ulucanlar'da katliamın gerçekleştirilmekte olduğu saatlerde ve "tarihi" olarak nitelenen ABD gezisi yolunda, Brüksel hava alanında söylemiştir. Kendi başına bu bile, Ulucanlar katliamının ve devletin zindan politikasının bütün bir özünü ve özetini anlamak, planlı faşist katliamın kendinden öte politik anlamını ve önemini görmek için yeterlidir.

Olay bu çerçevede kavranmadığına hiçbir şey anlaşılmamış demektir. Nitekim bunu böyle kavrayamayanlar, hunhar bir faşist katliamdı, teşhir ettik, yoldaşlarımızı andık, böylece bu sayfayı da geçtik, biçiminde bakabiliyorlar. Bu söylediklerimle aynı zamanda, siyasal tutuklularla dayanışma çerçevesinde yürütülen faaliyetin temellerine ve bundan sonra daha özel bir çabayla sürdürülmesi gerekliliğine de işaret etmiş oluyorum. Ve tabii ki, Ulucanlar katliamının teşhirini de bu çerçevede sürdürmek gerektiğine işaret etmiş oluyorum.

Olayın genel planda alındığında anlamı bu. Zindan sorununun '90'lardan bu yana zindanların sınırlarını aşan ayrı bir anlamı olduğunu vurgulamıştım. Bunu biraz daha açmak gerekiyor.

İÇERDE BASKI VE TERÖR...

Türkiye'de kapitalist düzenin durumunu görüyoruz. İşçisine ve emekçisine herhangi bir hak vermediği gibi, 30-40 yılın kazanılmış zaten çok sınırlı bir takım haklarını bile budama ihtiyacı duyuyor. Uluslararası tekellerin ve işbirlikçi tekellerin çıkarları, bunun bir ifadesi olan İMF reçeteleri bunu gerektiriyor. Hakların budanması, ücretlerin sürekli düşürülmesi, zamların süreklileşebilmesi gerekiyor. Özelleştirme, tahkim ve benzeri yollarla ülke kaynaklarının talanı ve işçi sınıfının örgütsüzleştirilmesi, paralize edilmesi gerekiyor. Türkiye'nin kapitalist düzeninin durumu bu. Tüm bu politikaların süreklileştirilerek uygulanması ge-

reliyor.

Siz onbinlerce insan enkazın altındayken, parlamentonun Sosyal Güvenlik Yasası'nı meclisten geçirmedeki "kararlılığı"ni düşünün. Türkiye kapitalizmi için emekçilerin boğazındaki ilmeğin ve belindeki kemerin sıkılması bu kadar zorunlu bir politika ve uygulama. Depremin ertesinde Ecevit, meclis çalışmasına bir gün ara verecek, yarın yeniden toplanıp Sosyal Güvenlik Yasası'nı görüşmeye devam edecek diyebildi. Akıllamaz gibi görünen bu davranış bile herşeyi anlatmaya yeterlidir. Depremin devlet ve düzen gerçekliği ile ilgili toplumda yarattığı infial üzerine, buna elbetteki bir süre için cesaret edemediler. Bir hafta on gün ara vermek zorunda kaldılar. Ama sonra binlerce insan cesedi daha enkazın altındayken, insanlar evsiz, çıplak, aç ve perişan, saldırıyı hayata geçirdiler. Dahası, bir sanayi bölgesinde işçilerin ve emekçilerin bu aşırı perişanlığını ve çaresizliğini, saldırıyı engelsiz olarak gerçekleştirmek için en uygun fırsat bile saydılar.

Bu, uluslararası tekellerin ve işbirlikçi burjuvazinin ihtiyacı olan politikaların vurucu bir göstergesidir. Türkiye kapitalizminin durumunun bir göstergedir. Bu kararlılığın, bu gözü dönmüşlüğün gerisinde böyle bir zaruret vardır.

Dışarda saldırganlık ve savaş...

Dış politika alanına geçiyorum. Emperyalizmin planlı oyunları ve kışkırtmaları sonucunda Balkanlar'da neler olduğunu görüyoruz. Bosna, ardından Kosova'ya yerleşme, burada yaşayan halkların köleleştirilmesi ve Türk devletine burada ABD emperyalizminin dümen suyunda düşen rol... Türkiye'nin Körfez Savaşı'ndan beri Ortadoğu'da üstlendiği uşakça rolü zaten biliyoruz. Balkanlar bombalanırken, Irak da açıktan bombalanıyordu İncirlik'ten. Türkiye Varşova Paktı'nın yıkılışına kadar bölge halklarına karşı emperyalizmin bir potansiyel saldırı üssüydü. Bu tarihten sonra fiilen bir saldırı üssü haline geldi.

Türkiye artık ABD ve NATO'nun bölge halklarına karşı resmen ve fiilen bir saldırı ve savaş üssü olarak kullanılıyor. Artı, ABD ve İsrail ile kurulmuş bir saldırı pakta var. Artı şimdi emperyalist kışkırtmalarla Kafkaslar karışıyor. Çeçenistan, Dağıstan, Abazya... Azerbaycan ve Orta Asya'nın zengin petrolü ve doğal gaz kaynaklarını

bölüşmek için bölgede dişe diş bir örtülü savaş var. Çeşitli emperyalist güçler halkları birbirlerine kırdırarak bu savaşta mevzi kazanmak peşinde. Türk burjuvazisi, Ortadoğu ve Balkanlar'da ABD emperyalizminin saldırı üssü ve taşeronu durumunda.

Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Genelkurmay Başkanı'nı yanına alıyor, Kosova'ya gidiyor. Buradaki bir Türk köyünde toplantı yapıyor, Kosova'nın yeni yönetiminde Türkler de temsil edileceklerdir derken, sağ başında Genelkurmay Başkanı duruyor. Genelkurmay Başkanı herhangi bir askeri yetkili değil, o Türk ordu su ve MGK demektir. Ordu ve MGK ise, Türk burjuvazisi adına iç ve dış politikada gerçek yönetim ve saldırı gücü demek. Üç gün sonra bu kez günübirlik olarak Bakü'ye gidiyor, gene sağ başında aynı Genelkurmay Başkanı var. Bu kaba tablo içinde derin mesajlar taşıyor. Türk burjuvazisi ABD'nin Türkiye'yi çevreleyen bölgelerdeki emperyalist girişimlerinde koçbaşı olmak rolü üstleniyor ve bunu gizleme gereği duymuyor.

Özetliyorum. ABD emperyalizminin Türkiye'yi kuşatan üçlü kriz bölgelerinde çok güçlü çıkarları var. Bu çıkarları güvenceye almak için açık müdahaleleri ve kaba düzenlemeleri var. Körfez Savaşı'yla Körfez'e müdahale edilmiştir, gerekli düzenlemeler yapılarak ABD'nin bölgedeki varlığı pekiştirilmiştir. Ardından Bosna'da yıllarca halklar birbirlerine kırdırılarak, sonra da hakem ve barışın mimarı rolüyle ortaya çıkılarak yönetim devralınmış, Bosna'ya yerleşilmiştir. Ardından sıra Kosova'ya gelmiş, planlı kışkırtmaların ardından NATO savaş makinası Yugoslavya'ya karşı harekete geçirilerek, bu kez Kosova ve Arnavutluk işgal edilmiş, Kosova yönetimi resmen ve fiilen devralınmıştır.

Şu günlerde Rusya tarafından bir kirli imha savaşına dönüştürülen Çeçenistan, Dağıstan'daki karışıklıkların gerisinde de Amerika'nın parmağı vardır. Tam bu sırada Pakistan'da askeri darbe yapılmaktadır. Pakistan ordusunun ABD'nin izni ya da gözyumması olmadan böyle bir adım atamayacağını ise tüm dünya biliyor. Türk hükümeti Pakistan'daki askeri darbeyi en yumuşak sözlerle karşılıyor. Türk medyası ise askeri cunta şefinin Türkçe bildiğini ve Atatürk hayranı olduğunu propaganda ediyor. Bu bölgelerdeki son geziler sırasında Demirel'in sağ başında duran Genelkurmay Başkanı, Türk burjuvazisinin ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusundaki bölgesel saldırganlığının simgesidir. ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda tehdite, şantaja, gerginliğe ve gerektiğinde savaşa dayalı politika, Türk devletinin gitgide açığa çıkan dış politika çizgisidir.

İÇ VE DIŞ POLİTİKA FAŞİST-MİLİTARİST BİR REJİM GEREKTİRİYOR

İçerde emekçilerin boğazını sıkamak, onları köleliğe mahkum etmek politikasının sonunun olmadığını, yani bunun süreklileştirilmiş bir politika olduğunu biliyoruz. Mezarda emeklilik, sosyal güvenlik yasası ve tahkimin ardından, şimdi de kıdem tazminatı ile öteki bazı kazanımların gaspı tartışılıyor. Enflasyonun resmi olarak bile %65 olarak açıklandığı, gerçekte %100'e yaklaştığı bir evrede, memura %25'ten bir kuruş fazla verme kararlılığı da bu politikaların sonunun olmadığını gösteriyor.

Bu politikaları uygulamak nasıl mümkün olacaktır? İçerde kendi emekçisine ve halkına savaş, dışarda komşularına karşı savaş olarak özetlenebilecek bu politikaların başarısı için temel önkoşul nedir? Bunun temel önkoşulu, işçi sınıfı ve emekçilerin tam denetim altında tutulması, bunun için de toplumsal muhalefetin, özellikle de onun en bilinçli ve örgütlü kesimi olarak devrimci hareketin ezilmesi ve sindirilmesidir.

Burada sorunu gerisin geri zindan meselesine bağlayacağım. Toplumsal muhalefetin sindirilerek zapturap altına alınması gerekiyor, dedim. Ama bu ülkede toplumsal muhalefet çoğu durumda işçiler ve emekçiler doğrudan ezilerek zapturap altına alınmıyor; bu iş genellikle, onun en ileri kesimleri terörle ezilerek, yıldırılarak yapılıyor. Böyle terörize edilerek yaratılan korku ve yıldınlık ortamıyla, işçi ve emekçiler de saldırılar karşısında hareketsiz kılınmaya çalışılıyor.

Ve bakıyoruz, Ulucanlar'daki planlı faşist katliamın ve Adana'daki planlı yargısız infazların ardından, yine bu planlı saldırıların bir uzantısı olarak, Ahmet Tamer Kışlalı öldürülüyor. Tüm bunlar gösteriyor ki, Türk kontr-gerillası gene bir takım karanlık hesaplar peşinde. İçerde Kürt hareketini teslim almayı başaran rejim (önemle altını çiziyorum, bu çok önemli bir nokta), bundan aldığı güç ve ek cesaretle devrimci hareketi de ezmek istiyor. Bunu yaparsa, toplumsal muhalefeti çeşitli biçimlerde oyalamak, kontrol etmek iyice kolaylaşacak. Sendikalar aracılığıyla, refomist partiler aracılığıyla, terörize edilmiş ortamın baskısıyla, sonuçta bu başarılabilir bir iş olacak.

Sorun böyle kavranabilmeli. Devrimci akımlar içerde teslim alındığı koşullarda, bu dışarıda da büyük bir dağılmaya dönüşür. Çoğu içerdeki direnme kararlığı sayesinde yaşıyor, içerde moralini koruyup da dışarıya yayınsal destek veren insanlar sayesinde bir sürü akım siyasal yaşamını sürdürüyor. Dışarda zaten bitirerek içeriye yığıyorum, içerde de teslim alırsam bu sorunu tümünden çözerim diye bakıyor devlet. Türkiye'de kitle

hareketi çoğu durumda öyle tümünden kendiliğinden patlayan bir hareketlilik değil. Devrimci akımların varlığı, onların dirençli tutumları, her zaman görünür ya da görünmez bir etkileşime yolaçmıştır. Önderlik özellikle son 30 yılda Türkiye'de belli bir rol oynamıştır. Devrimci örgütlerin varlığı, devrimci kararlığın varlığı bu açıdan büyük bir önem taşıyor.

Dolayısıyla, zindanlara yönelmiş saldırı Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin bir uzantısıdır, en kritik bir halkasıdır, mücadelenin en şiddetli yansıdığı hal-kadır. Türk burjuvazisinin sıkışmışlığı ve ABD emperyalizminin bölgesel ihtiyaçları çerçevesinde, kendi iç toplumsal muhalefetini denetim altına alma çabasının çok kritik bir halkasıdır. Siyasal tutuklularla dayanışma kampanyasını da bu geniş çerçevede kavramalıyız. Kitleler arasında ve uluslararası çapta yaratılacak desteği, Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin çok kritik bir alanında iradelerin kanlı bir biçimde çatıştığı bir noktada, devrim cephesini güçlendirme sorumluluğunun bir gereği olarak ele almalıyız.

Böyle ele almadığımızda, öldürülen iki önder yönetici yoldaşımızın anısına sarıldığımız bir kampanyaymış gibi görünür ve yoldaşlarımızın anısına dar bir bağlılık dışında hiçbir şey ifade etmez. Habip yoldaşın mektubunu iki önder yoldaşımıza ilişkin değerlendirmem esnasında sizlere okudum; bu saldırı gelecektir, "Biz hazırız, partimizin bayrağına leke sürmeyeceğiz!", diyor yoldaş. Bu yiğit yoldaşlar saldırıyı öngörmekle kalmadılar, sözlerini de tuttular, partimizin bayrağına leke sürmediler; teslim alma politikasını püskürtmek için ölümüne direndiler ve ölümü en önde yiğitçe kucakladılar.

Olayın genel çerçevesi bu. Fakat olayın bir de daha özel, bize özgü bir çerçevesi var.

SALDIRI AYNI ZAMANDA PARTİMİZE YÖNELMİŞTİR

Ulucanlar şahsında gerçekleşen saldırı aynı zamanda cepheden partimize de yönelmiş bir saldırdır.

'96 zindan direnişini izleyen dönemde, özellikle de son iki yıla dönün bakın. Ankara Merkez Kapalı Cezaevi olayların merkezidir, birçok problemin gündeme geldiği ve dolayısıyla net bir direnme kararlılığının sergilendiği yerdir. Ve burası, Habip yoldaşın üçbuçuk yıldır bulunduğu, son zamanlarda partimizin en kalabalık tutsak grubunun, yanı sıra en dirençli ve deneyimli tutsak yoldaşlarımızın bulunduğu bir cezaevidir.

Yine bu aynı dönemde, hangi siyasal akımın, hazırlanmakta olan "hücre tipi" saldırısına sürekli olarak yayınlarında dikkat çektiğini, kamuoyu önünde bu ko-

nuyu sistematik olarak işlediğine dönün bakın. Devletin bu politik saldırısına karşı uyarıcı çabalar, önden hazırlık ve direnme kararlılığı, belirgin bir biçimde hangi partiden gelmektedir, olgusal olarak bakın, önlenda hep partimizi göreceksiniz. Bu sürecin belgesel seyri parti basınımızda yeniden yayınlandığında, bu daha açık biçimde görülebilecektir.

Geçen sene Eylül ayında yaşanan çatışmanın Habip yoldaş tarafından yapılmış bir değerlendirmesi var. Bu zamanında iki bölüm halinde yayınlandı haftalık komünist basında. O döneme bakıyoruz, CMK tutarsız davranıyor. Yerel CMK da aynı tutarsızlığı CMK disiplini içinde uyguluyor. Biz bu disipline tabi değiliz; ancak kararlar doğru ise CMK tarafından alınan genel kararlara uyum gösteriyoruz. Biz, esas olarak Ulucanlar üzerinden yansıyan tavrın temsilcisiyiz. Bu bir olguysa eğer, öte yandan devlet zindanları ezmeyi toplumsal muhalefeti ezmenin bir halkası olarak görüyorsa, dolayısıyla zindanları bir "çıbanbaşı" olarak değerlendiriyorsa ve zindanlar içinde de özellikle son iki senedir Ulucanlar Cezaevi özel bir "çıbanbaşı"ysa ve buradaki direnişçi kimliğin önünü özellikle Habip Gül şahsında belli bir parti tutuyorsa, bu saldırının neden aynı zamanda bize hedefleyen bir saldırı olduğu da kendiliğinden anlaşılır.

Kaldı ki sorun bundan da ibaret değil. Kuruluşu izleyen günlerde partimize yönelen sistematik saldırı sürecinin en kritik halkalarından biri, Ankara'da yaşanan tutuklamalar oldu. Bir grup ileri kadromuz burada tutsak düştü. Partimizin Merkez Komitesi üyesi Ümit yoldaş bunlardan biriydi. Biz eskiden de Habip Gül şahsında Ulucanlar'da "çıbanbaşı" sayılıyorduk. Operasyonlar sonrasında burada hızla artan sayımız ve bu yeni tutsak yoldaşların siyası poliste blok halde gösterdikleri tam direniş çizgisi, bunun devletin karanlık zirveleri için özel anlamı, bizi Ulucanlar üzerinden ayrıca bir hedef haline getirmekteydi. Ulucanlar'a yönelmiş saldırı özel planda partimize yönelmiştir derken, işte bu olgusal gerçeklere dayanıyorum.

Herhangi bir başka kimsenin değil de Habip'in Ulucanlar'da yatmış eski bir DEP milletvekili üzerinde bu denli saygınlık ve hayranlık yaratmış olması elbette raslantı değil. Ve bu saygınlığı ve hayranlığı yaşayan tek kişi de Mahmut Alınak değil. Bu belirgin biçimde farklı olan kimliği nasıl dost olan görüyorsa, düşman da aynı şekilde görüyor. Hatta düşmanın bu konuda daha keskin görüşlü olduğunu, deyim uygunsu değerlendirmesini daha bir sükunetle, önyargısız ve tarafsız bir gözle yaptığını da söyleyebiliriz.

Evet, bu saldırı aynı zamanda cephe-

den partimize yöneltilmiş bir saldırdır. Bu, bizim zindanlar sorunu konusunda, bu alana ilişkin devlet politikalarının anlamı ve amacı konusunda açık bir değerlendirmeye ve net bir politikaya sahip oluşumuzla, ve nihayet, son bir yıldır bu alana yönelik olarak gösterdiğimiz özel duyarlılıkla da bağlantılıdır. Son bir yıla dönün bakın, biz bu cephede herhangi bir politik hata yapmadık. Devletin ezmek istediği direniş çizgisinin politik olarak en iyi temsilcileri ve sözcüsü olduk. Politik olarak diyorum, çünkü fiilen direnişe gelince tüm devrimci tutsaklar aynı kararlıkla direniyorlar; benim burada vurguladığım nokta öteki gruplardan devrimcilerin emeğine ve direnişçi kimliğine zerre kadar halel getirmiyor. Ben bir parti ya da grup adına izlenen genel politika üzerinden konuşuyorum. Nihayetinde insanların direnci temelde izlenen politikayla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Politikadaki berraklık ve kararlılık açısından bakıldığında, zindan cephesindeki direnişin temsilcisi artık partimizdir. Ve bu, siyasi poliste ve mahkeme kürsülerinde gösterilen devrimci direnme çizgisinden ayrı bir durum değildir, aynı çizginin zindan cephesindeki yansımasıdır.

Zindan cephesinde öteki akımların tavrı ne diyeceksiniz. Bu soruna şimdilik girmek istemiyorum, şunu söylemekle yetineceğim: CMK'nın tavrına bakın, tüm öteki akımların tavrının ne olduğunu da görürsünüz.

Bu saldırı aynı zamanda partimize yönelik bir saldırı olmuştur ve partimiz, bu saldırıyı onurla ve dirençle göğüslemiştir. Tablo ortadadır. İçerde direnilmiş, yiğitçe ölmüştür; dışarda ise kararlılıkla sahip çıkma pratiği gösterilmiştir. Bugün hala işçi ve memur kesimleri ile devrimci demokratik çevrelerde duyarlılık oluşturmak ve oluşmuş bulunan duyarlılığı korumak çerçevesinde sürekli bir çabamız var. Yine uluslararası cephede, Avrupa'da, bu çaba en iyi partimiz tarafından gösterilmiş, etkin ve yaygın bir kampanya örgütlenmiştir.

Tüm bunlar göstermektedir ki, partimiz bu saldırıyı yiğitçe göğüslemiştir. Bu saldırı karşısında dirençli ve iradeli davranmıştır, bu saldırıyı püskürtme kararlılığı ortaya koymuştur. Hiçbir geri adım atılmadığı gibi, büyük bir moral kazanılmış ve bu pratik içerisinde büyük bir direnme kapasitesi sergilenmiştir. Bu çabalar içinde partimiz onur ve itibar kazanmıştır.

Eğer bu böyleyse, öte yandan bugün zindanlar Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin kritik bir halkasıysa, bu doğrudan Türkiye'deki sınıf mücadelesinin genel gidışatını ilgilendiren bir sorunsu ve böyle bir sorunda partimiz pratikte de izlenebilen bir kararlılık çizgisinin temsilcisi ol-

muşsa, bu uğurda gerektiğinde ölmesini bilmek kadar bu saldırıyı göğüslemesini de bilmişse, işte bu büyük bir onurdur. Bu bir onurdur ve bu onur partimizindir.

DİRENİŞÇİ YOLDAŞLARIMIZ PARTİMİZİ ONURLANDIRMIŞLARDIR

Bu onura layık olmak hepimizin, bütün bir partinin, parti çeperinin, parti militanlarının, sempatanlarının görevidir. Yoldaşlarımızın salt ölümleriyle değil, bu politikanın anlamını gören düşünsel güçleriyle de, bu konudaki öngörülerile de, bu politikanın püskürtülmesine ilişkin olarak uzun süredir ortaya koydukları devrimci kararlılıkla da, partimizi onurlandırmışlardır. Asıl onur buradadır. Mesele salt gerektiğinde ölümü de yiğitçe kucaklamasını bilmekten ibaret değil, politikanın kendisini teşhis etmektedir. Bunun kadar, hatta siyasal mücadele söz konusu olduğuna göre bundan da önemli olan, politika planındaki öngörü, tutarlılık ve kararlılıktır. Devletin izlediği politikaya karşı bir direniş çizgisi oluşturmakta ve pratikte buna uygun düşen bir kararlılık ve tutarlılıkla davranabilmektir.

Habip yoldaşın bize ulaşan son mektuplarının birinde şunlar söyleniyor (bu mektup Ağustos sonunda İsviçre'den bir işçi yoldaşa yazılmıştır): «... sermaye devleti, ulusal hareketin teslimiyet platformundan da güç alarak, şu sıralar yeni bir saldırı dalgası başlatıyor. Bunun bir ayağı da cezaevleri, cezaevlerindeki devrimci dinamizmdir. Af, pişmanlık yasa-sı vb. girişimler bu saldırının esasını oluşturuyor. Bu yeni saldırı en azından '91 kadar karşılık bulacak, yani tahribat yaratacak. Buna karşı etkin bir mücadele ile yüzyüzeyiz. '96 direnişinin 3. yıl dönümünde Eskişehir saldırısını bir kez daha püskürttük. Ama bu işin sadece basit bir yönüydü. Esas saldırı önümüzdeki süreçte gelecek. Ancak kendi adımıza, bu saldırı karşısında esnemektense kırılmayı tercih ediyoruz. Biz hazırız. Partinin bayrağına leke sürmeyeceğiz!”

Onur işte buradan gelmektedir, onur tam da bu berrak ve kararlılık ifadesi politik bakış açınsındadır. Gene, Merkez Komitesi'ne yazılan mektupta, ki bu Habip yoldaşın bize ulaşabilen en son mektubudur, MK'ya hitaben söze şöyle başlanmaktadır:

“Sevgili yoldaşlar; Zindanlar sürecini biliyorsunuz, önümüzdeki sürecin ağır bedeller ödemeyi gerektiren bir saldırı süreci olacağı malumdur. Bedel ödemekte hiçbir tereddütümüz yok. Ancak kendi başına bedel ödemenin bir şey ifade etmeyeceğini siz de biliyorsunuz. '96 SAG ve ÖO sürecindeki durumumuz buna en bariz örnektir.

“Süreci önden politik bir öngörü ve hazırlıklarla karşılamak zorunludur. CMK'da

olmamamız önemli bir dezavantajdır. Bu dezavantajı bir nebze de olsa Cezaevleri Merkezi Örgütlülüğü'nü oluşturarak gidermeye çalıştık. Önden süreçleri tahlil etmek, buna uygun taktik politikaları geliştirerek merkezi düzeyde güçlerimizin önüne koymak, sürece hazırlık anlamında oldukça önemlidir. Özellikle Cezaevi Merkezi Örgütlülüğü'nü ilan ettiğimiz bir yerde merkezi politika daha da zorunlu hale geldi. Çünkü tüm güçlerimiz Cezaevleri Merkezi Örgütlülüğü'nün ne diyeceğine bakıyorlar. Böyle olması da doğal...”

İşte bu bir bakış açınsıdır. Yani bir politika, bir saldırı görülmekte, bu saldırının anlamı değerlendirilmekte, buna karşı hazırlık yapılmakta, MK şahsında tüm parti uyarılmaktadır. Pratikte gösterilen kararlılık ve izlenen direniş çizgisi bu temeldedir, ölümü göğüslemesini bilmek burada bir sonuçtur. Yoldaşlarımız ölmeyebilirlerdi de, politik açıdan buradaki başarı ve onuru yine de hakederlerdi. Ama yoldaşlarımız yiğitçe öldüler de. Biz bu yiğitliği bu politik bakış açınsından, bu politik öngöründen, bu politik direnme çizgisi üzerinden kavarsak ancak, onu gerçekten tam olarak kavramış ve yerli yerine oturtmuş oluruz. Bununla da kalmayız, bundan sonraki görevlerimize de doğru bir biçimde ve onun gerektirdiği bir enerjiyle sarılmayı başarabiliriz.

ÇATIŞMA BÜTÜN YAKICILIĞI İLE ORTA VERDE DURUYOR

Bu saldırı püskürtülebilecek midir? Bu saldırı püskürtülmek zorundadır, bu zorunludur, soruyu böyle yanıtlamayı tercih ediyorum. Bu saldırı aslında bu katliamın ardından gündeme gelen direnişle püskürtülebilirdi. Durduk yerde başkentin göbeğinde, üstelik bir Amerikan gezisi sabahında, 10 devrimci vahşice katledildi, onlarcası ağır biçimde yaralandı ve sakatlandı. Aradan yalnızca iki-üç gün geçtikten sonra bunun bir planlı katliam olduğu, öteki herşeyin bir bahane olduğu anlaşılmaya başlandı. Yani kontra medyayla kamuoyunu ve halkı aldatma çabaları çabucak çöktü. Ülke çapında zindanlarda direniş vardı, vahşi bir katliamı izleyen ve bu katliama karşı derin bir öfkeyi yansıtan ve büyük bir kararlılığı ifade eden bir genel zindan direnişi vardı. Bu direniş iyi bir biçimde değerlendirilerek bu saldırı daha bu aşamada püskürtülebilirdi. Böylece en az bir sene de bir parça nefes alınırdı. Yazık ki bu başarılamadı, bunun gerektirdiği irade gösterilemedi. 10 tutsağın katledilmesiyle suçüstü yakalanan bir rejimin sicağı sicağına yeni toplu katliamlara cesaret edemeyeceği görülemedi. (...)

MGK şu günlerde bir toplantı yapacak, bakalım ne çıkacak oradan. Ama

MGK toplantısı için görünürdeki cephesi. Asıl saldırı tezgahı her zaman olduğu gibi altan alta adım adım örülüyordur. Kaldı ki MGK yeni hücre tipi cezaevlerinin inşa edilmesi, yapımları sürenlerin hızlandırılması kararını katliamı izleyen toplantıda da açıklamış bulunuyor.

Son birkaç yılda ve özellikle de şu son süreçte gösterilmiş bulunan bazı tutarsızlıklar ne olursa olsun, ortada 20 yılın bir direnme geleneği var. Herşeye rağmen bu var, bu bir olgu. Bu, devletin yeni saldırı politikalarının boşa çıkarılabilemesinin en büyük güvencesi.

Bu politikanın püskürtülmesi gerektiğini söylüyorum ve 20 yıllık sürecin bu politikanın püskürtüleceğini de gösterdiğini eklemekle yetiniyorum. Ötesindeki herşey kuşkusuz geleceğin ve pratiğin sorunudur. Gösterilecek direnme ve kararlılığa, devletin saldırganlığını kırarak politik basınca bağlıdır.

Devlet bugün Kürt hareketini teslim almanın büyük avantajını yaşıyor. Kürt siyasal tutuklularının uysal uysal boyun eğiyor olmalarının moral gücünü ve avantajını yaşıyor, buradan gelen bir pervasızlığı var. Sorunu, halihazırda toplumda fazla da etkisi olmayan devrimci akımların zindan cephesinde ezilmesi olarak görüyor.

Eğer devrimci akımlar da soruna zindanlarda arada böyle şeyler oluyor ve geride kalıyor rehavetiyle bakarlarsa; buradaki politik saldırının derin anlamını ve sonuçlarını görmez ya da görmezlikten gelirlerse; bunun gerektirdiği kararlı bir direnme çizgisi gösterilmediği takdirde doğabilecek olan ağır sonuçları değerlendiremezlerse, işte bu durumda ağır bir zaafiyet alanı doğar, sonuçta başka türlü bir gelişme de ortaya çıkabilir. Ama 20 yılın deneyimine ve birikimine rağmen böyle düşünmek için de normalde ve halihazırda çok belirgin bir neden yoktur.

Bu aynı zamanda siyasal tutsaklarla dayanışma kampanyasının neden gevşetilmeksizin, tersine çok etkin bir biçimde sürdürülmesi gerektiğini de anlatıyor. Bu çerçevede Ulucanlar katliamının neden gündemde tutulması gerektiğini de anlatıyor. Ve zindanlarda, devletin kendi politikasını uygulama isteği ve kararlılığına bağlı olarak, her an yeni gelişmelerin ortaya çıkabileceğinin farkında olmak gerektiğini de anlatıyor.

Bu görev ve sorumluluklara işaret ederek, sözlerimi noktalıyorum.

(TKİP Merkez Yayın Organı Ekim'in Ekim '99 tarihli 209. sayısından alınmıştır...)

İran'da sarsıcı gelişmeler

A. Engin Yılmaz

2009'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında "Yeşil Dalga" ayaklanmasından sonra İran'daki en büyük protestolar, 2017 ve 2019 yılları arasında yaşandı. Sokaklar İran halkının öfkesiyle yankılandı. Şimdi İran'da yüz binlerce insanın birikmiş öfkesi yeniden sokak ve meydanlarda yankılanıyor. Kadınların başlattığı isyan dalgası, genç bir Kürt kadının katledilmesinin ardından ülke geneline yayıldı. İslami rejime, kadınlara yönelik sistematik ayrımcılığa ve zorbalığa karşı tam bir öfke patlaması yaşandı. Yıllardan beridir zorunlu başörtüsüne karşı gerçekleşen protestolar, vahşice bastırılrsa da kadınlar tekrar tekrar sokağa çıkmayı sürdürdü.

1979 yılında gerçekleşen İslam Devrimi'nden sonra İran halkına, ama özellikle de kadınlara, toplumsal hayatın şeriat kurallarına göre düzenlenmesi dayatıldı. Hemen tüm toplumsal kesimlerin sosyal ve politik hakları kısıtlandı, özgürlükler gasp edildi. İslam Devrimi ile birlikte kadınlar için büyük hapisaneyeye dönüşen İran'da kadın direnişi, Molla rejiminin en büyük korkularından biri olmaya devam etti. Zira devrimden sonraki süreçten itibaren İslam Cumhuriyeti'nin temel hedeflerinden biri olan kadınlar, zorunlu başörtüsüne karşı büyük mücadeleler verdiler. Kadınlar için her şeyin neredeyse yasak olduğu İran'da Molla rejimi kadınların başlattığı toplumsal öfkeyle sarsılıyor. Kadınlar başörtülerini yakarak, saçlarını keserek "Kadın, yaşam, özgürlük!" sloganını haykırıyorlar. Kadınların ülkeyi ayağa kaldıran bu özgürlük çığlığı, dünyada da yankı buluyor.

Sokakları kadınlar tuttuğursa da sokaklarda yalnızca kadınlar yok. Aşağılanan, horlanan, ezilen, özgürlükleri gasp edilen, açlığa ve sefaletle mahkûm edilen, sosyal adalet ve eşitlik isteyen tüm toplumsal kesimler sokak ve alanlardadır. Katledilen Mahsa'nın ismi, toplumun faklı kesimleri için birleştirici bir "mücadele şifresi" oldu. Bir cinayetin ardında beklenmedik bir hız ve yaygınlıkla başlayan ve büyük halk hareketine dönüşen protestolar, başörtüsü üzerinde adeta "İslam rejiminin ideolojik kalesine" yönelmiş ve bilinçli bir hedef olup olmamaktan bağımsız olarak onu "yıkma-yı" amaçlayan bir görünüm kazanmıştır. Hareket elbette ki örgütsüzdür, 40 yılını

dolduran zorba Molla rejimin biriktirdiği kendiliğinden bir öfke patlamasıdır. Ama gelişim seyri ve yol açtığı sonuçlar bakımında derslerle doludur.

BİRLEŞTİRİCİ, ORTAK MÜCADELE ZEMİNİ...

Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi, yargıya, emniyete ve kolluk kuvvetlerine göstericilere karşı "daha kararlı", yani daha acımasız davranma çağrısında bulundu. Duruma göre gerekirse kan banyosuyla bu isyanı bastırma kararlılığını gösterecek olan rejim, öte taraftan da etnik düşmanlıklarla hareketi bölüp bitirmeyi hedeflemektedir. Mahsa Amini'nin Kürt olması ve ayaklanmaların İran'ın Kürdistan kentlerinde başlaması, rejime etnik kimlik üzerinde kirli bir propaganda "imkânı" sağlamış oldu. Mahsa Amini'nin Kürt kimliği kullanılarak, aslında Kürtlerin Amini'yi bahane ettiği, esas amaçlarının ayrı bir devlet kurmak olduğu propaganda ediliyor. İran rejimi başka etnik gruplara da düşmanlık beslemekte ve bunu kışkırtmaktadır. Tarih boyunca da hep böyle oldu, şimdi yapılmakta olan da budur. Öte taraftan da "dış güçler", "ABD ajanları" veya "terör örgütlerinin kışkırtmaları" propagandasıyla haklı ve meşru talepler üzerine yükselen halk hareketini gözden düşürmek istiyor. Dahası İran bayraklarıyla karşı gösteriler örgütleniyor. İran bayraklarının yakıldığı ve kutsallıklara hakaret ettikleri iddiasıyla "isyancılar" hedef gösteriliyor.

Oysa başörtüsü zorunluluğu ve şeriat

kuralları sadece İran'daki Kürt kadınların değil, tüm İranlı kadınların temel sorunudur. Bu da eylemlerin hızlıca yayılmasının ortak nedenlerinden biridir. Kürt halkı ve kadınlarının ulusal ezilmişlik ve kölelik statüsünde tutulmasının Kürtlerde yarattığı öfke, eylemlere ayrı bir dinamizm katıyor olsa bile bu böyledir. Tüm kadınları kesen ortak eksenlerden biri, "İslami ahlaka uygun giyim kuralları" ve hayatın kadınlara zehir edilmesidir. Bugün yaşanmakta olan isyanın 40 yıllık Molla rejiminin kadına yönelik uygulamaları üzerinde alevlenmesi ve kadınların öncülüğünde gerçekleşmesi de bunu anlatıyor. Zira kurulduğu andan itibaren kadın düşmanı kimliğine sahip olan İslam Cumhuriyeti, kadınları ikinci cins bile görmeyerek onlara toplumsal yaşamın her alanında kölelik dayattı. Ahlak polisi ise bunu somutlayan temel bir baskı ve şiddet araçlarından biri oldu. Cinayeti, İslam Cumhuriyeti'ndeki cinsel kölelik sembollerinden biri olan ahlak polisi işledi ve öfke ilk elde ona yöneldi. Ancak isyana dönüşen öfke bunun ötesine geçti ve birleştirici oldu.

İran'da patlayan, bugünkü öfkeyi biriktiren baskı ve zorbalık, yokluk ve yoksunluk, ezilen ve sömürülen tüm toplumsal kesimlerin kaderidir. İranlı kadınlar tüm bunların betelerini yaşıyor. Dolayısıyla İran'da kadınların talepleriyle geniş emekçi kitlelerin taleplerini buluşturan koşullar fazlasıyla ortaktır. Mahsa Amini cinayeti bunu göstermiş bulunuyor. Kadınların öncülüğünde başlayan halk

direnişi, İran emekçilerini birleştiren bir rol oynadı. Aşırı petrol fiyatları, yüksek enflasyon, ağır sömürü, işsizlik ve yoksulluk, artan hayat pahalılığı, Molla rejiminin zorbalığı, şeriat kanunları, özgürlüklerden yoksunluk vb. faktörler, İranlı işçi, emekçi, kadın ve gençlerin harekete geçmesinin ortak zeminidir. Kadınlar harekete geçtiğinde işçilerin, öğrencilerin ve öğretmenlerin mücadele çağrısı yaparak direnişe katılmaları, esnafın kepenk kapatması, farklı etnik kökenden azınlıkların kol kola girmesi, rejimin korkusunu büyüten bir faktör oldu. Kadın sorunuyla başlayan ama onu aşarak, sosyal, siyasal ve ekonomik talepleri kapsayan halk direnişi, iş, ekmek, adalet, cinsiyet eşitliği, laiklik ve özgürlük istiyor.

Kapitalist İslam Cumhuriyeti ekonomi başta olmak üzere krizler sarmalı ile boğuşuyor. Bunun sonucu olarak sosyal sorunlar ağırlaşıyor, siyasal gerilimler büyüyor ve toplumsal patlama dinamikleri dipten dibe mayalanıyordu. Mahsa Amini'nin katledilmesi, öfkeyi taşıran damla oldu. Tüm toplumsal kesimleri birleştiren-ortaklaşır bir kıvılcıma dönüştü. Kadın meselesinin işçi meselesinden ayrı olmadığı, cinsel ezilmişlik ve kölelik ile sınıfsal ezilmişlik ve köleliğin temel kaynağının kapitalist İslam cumhuriyeti olduğu görülmüş oldu. Dolayısıyla İran'da kadınların talepleriyle işçi sınıfı ve emekçilerin geniş kesimlerinin taleplerini buluşturan koşullar ayındır.

İşçi grevlerinin kadınlar tarafından, kadın mücadelesinin de işçiler tarafından desteklenip ortaklaştırılması da bunun göstergesidir. Yaşam koşulları daha da kötüleşeceğine, yoksullaşma büyüyerek devam edeceğine, siyasal baskılar ve devlet terörü daha da tırmandırılacağına, toplumsal huzursuzluklar daha da büyüyeceğine göre İslam Cumhuriyeti'nin sonunun habercisi olabilecek gelişmeler muhtemelen hızlanacaktır. Bunun, emek hareketi ile kadın hareketinin örgütlü birleşmesine evrilmesi durumunda ise rejimin kâbusu gerçekleşmiş olacak. Dolayısıyla kendisini çıkmaz bir sokağa sokan Molla rejiminin önünde, şiddeti tırmandırmaktan başka bir yol görünmüyor. Onun hükmünün nereye kadar olacağını ise işçilerin, emekçilerin, kadınların ve gençlerin mücadele kararlılığı ve inisiyatifi gösterecektir.

Şanghay İşbirliği Örgütü zirvesi

Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) 22. Devlet Başkanları Konseyi Zirvesi, Özbekistan'ın Semerkant kentinde 15-16 Eylül tarihlerinde gerçekleştirildi. İki gün süren zirvede 15 devlet ve hükümet başkanı buluştu. Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırısından bu yana ilk kez Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Çin Devlet Başkanı Xi Jinping bir araya geldi. Kimi gözlemciler, zirvenin Putin için Ukrayna savaşının başlamasından sonra uluslararası alanda izole edilemediğini göstermek bakımında bir fırsat olduğunu belirtiyor. ŞİÖ zirvesine katılan ülkeler dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 40'ını, dünya ekonomisinin ise yüzde 30'unu oluşturuyor. Zirve, ABD ve NATO'nun Ukrayna'da Rusya'ya karşı savaşı ve Tayvan üzerinden de Çin'e yönelik artan provokasyon koşullarında gerçekleşti.

Çin ve Rusya'nın başını çektiği sekiz devletten oluşan Örgüt, güvenlik ve işbirliğini temel öncelik haline getirdi ve Batı'nın egemen olduğu dünya düzenine bir alternatif yaratmak istediği mesajını verdi. Rus kaynaklara göre, Putin ile Xi Jinping arasındaki görüşmenin odak noktası, Ukrayna ihtilafı oldu. İki lider şubat ayı başlarında Pekin'de Kış Olimpiyatları'nın açılışı için bir araya gelmiş ve "sınırsız dostluk" ilan etmişlerdi. O zamandan beri Çin, Rusya'yı destekledi ve ABD-NATO tarafını savaşın ana suçlusunu olarak gördüğünü ilan etti. Xi Jinping, rakip ABD ile artan gerilimleri ortaklaşa önleyebilmek için Putin ile ortaklığa güveniyorken taraflar arasında kimi sorunlar olduğu da görülüyor.

Çin, Ukrayna savaşında Rusya'nın argümanını desteklerken, aynı zamanda "ilgili herkesi düşmanlıkları durdurmaya" çağırıyor. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Mao Ning, tüm tarafların "meşru güvenlik çıkarlarını" uzlaştıran bir diyalog yolu bulunması gerektiğini söyledi; "Uluslararası toplum da bunun için gerekli koşulları ve alanı yaratmak için çalışmalıdır" dedi. Çin, Rusya'yı desteklese de kimi gözlemciler göre, cezai tedbirlerin hedefi haline gelmemek için da çabılıyor.

Şanghay Grubu Çin ve Rusya'nın yanı sıra Hindistan, Kazakistan, Kırgızistan, Pakistan, Tacikistan ve Özbekistan'ı içeriyor. Moğolistan gibi gözlemci statüsünde olan Belarusya üyelik başvurusunda bulundu. Ermenistan, Azerbaycan, Kam-

boçya, Nepal, Sri Lanka ve Türkiye ise "diyalog ortakları" olarak sınıflandırılıyor. Örgüte üyelik anlaşmasını son zirve sırasında 15 Eylül 2022'de imzalayan İran'ın da Nisan 2023'te tam üye olması bekleniyor.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da zirveye katıldı. Zirveye katılmaktan duyduğu memnuniyeti dile getiren Erdoğan, Şanghay İşbirliği Örgütü'nün (ŞİÖ) Türkiye için son 10 yıldır sahip olduğu Diyalog Ortağı statüsü sayesinde Asya'ya açılan pencerelerden biri haline geldiğini söyledi. Erdoğan, "Dünya 5'ten büyüktür" diyerek İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan düzenin krizleri çözme kabiliyetini yitirdiğini ifade etti. Liderlerle görüşen Erdoğan, ilk defa katıldığı ŞİÖ'nün 22. Devlet Başkanları Zirvesi'nde "Güvenlikten ekonomiye, enerjiden ulaşım, tarımdan turizme her alanda iş birliğine hazırız" dedi.

"Çalkantılı zamanlarda uyum", Şanghay İşbirliği Örgütü'nün 22. zirvesinin ana mesajı oldu. Zirveye katılan devlet ve hükümet başkanlarının her biri söz aldı.

Ev sahibi Özbekistan Devlet Başkanı Şavkat Mirziyoyev, uzun süren kapanış

oturumunda ortak bildiriye sunarken Semerkant ruhunun ilkelerinden bahsetti "Hedefleriniz, ortak geleceğimizi önemseyen ve hazır olan herkesi küresel diyaloga dahil etmektir. Anlaşmazlıklara rağmen koordineli prosedürler ve çözümler aramak" gerektiğini belirtti.

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping, dış güçlerin ŞİÖ'ye üye ülkelerde "renkli devrimler" tertipleme girişimlerine engel olmanın önemli olduğuna işaret etti. "Herhangi bir bahaneyle diğer ülkelerin işlerine karışılmasına birlikte karşı çıkmak önemlidir" ifadelerini kullandı.

Tayvan bölgesine herhangi bir müdahaleyi kınayan ve aynı zamanda Çin'e "Ukrayna krizindeki dengeli pozisyonundan" dolayı teşekkür eden Putin, ŞİÖ'nün bugün dünyadaki en büyük bölgesel örgüt olduğunu ve hem uluslararası hem bölgesel sorunların çözümlenmesinde oynadığı rolün her geçen gün arttığını kaydetti. "Birbirleriyle işbirliği yapan yeni güç merkezlerinin büyüyen rolü giderek daha net hale geliyor" dedi. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği'ne, "gelişmekte olan ülkelere ulaşabilmesi için Rus gübresiyle ilgili kısıtlamaları kaldırması için Avrupa Komisyonu'nu ikna etmesi" çağrısını yaparak, "Avrupa limanlarında bekletilen 300 bin ton Rus gübre-

sini geliştirmekte olan ülkelere ücretsiz bir şekilde temin etmeye hazırız" ifadelerini kullandı.

İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi ise, ŞİÖ'nün ABD'nin tek taraflı politikaları ve yaptırımlarıyla mücadele için yeni çözümler ve özel tedbirler geliştirmesi gerektiğini söyledi. Reisi, "... medeniyetler ailesinin sembolü olan Şanghay İşbirliği Örgütü adalet, maneviyat ve insan onuruna saygı gibi kendine has özellikler temelinde bölgesel yakınlaşma ve güvenlik iş birliğinde yeni ufuklar oluşturabilecek konumdadır" dedi. ABD'nin tek taraflı politikalarını hedef aldığı konuşmasında ise "... ABD yönetimi, kendi isteklerini uluslararası sisteme, egemen ve bağımsız ülkelere dayatmaya çalışıyor" diyen Reisi, ŞİÖ, tek taraflılık ve ABD'nin baskıcı yaptırımlarıyla mücadele etmelidir dedi. Ulaşım ve enerji güvenliğinin de ŞİÖ için iki kilit konu olduğunu vurguladı.

Şanghay İşbirliği Örgütü Zirvesi'nin ardından yayınlanan ortak deklarasyon metninde, örgütün varlığının diğer ülkelere ve uluslararası kuruluşların aleyhine olmadığına işaret edildi. Metinde "Üye ülkeler, terörizm ve aşırıcılıkla mücadelede bahanesiyle ülkelerin iç işlerine müdahalenin ve terörist, aşırılıkçı ve radikal grupları menfaat uğruna kullanmanın kabul edilemez olduğunu not eder" denildi. "2022-2024 ŞİÖ Üye Devletleri terörizm, ayrılıkçılık ve aşırılıkla mücadelede İşbirliği Programı'nın tutarlı bir şekilde uygulanmasının önemi" vurgulandı.

ABD'nin geliştirdiği küresel ölçekli füze savunma sistemlerinin oluşturulmasının uluslararası güvenlik ve istikrara olumsuz etki ettiğine vurgu yapılan metinde, "başka ülkelerin güvenliği pahasına kendi güvenliğini güçlendirmeye yönelik girişimlerin kabul edilemez olduğu" belirtildi. Metinde ayrıca kimyasal silah kullanımı ve stoklanmasına karşı çağrı yapıldı. Afganistan'da kapsayıcı bir hükümet kurmanın önemli olduğuna dikkat çekildi. Uluslararası ticaret gündemini tartışma ve çok taraflı ticaret sisteminin kurallarını garanti altına almada kilit rol üstlenen Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) daha etkili olması gerektiğine işaret edildi.

Ermenistan-Azerbaycan çatışması

12-13 Eylül gecesi Azerbaycan birliklerinin Ermenistan sınırını geçerek Vardenis, Goris, Sotk ve Jermuk kasabaları çevresindeki Ermeni mevzilerine saldırması üzerine bölgede çatışmalar yeniden başladı. Büyük saldırının zamanlaması "manidar" görüldü. Avrupa basınına göre Ukrayna bir karşı saldırı başlatıp Rusya ordusunu göya "geri püskürttüğü" sırada, Azerbaycan da Ermeni topraklarına büyük bir saldırı başlattı. Güney Ermenistan sınır bölgesindeki köyler, altyapı ve askeri tesisler ağır top ve insansız hava araçlarıyla hedef alındı. Erivan birkaç saat içinde düzinelerce sivilin ve 105 askerin öldüğünü duyurdu. Azerbaycan ise, çatışmalarda 50 askerinin hayatını kaybettiğini açıkladı.

2020 Ateşkes Anlaşması'ndan beri yaşanan en ciddi çatışmada, taraflar ilk saldırıyı kimin başlattığı konusunda birbirilerini suçluyor. 14 Eylül'de Batı ve Rusya'dan gelen çağrılar ardından saldırıların azaldığı söylene de Ermeni kasaba ve köylerine yönelik topçu saldırılarının devam ettiği bildiriliyor. Azeri kuvvetlerinin Ermeni topraklarında 8 km kadar ilerlediği ve bazı stratejik yüksek noktaları ele geçirdiği bildiriliyor.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından 1990'larda Azerbaycan'dan ayrılan Dağlık Karabağ bölgesi kanlı bir savaşla Ermenistan tarafından işgal edildi. Türkiye'nin tam desteğine sahip olan Azerbaycan'ın bu bölgeye ilk saldırısı Ermenistan'ın bölgeyi kontrol etmesinden kısa süre sonra gerçekleşti. Bölge 30 yıldan beri gerilim ve çatışmadan kurtulamadı. 2020 sonbaharında ise Dağlık Karabağ'ı Azerbaycan'ın bir parçası olarak gören İlham Aliyev rejimi Türkiye ve İsrail'den aldığı silahlarla, bu Ermeni yerleşim bölgesinin büyük bir bölümünü ele geçirmeyi başardı.

Bakü ve Ankara koşulların elverişli olduğunu var sayarak, iki yıl önce gerçekleştirilemeyen iki stratejik hedefe ulaşmak istiyor. İlk Ermenistan'ı Dağlık Karabağ'daki Ermeni yerleşim alanlarından vazgeçmeye zorlamak. Diğeri ise Türkiye ile Azerbaycan arasında güneyden geçecek bir kara bağlantısı için koridor açmak. Azerbaycan başka avantajların yanı sıra uluslararası koşulların

kendisine sağladığı üstünlüğü de kullanarak bu hedeflere ulaşmaya çalışıyor. 2020 anlaşmasının garantörü olan Rusya ise, tümüyle Ukrayna savaşına odaklanmış ve ambargolarla boğuşurken Ermenistan'ın yardım beklentilerini karşılayacak durumda değil. Ermenistan ve Dağlık Karabağ'daki asker varlığını azalttığına dair iddialar da var.

Bu arada Azerbaycan halen Rus silah endüstrisinin en önemli müşterilerinden biridir ve Aliyev'in Putin'le ilişkileri iyi. Ukrayna savaşının arifesinde, 22 Şubat'ta her iki devlet başkanı kapsamlı bir işbirliği anlaşması imzaladı. Enerjide Rusya'ya alternatif olarak Azerbaycan'ı gören Batı'nın ise Aliyev'e tutum alması zor görünüyor. Paşinyan Ermenistan parlamentosuna yaptığı açıklamada, "Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü'ne Ermenistan'ın toprak bütünlüğünü yeniden sağlamak ve Azerbaycan güçlerinin Ermenistan topraklarından çekilmesini sağlamak için askeri yardım da dahil olmak üzere yardım istedik" dedi. Ancak Rusya'nın bu çağrıya karşılık vermediği belirtiliyor.

Ermenistan enerji kaynakları olmayan yoksul bir ülke iken, Azerbaycan zengin doğal gaz ve petrol rezervlerine sahip. Ülke aynı zamanda Rus, Türk ve İsrail sa-

vaş sanayisinin en önemli müşterilerinden biri. Ermenistan'ı izole etmek için gaz ve petrolü koz olarak kullanıyor. Temmuz ayında AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Azerbaycan otokratı İlham Aliyev'le Gürcistan ve Türkiye'den geçen güney gaz koridorunun "genişletilmesi" konusunda anlaşmaya varmıştı.

Von der Leyen, "AB, Rusya'dan uzaklaşmaya ve daha güvenilir ortaklara yönelmeye" karar verdiğini söylemişti. Bakü'de İlham Aliyev ile sözleşme imzalarlarken "Azerbaycan'ı aralarında görmekten" mutlu olduğunu söyleyen Von der Leyen, Twitter hesabında şu mesajı paylaşmıştı: "AB, güvenilir enerji tedarikçilerine güveniyor. Azerbaycan bunlardan biridir. Bugünkü anlaşmayla, Azerbaycan'dan AB'ye gaz arzını ikiye katlayacak şekilde Güney Gaz Koridoru'nu genişletmeyi taahhüt ediyoruz. Bu, bu kış ve sonrasındaki gaz kaynaklarımız için iyi bir haber."

Azerbaycan, 2027 yılına kadar AB'ye doğal gaz arzını yılda sekizden 20 milyar metreküpe çıkarmak istiyor. Ermenistan'a yönelik saldırı gününde Azerbaycan enerji bakanı, ülkesinin yalnızca bu yıl AB'ye gaz arzını yüzde 30 artıracığını yinedi. Dolayısıyla Avrupa Komisyonu ve Komisyon Başkanı von der Leyen, "güve-

nilir ortağın" komşularına yönelik saldırısı konusunda sessiz kaldı. Almanya'daki Sol Parti Milletvekili Özlem Demirel ise sözleşmenin imzalanması vesilesiyle yaptığı açıklamada: "Azerbaycan ile yapılan anlaşma, AB'nin uluslararası hukuk ve insan hakları konusunda ikiyüzlülüğünü ortaya koyuyor. Batı gerçekten değerleri umursamıyor" ifadelerine yer verdi.

Türkiye'de Ermenistan ve Kürt sorununda ortak paydada birleşen iktidar ve muhalefet partileri şovenizmi ve milliyetçiliği kışkırtıyor. Zira tümü 'milliyetçi oylara' talip. Oysa tekrarlanan Ermenistan-Azerbaycan çatışması Erdoğan'a ve iktidarına yarıyor. Azerbaycan'ı destekleyen Tayyip Erdoğan, "Ermenistan'ın bir an önce bu yanlış yoldan sapacağını ve zamanını ve enerjisini barışı güçlendirmeye adayacağını umuyoruz" türünden saldırgan açıklamalar yaparken muhalefet de onun etrafında saf tutmuş görünüyor.

2020 anlaşmasının uygulanmadığı konusunda birbirini suçlayan iki ülke arasındaki sorunlar çözülmediği müddetçe "kalıcı barış"tan söz edilemeyeceği gibi çatışmalar da "coğrafyanın kaderi" olma-ya devam edecektir.

Almanya'da yoksulluk ve sefalete karşı emekçiler eylemde!

Ukrayna'daki emperyalist savaşın daha da derinleştiği ekonomik kriz Avrupa'daki emekçilerin yaşamına ağır bir yoksulluk olarak yansıyor. Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) Avrupa genelinde yıllık enflasyonu yüzde 38,3 olarak belirledi. Kurum tarafından yapılan açıklamada bu rakam son 25 yılın en büyük enflasyonu olarak ifade edilmektedir. Son üç yıldır pandemi gerekçesiyle ücretleri dondurulan ve buna bağlı olarak real alım gücü eksilerde seyreden emekçiler yüksek enflasyondan kaynaklı fahiş fiyat artışları nedeniyle büyük bir yoksulluğun içerisinde sürüklenmiş bulunmaktalar.

Özellikle enerji ve temel tüketim maddelerindeki yüzde yüze yaklaşan fiyat artışları milyonlarca emekçi günlük ihtiyaçlarını karşılayamaz hale getirmektedir. Ukrayna'nın yıkımı on binlerce insanın ölümü pahasına başını ABD'nin çektiği emperyalist blok tarafından milyarlar aktarılarak sürdürülen bu kirli savaşın bedelini, Avrupalı milyonlarca emekçi yoksulluk ve sefalet olarak yaşamaktadır. Rusya'ya karşı sürekli olarak gündeme getirilen ekonomik yaptırım uygulamaları Rusya'dan daha çok AB ülkelerini vurmakta ve büyük bir oranda enerji konusunda Rusya'ya bağımlı olan bu ülkelerde krizleri daha da derinleştirmektedir.

Artık dayanılmaz hale gelen emperyalist savaşın boyutları, bir yanda Avrupa Birliği içinde çatlaklıklara neden olurken, öte yandan savaşın bedelini ödemek zorunda bırakılan emekçiler içerisinde biriken öfkenin sokaklara taşmasına neden olmaktadır. Her geçen gün daha da yoksullaşan Avrupa'nın emekçileri hızla büyüyen sefalete karşı tepkilerini eylemlerle dile getirmektedirler. Geçen hafta Çekya'da 70 bin emekçinin sokaklara dökülerek hayat pahalılığı protesto etmesi bunun en önemli ilk adımını oluşturmuştur.

Bu eylem dalgasına, son elli yılın en büyük enflasyonu (yüzde 9,1) ile daha da yoksullaşan Almanya'daki emekçiler fiyat artışlarına karşı "sıcak sonbahar için iyi bir başlangıç" çağrısıyla Leipzig ve Berlin kentlerinde düzenledikleri eylemlerle dahil oldular. Leipzig'deki eyleme 5 bin emekçi katılarak hayat pahalılığını protesto etmişti. Kentin merkezinde bulunan August Meydanı'nda bir araya ge-

Krizlerin, pandeminin ve emperyalist savaşların kesilen faturası emekçileri artık yaşayamaz duruma sürüklenmektedir. Alman işçi ve emekçileri kendilerine dayatılan geleceksizliğe ve sefalete karşı, sendika bürokratlarının bütün kirli ayak oyunlarına rağmen direniyorlar.

len eylemciler, "Kârlarınız için soğuktan donmayacağız!", "NATO Ukrayna'dan çekilsin!" pankartlarının yanı sıra hayat pahalılığı ve ırkçılığa karşı dövizler taşıdılar. Aynı saatlerde Berlin'de ise bin kişinin katılımıyla hükümet ortağı Yeşiller Partisi'nin genel merkezi önünde yoksulluğa ve silahlanmaya karşı bir gösteri düzenlendi.

Toplumsal öfkenin biriktiğini ve bu öfkenin sokaklara taşacağından korkan Alman sermaye devleti, hizmetindeki bütün aparatları devreye sokarak buna engel olmak için yoğun bir çaba sarfetmektedir. Birkaç ay önce hızla yükselen enerji fiyatlarını "sosyal patlama malzemesi" olarak tanımlayan Scholz, "çok dikkatli olmalıyız" demişti. Dışişleri Bakanı Baerbock "halk ayaklanmaları" olabileceğini söylerken, İçişleri Bakanı Nancy Faeser, "aşırı güçler krizleri kendi emelleri için kullanabilirler, bütün bir toplum olarak dikkatli olmalıyız" demektedir. Bu açıklamalara paralel olarak devletin bütün birimleri harekete geçirildi. Önce iki eyaletin gizli servis şefleri gazetelere "aşırı güçler tehlikesine" dikkat çekip va-

tandaşa "aklı selim" davranmasını önermeye başladılar. Thüringen Anayasayı Koruma Dairesi Başkanı Stephan Kramer, 10 Ağustos günü heute.de haber portalına verdiği demeçte, "sonbahar ve kış aylarında kitlesel protestolar ve ayaklanmalar" olabilir açıklamalarında bulundu.

Brandenburg Anayasayı Koruma Dairesi Başkanı Jörg Müller de 7 Ağustos günü WamS gazetesinde benzer görüşleri dile getirmişti. "Aşırılık yanlılarının enerji krizini ve yüksek enflasyonu kendi amaçları doğrultusunda kullanabileceği" uyarısında bulunan Müller, "aşırılık yanlıları bir Alman öfke kışı hayal ediyor" dedi.

Federal Anayasayı Koruma Dairesi Başkanı Thomas Haldenwang ise 17 Ağustos günü Köln'de yaptığı açıklamada daha da ileri giderek, aşırı sol kesimlerince "anti militarizm" başlığı altında silahlanmaya ve savaşa karşı gösterileri kullanmak istediğini ileri sürdü. Haldenwang, "daha da kötüsü, Rusya Almanya'da toplumu bölmek için siber saldırılar ve dezenformasyon gibi araçları hibrit kaldıraçlar olarak kullanıyor. Sol

güçler de bunlara malzeme oluyor" dedi.

Sermaye devletinin hizmetindeki, burjuva partileri, istihbarat örgütleri, sendika bürokratları, basın-yayın tekelileri, tek bir ağızdan emekçilere sükûnet içinde olmaları, kışkırtmalara itibar etmemeleri yönünde açıklamalarda bulunuyorlar. Oysa toplumsal öfkenin birikmesini yaratan asıl nedenler, kapitalist tekellerin daha fazla zenginliği üzerinden yükselen servet-sefalet kutuplaşmasıdır. Krizlerin, pandeminin ve emperyalist savaşların kesilen faturası emekçileri artık yaşayamaz duruma sürüklenmektedir. Mayıs ayından beri birçok sektörde TİS süreçleri devam eden Alman işçi ve emekçileri kendilerine dayatılan geleceksizliğe ve sefalete karşı, sendika bürokratlarının bütün kirli ayak oyunlarına rağmen direniyorlar. Bütün gelişmeler, bu direnişlerin daha da toplumsallaşarak devam edeceğini ve er geç Alman sermaye devleti tarafından korkuyla dile getirilen "sosyal patlama", "halk ayaklanmaları" biçimine evrileceğinin göstermektedir.

Fransa'da karşılama grevleri!

Fransa'da yeni dönemin başlamasıyla birlikte grevler de başladı. Yıllık izin dönemi olan temmuz-ağustos aylarının bitmesinin ardından Ukrayna'daki emperyalist savaşın etkilerinden dolaysız biçimde etkilenen işçi sınıfı grevler örgütlemeye başladı. Birçok fabrika ve işletmede uyarı mesajı taşıyan grevler gerçekleştiriliyor. Bir yandan da yeni sermaye hükümeti de işçi sınıfının grev dalgasını yumuşatmak ve yeni saldırı programlarını hayata geçirmek için "sosyal diyalog" masalarını yeniden kurmaya başladı. Grevler, kapitalistlere ücretlerde iyileştirme yapılması talebini taşıdığı kadar hükümete de emekli maaşı başta olmak üzere saldırı programlarını geri çektiler. Yeni Çalışma Bakanı Olivier Dussopt, özellikle RSA (hiçbir geliri olmayanların aldığı yoksulluk yardımı) üzerine kurulan yeni saldırı programını konuşmak üzere kapitalistlerin örgütü MEDEF ve işçi sendikalarını bu hafta başında masaya çağırdı.

Küçük ve lokal eylemlerle ısınan bu süreç, 29 Eylül günü tüm mesleklerden işçi ve emekçilerin ortak eylem ve grev çağrısıyla asıl gücünü ortaya koyacak. Geçtiğimiz yıllarda uzun süreli grevlerin yeterli bir sonuç elde edememesinin ve sendikal bürokrasinin pasifize eden politikalarının bu eyleme nasıl yansıtacağı da saldırıları 'karşılama' iddiası için belirleyici olacaktır. Ki şimdiden Force Ouvrière Sendikası 29'undaki eylemi boykot kararı olarak önemli bir işçi kitlesini eylem dışına çekmeye çalışıyor.

RENAULT'TA GREVLER

13 Eylül'den itibaren Renault fabrikalarında grevler başladı. Üretim alanları arasında kortejler oluşturulup yürüyüşler yapıldı. Ağustos ayından itibaren Renault'ta en düşük ücretin asgari ücretin altında kalmasına rağmen yönetimin zam konusunda hiçbir adım atmaması grevleri tetikledi. Ayrıca Renault yönetimi bu süreçte kazanılmış hakları gasp etmeye devam ediyor. Gün içindeki 20 dakikalık mola hakkı için ödenen paranın da kesilmesi işçilerin greve başlamasında itici bir etken oldu. Le Mans fabrikasında %30 oranında greve katılım olurken, Cleon fabrikasının sabah vardiyasında 150 işçi, öğlen vardiyasında 80 işçi greve çıktı. Lardy ve Flins fabrikalarında da benzer

bir katılım gözlemlendi. Sayıların düşüklüğünün bir yanını aynı fabrikalarda satış sözleşmelerine imza atan Force Ouvrière, CFDT et CFE-CGC sendikalarının da var olmasından kaynaklanıyor. Ile de France fabrikalarında Assamble Generale (İşçi Forumu) çağrısı yapılarak diğer sendikalara üye ve bağımsız işçileri de greve ortak etmeye çalışıyorlar.

SÖMÜRÜ CEHENNEMİ HAVAALANLARINDA UZUN SÜREN SESSİZLİK KIRILDI

Havaalanlarında görünmeyen ağır sömürülerden biri de yer hizmetleridir. Tüm bagajların ve uçakların lojistik ihtiyaçlarının karşılanıp uçuşların aksama-dan sürmesini sağlayan işçiler, en ağır işleri yapmalarına karşın sefalet koşullarında çalışmaktadır. Genelde taşeron ve kiralık işçilerin çalıştırıldığı bu alanda yıllardır biriken tepkiler eylül ayıyla birlikte açığa çıktı. Uçuş sektörünün büyük tekellerinden Air France'ın taşeronu AGS'de işçiler greve çıktı. Yıllardır süren sessizliğin son dönemdeki artan sefalet koşullarıyla birleşmesi sendikaları da harekete geçmeye zorladı. Öyle ki bu taşerondaki CGT, FO, CFTC, SMA sendikalarının tamamı ortak eylem kararı almak durumunda kaldı. 2006 yılından beri ilk kez yer hizmetlerindeki taşeron işçileri greve çıkıyor. Bu grevin bir diğer özelliği ise çoğunluğunu genç taşeron işçilerin oluşturmasıdır. Bu nedenle hayatlarında ilk kez greve çıkan işçilerin sayısı da arttı. Bu, yeni genç işçilerin grevle tanışmalarının arttığı bir dönem işaret ediyor aynı

zamanda.

'DALLARIN KESİLMESİNDEN' ORTAKLARINA KARŞI EYLEM

"Bir ağaçta ölü dallar varsa, kesilmelidirler" sözüyle işçilerin yarısını işten çıkaracağını ilan eden Compin (Evreux) CEO'suna karşı işçiler, şirketin en büyük müşterisi olan Ile de France Mobilites önünde eylem gerçekleştirdi.

13 Eylül günkü eylemde kamu toplu ulaşım şirketi olan Ile de France Mobilites'in Compin'in küçülme politikaları ve üretimi Polonya'ya kaydırma projesinden sorumlu olduğu vurgulandı. Fransız metal tekeli ALSTOM üretimin %60'ını 2025 yılına kadar diğer ülkelere taşımak için yatırımlarına devam ediyor. 2020 yılında bu oran %40'a ulaşmıştı. Compin'deki küçülme de bu politikaların bir parçası. Şirket Fransa, Almanya ve İtalya'daki fabrikalarını bir bir kapatıp Türkiye, Doğu Avrupa ülkeleri gibi işçi sömürüsünün en yoğun ve ücretlerin en düşük olduğu ülkelere kaydırıyor.

SAĞLIK EMEKÇİLERİ DE SOKAKTA!

Erken doğum ve engelli çocuklara bakım hizmeti veren sağlık emekçileri de sorunlara dikkat çekmek için 13 Eylül günü eylemdeydi. Toulouse kentinde sokağa çıkan sağlık emekçileri eğitim yılının başlamasıyla birlikte sorunların görünür olması için eylem düzenledi. Saint Cyprien Merkezi'nin önünde Sud Solidaires sendikasının çağrısına katılan onlarca sağlık emekçisi taleplerini açıkladı. Sürekli fazla mesai yapmak zorunda ka-

lan ve personel eksikliğine dikkat çeken emekçiler, aylardır sorunların devam ettiğini ifade etti.

ENERJİ SEKTÖRÜNÜN ZAMLARIN GÖLGESİNDEKİ SÖMÜRÜSÜ

Yükselen enflasyonun ve Rusya'ya karşı düşmanlığın en dolaysız yansıdığı alan enerji sektörü oldu. Avrupa'da herkesin gündeminde artan enerji masrafları varken enerji sektöründeki fahiş zamların gizlediği bir gerçekse yoğun sömürüdür. Enerji sektöründe çalışan işçiler şirketlerin bu yüksek zamlardan hiçbir yansıma görmediği gibi daha da zor şartlarda çalışmaya zorlanıyorlar. Fransız enerji şirketlerinden RTE'de 13 Eylül günü yeni ücret toplantısı ve grev vardı. Sendikal bürokrasi, işçilerin toplantı öncesi Assamble Generale toplanması talebini görmezden geldi. İşçiler kendilerini temsil etmeyen bu görüşmeye karşı tepkilerini ifade ederken mevcut primlerin satın alma gücündeki erimeyi karşılamayacağına dikkat çektiler.

DEMİRYOLLARI İŞÇİLERİ DE UYARDI

Birçok sektörde olduğu gibi demiryollarında çalışan işçiler de artan sefaletle karşı seslerini duyurmaya çalışıyor. Bugün Fransız sermayesinin yönetim merkezlerinden olan Defense'daki plazaların önünde yüzlerce demiryolu işçisi ücretlerin arttırılması talebini duyurmak için şantiye ve garlarından çıkıp geldi. UNSA, CFDT ve Sud Rail sendikalarının ortak örgütlediği eylemde işçiler yöneticilere seslerini duyurmaya çalıştı.

HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİ DE "GREV" DEDİ

Havayollarında tüm trafiğin kontrolünü üstlenen emekçiler de grev dalgasına katılmaya hazırlanıyor. Hava trafik kontrolörleri sendikası SNCTA 16 Eylül günü için uyarı grevi gerçekleştireceklerini açıkladı. Kontrolörler, enflasyonun sürekliliğine rağmen maaşlarda herhangi bir iyileştirme olmamasına tepkililer. Grev kararıyla birlikte Air France yaklaşık 400 uçuşun iptal olacağını şimdiden ilan etti. Ki bu tüm uçuşların yarısına tekabül ediyor.

Dünya Kadın Konferansı'nın ardından...

Tunus 11,5 milyon kişinin yaşadığı bir Kuzey Afrika ülkesi. Neredeyse iflas etmek üzere olan bir ekonomiye sahip olan Tunus'ta temel ürünlere zamlar artıyor, yoksulluk büyüyor. Halk enflasyonla, işsizlik ve yoksullukla boğuşuyor. Gençlik arasında işsizlik yüzde 38'lerde seyrediyor. Sokaklarda sefalet, yoksulluk, açlık kol geziyor. Duvar kenarlarında oturan, kolları bacakları kesilmiş insanlar, dilenen her yaşta kadın ve erkek, şehrin en ihtişamlı sokaklarında bile sokakta yatan kadınlar, restoranlarda yemek yerken, birinin size yaklaşmış "Yemeğinden bana biraz verir misin" diyerek yiyecek istemesi her gün yaşanan manzaralar. Kentin belki de en gösterişli caddesi Şanzelize'de ağaçların biçiminden Fransız mimarisiyle yapılan muhteşem binalara kadar sömürgecilik izleri bile ülkedeki yoksulluğu, sefaleti gizlemeye yetmiyor. Evlerin avlusuna açılan devasa kapalı sokak kapılarından, pencerelerdeki sürekli kapalı tutulan tahta kepenklerden karanlık odalarda nasıl bir yaşamın sürdürüldüğünü görme olanağı olmasa bile, yıkık dökük evlerin adeta harabeye dönmüşlüğü içindeki yoksulluğu ve sefaleti gözler önüne seriyor. Ama şehrin bazı semtlerinde, yoksul mahallelerde duvarlardaki yazılmalarda bir zamanlar burada "Arap Baharı"nı başlatan direnişin izleri duruyor. Adeta yeni bir isyanı beklercesine...

TUNUS DEVLETİNİN KONFERANSI ENGELLEME ÇABALARI

Üçüncü Dünya Kadın Konferansı'nın üniversitede yapılması, toplantıya birkaç hafta kala, "teröristlerin" katılacağı bahanesiyle İçişleri Bakanlığı tarafından yasaklandı. Bu, Tunus rejiminin, kadınların örgütlenmesine ve mücadelesine karşı düşmanca tutumunun bir göstergesiydi. Ama rejimin tüm engelleme çabalarına rağmen Tunuslu kadın ve insan hakları örgütleri, sendikalar, tarım işçilerinden oluşan 10'a yakın örgütten oluşan komite tam bir seferberlik örneği sergileyerek kısa sürede yeniden konferanslar için salon ve konaklama yerleri buldular. Ve onların bu olağanüstü çabaları sayesinde konferans gerçekleşebildi.

Ama Tunus işçi ve emekçilerinin konferansa ve yürüyüşe katılımı oldukça zayıf kaldı. Yer ve konaklama sorununu

başarıyla çözen ve böylesi bir konferansa ev sahipliği yapmak için canla başla çalışan komitenin, konferans çağrısını işçi ve emekçilere, fabrikalara taşımada, yazılma, afiş, pankart asma, bildiri dağıtma gibi propaganda araçlarını ve yöntemlerini kullanmakta yeterli başarı sağladığı görülüyor.

ÇOŞKULU, MILİTAN, ENTERNASYONAL YÜRÜYÜŞ

Üçüncü Uluslararası Kadın Konferansı 500'e yakın katılımcının olduğu bir yürüyüşle başladı. Tamamen enternasyonal bir havada geçen yürüyüşte her grup kendi pankartları, bayrakları ve şiarlarıyla başkent sokaklarında yürüdü. Tunuslu kadınlar en önde yerlerini aldı ve konferansın ana pankartını taşıdılar. "Yaşasın devrim ve sosyalizm!", "Gençlik gelecek gelecek sosyalizm", "Jin jiyen azadi!", "Yaşasın uluslararası dayanışma!", "Hepimiz antikapitalistleriz!" sloganları farklı dillerde haykırıldı.

Konferans'a izleyici olarak katılan Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu'ndan kadınlar, PIA imzalı Almanca ve Türkçe "Kadınlar sömürüye, baskıya ve şiddete karşı savaşıyor!" şiarlı pankartı açarken, ayrıca TOMİS imzalı İngilizce ve Türkçe "Yaşasın uluslararası dayanışma!"

şiarlı pankart taşıdı.

KONFERANS VE COŞKULU AÇILIŞ PROGRAMI

Yürüyüş Tunus Opera ve Tiyatro binasında sonlandırıldı. Opera ve Tiyatro salonunda 3. Dünya Kadın Konferansı'nın açılış yapıldı. Tunuslu kadınların konferansı selamladığı bir açılış konuşmasının ardından tüm kıtalarda konferansı örgütleyen kıta koordinatörleri sahneye çağırıldı.

Yapılan konuşmalarda Filistin'in siyonist İsrail tarafından yasadışı işgaline, 25 yıldır Fransa'da cezaevinde tutulan politik tutsak George Abdellah'ın durumuna değinildi. Filistin ve Kürt halklarının mücadeleleri selamlandı. Filistin bayrakları eşliğinde sıkça "Filistin'e özgürlük!" sloganları haykırıldı. Salona büyük bir coşku hakimdi.

Yapılan konuşmalarda sermaye devletlerinin temsilcilerinden Papa'ya kadar katılımcıların yer aldığı "BM Kadın Konferansı"na alternatif olarak oluşan, tabandaki kadınların katıldığı Dünya Kadın Konferansı fikri ve örgütlenmesinden bahsedildi. Kapitalizmin krizlerine, Ukrayna'da süren emperyalistler arası savaşa, sömürgeciliğe, çevre sorunlarına değinildi. İnsanın ve doğanın sömü-

rüsünün, baskının ortadan kalması için örgütlü mücadele ve sosyalizm vurgusu yapıldı.

KONFERANSTA ÇALIŞMALAR YOĞUN ÇABALAR VE EMEK İLE İLERLEDİ

Konferans, 2. günden itibaren şehir merkezindeki kültür merkezinde kıta raporları okunarak başladı. 3. ve 4. günlerde kadın sorunundan çevre sorununa, mülteci sorunundan sağlık sorununa değin geniş bir yelpazede konuların ele alındığı 31 çalıştay düzenlendi. PIA ve TOMİS'ten kadınlar, Alman ver.di sendikası'ndan kadınlar ve Yeni Kadın Dünyası ile birlikte "İşçi kadınlar ve sendikalar" çalıştayını örgütlediler. Çalıştay, birçok ülkeden sınıf içinde mücadele yürüten, kadın işçiler arasında örgütlenme faaliyetleri sürdüren, grevler örgütleyen kadınlarla birlikte gerçekleştirildi. Tartışmalar ve anlatımlar sonucunda ortaya çıkan taleplerin yer aldığı yazılı dövizler hazırlandı. Bu talepler son gün düzenlenecek genel kurula sunuldu. Ayrıca kadınlar içinde sendikal faaliyet yürüten, direniş örgütleri kuran ve grevler örgütleyen kadınlardan oluşan sınıf eksenli bir komite kurulması da karara bağlandı. Bu komitede eski Sinbo direnişçisi Dilbent Türker'in de yer alması istendi ve kendisi

de bu öneriyi kabul etti.

Konferansın 5. ve 6. Günlerinde, 93 delege Tunus konferansının sonuçlarının açıklanacağı bir bildiri taslağı üzerine tartışmalar yürüttü. Türkiyeli delegeler arasında TOMİS üyesi Dilbent de bulunuyordu. İki gün süren toplantı ve tartışmalar katılımcılar tarafından da dikkatle izlendi. Yoğun ve uzun saatler alan tartışmaların ardından kitlelere seslenen Tunus sonuç bildirisi hazırlandı. Burada Dilbent'in "Dünya'da savaşları çıkaran ana aktörün ABD olduğu cümlesine NATO'nun da eklenmesi için verdiği öneri" katılımcıların büyük çoğunluğunun oylarıyla kabul edildi ve sonuç bildirisine eklendi.

ÇOŞKULU KÜLTÜREL ETKİNLİKLER

Konferans'ta her gece bir kıtadan gelen kadınlar kendi renkleri ile kendi kültürlerini sahnelediler. Son gece ise ulusal öğleler değil, sınıf kimliği öne çıktı ve di-

renişçi işçi kadınlar sahnedeydi. Buraya TOMİS üyesi Dilbent de bizzat Alman devrimcileri ve ver.di sendikası çalışanları tarafından önerildi. Direnişçi kadınlar işçi kadınlar arasında örgütlenmelerine değinerek, mücadele çağrısı yaptılar, kendi dillerinden sloganları tüm salona atılarak, direniş şarkıları söylediler.

Konferans üzerine...

Konferans süresince tüm ülkelerin kadınları kendi ülkelerindeki kadınların sorunlarına değindiler ve bu sorunlara karşı, bu sorunların çözümü için verdikleri mücadeleyi ve örgütlenme çabalarını anlattılar. Uluslararası dayanışmanın önemine ve ihtiyacına vurgu yapıldı.

Konferans genel olarak taban kadın çalışmasının sergilendiği bir çalışma olarak gerçekleştiyse de, 3. Dünya Kadın Konferansı sınıf çalışmasının, sınıfa yönelimlerin ön plana çıkarıldığı, işçi kadınların direnişleri ve kazanımlarının

örnek teşkil etmesi açısından sık sık belli forumlarda gündeme getirilmesi, vurgulanması oldukça olumlu oldu.

Genç kadınların da kendi sorunlarını tartıştıkları bir platform oluşturması, günlerce sürecektir konferansta birçok dilde tercüme sorununu üstlenmeleri, gelecekte konferansların güvenceye alınmasının sağlanması açısından da önemliydi. Gençler, geleceğin mücadelecisi kadınları ve geleceği örgütleyenler olarak kendilerine de alan açılması için taleplerini dile getirdiler.

Konferans boyunca yoğun tartışmalar yaşandı, ama zaman darlığı nedeniyle yine de tartışmalar sınırlı kaldı.

4. Dünya Kadın Konferansına doğru

Konferansın ardından kadınlar kendi kıtalarından kadınlarla bir araya gelerek önümüzdeki süreci örgütlediler. 5 yıl sonra yapılacak 4. Dünya Kadın Konferansı için her kıtada iki toplantı ve iki yıl

sonra teorik seminer yapma konusunda ortaklaşıldı. Bunun için Nepalli kadınlar kendi ülkelerini önerdiler. Avrupa kıta koordinasyonu da 2023 yılında ilkbaharda Bosna'da toplanma ve Avrupa koordinasyonunu seçme kararı aldı. Bunun için oluşturulan hazırlık komitesinde PiA'dan bir arkadaş da görev aldı.

3. Dünya Kadın Konferansı, sınıf devrimcisi kadınlar açısından dil sorununun en yakıcı bir sorun olarak yarattığı zorluklara, keza öteki bazı eksikliklere karşın kazanımlar ve deneyimlerin elde edildiği bir konferans oldu. Dünya'nın onlarca ülkesinden gelen kadınlar birbirlerinin yaşamlarına dokundular. Sorunların büyük ölçüde ortaklaştığı görüldü. Mücadelecisi, örgütleyici, militan kadınların direnişlerinden öğrenildi. Yeni dönemin mücadelesinde kullanılmak üzere torbalarda kazanımlar ve deneyimlerle dönüldü...

KIZIL BAYRAK / ALMANYA

"Afrikalı kadınlar politik yaşama katılmalı..."

Uluslararası Kadın Konferansı'na Almanya'dan katılan, aslen Uganda'lı olan Lillian Petry Kababiito ile konuştuk...

-Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

-Adım Lillian Petry Kababiito, Uganda'lıyım. Dünyanın dört bir yanından kadınlar olarak bir araya geldik. Böyle bir konferansa katılmış olmaktan memnuniyet duyuyorum. Ben buraya Almanya'dan geldim ama aslen Ugandalıyım ve ayrıca Uganda komitesinde görev alıyorum. Afrikalı kadınlar da burada. Aslında "dünyadaki kadınlar" deniliyor; çünkü Afrikalı kadınlar dünyanın her yerinde varlar. Kendi ülkemizde yaşamasak da evlerimizde olanlar bizi de etkiliyor.

Afrikalı kadınlar çalışıyor, hayatla baş etmeye çalışıyor ve ayrıca çocuklarına bakıyor. Afrika'da yürüttüğümüz çalışmalar pek çok kültürel ve dinsel konular içeriyor. Kültür ve din farklılıkları pek çok kadının karar almasını etkiliyor. Bu sebeple bizim komitelerle, camilerle, kiliselerle çalışmamızın önemli olduğunu düşünüyorum. Kadınların olduğu her yere ulaşmamız gerekiyor. Parası olan ya da olmayan kadınlar birlikte online görüşmeler yapıyorlar, okullarda buluşuyoruz, iletişim ağı çalışması için ortak bir nokta oluşturup kadınları buluyor ve onları bir araya getiriyoruz. Onlar kendi çözümlerini buluyorlar. Bu sebeple Afrikalı kadınlar olarak halen çalışan kadınlara ve kaynaklara ihtiyacımız var. Böylece kendi problemlerini çözmeleri için kadınlara daha çok katkı sunma imkanız olur.

-Afrika'daki işçi sınıfı ve kadın mücadelesi hakkında biraz bilgi verebilir

misiniz?

-Afrika'da geçmişte çalışma erkekler içindi. Daha çok onlar çalışırdı. Ancak şimdi durum değişti. Afrika'da kadın nüfusu erkek nüfusundan fazla ve kadınlar artık çalışıyor. Pek çok kadın ücretsiz çalışıyor. Pek çok kadın çalışırken istismara maruz kalıyor, tecavüze uğruyor. Kadınların yaşadığı zorluklar ve maruz kaldıkları baskılar halen tabu olan konular. Bazıları bekar kadınlar, bazıları bekar anneler. Poligami (çok eşlilik) ile baş ediyorlar ve çocuklarının okula gitmesi için çaba harcıyorlar. Afrikalı işçi kadınların çocuklarına bakmak için desteğe ihtiyacı var. Çünkü biz Afrikalı işçi kadınlar çocuklarımıza bakması için başka bir kadını işe alıyoruz. Ve onlara hala 2022'de var olan kölelikten dolayı az ödeme ya-

şıyoruz. Ve biz tehlike içinde yaşıyoruz. Bazıları eşleri ile birlikte olmak zorunda. Seçenekleri yok, hayır diyemiyorlar. Yoksa cinsel istismara uğruyorlar. Eğer hayır derlerse çocuklarına da bakamazlar. İşçi kadınlar bir yol bulmak zorunda. Çalışırken tam olarak nerede yaşadıkları ve çocuklarını nasıl büyütecekleri konusunda. Çünkü onlar düşük ücret alıyorlar. Biz işe gidiyoruz, finans sağlıyoruz, evler inşa ediyoruz ve çocuklara bakıyoruz. Çocuklarımız telefonlar ve sosyal medyaya karşı korunmalı. Biz çok yoğunuz ve çalışmamız lazım. İş ile anne olmanın büyük rolü arasında denge kurmak gerekiyor: Bunu sağladığımızda başaracağız!

Afrikalı kadınlar politik yaşama katılmalı, çünkü politik platformlarda gö-

rüşlerinizi dile getirebilirsiniz, kararlar alabilirsiniz. Eğer kadın temsilcilere oy verirsek ve onlar bizi temsil ederlerse bizim için daha iyi kararlar alabilirler. Eğer politik platformları görmezden gelirse ve diğerlerine bırakırsak, kararlı onlar alır ve biz olumsuz etkileniriz. Bu yüzden biz direkt olarak karar alıcı mekanizmalarda yer almalıyız. Böylece ülke değişsin. Politika bizler için bir platform.

-Kadın konferansından ne bekliyorsunuz?

-Bence bu konferans başarılı oldu. Birçok insanın buraya vize problemi yüzünden gelememesi üzücü. Bürokratik sebepler kadınların konferansa katılmasını engelledi. Bu sebeple konferansın nerede yapılması gerektiği üzerinde çalışmalıyız. Ayrıca zor koşullar altındaki bazı kadınlar da burada olmak istiyorlardı. Burada iletişimsizlik üzerine de konuştuk. Bu konferans belki daha sık organize edilebilir. Belki de online olarak gerçekleştirilebilir ve böylece birbirimizle iletişime geçmek için çok fazla beklememize gerek kalmaz. Herkes platform bilgilerine sahip olmaya devam edecek. Elbette kolay bir şey değil ama iyi şanslar.

Alman komitesi olarak burada evlerimizden çok çok uzakta olan bir ülkedeyiz ama Almanca konuşmuyoruz ve çeviri yapılamıyor. İşler yine de yürüyor. Tabi hiçbir şey her zaman mükemmel değildir. Çok teşekkür ediyoruz ve gelecekte her şeyin daha iyi olacağına inanıyoruz.

KIZIL BAYRAK / ALMANYA

“Konferans, kısa ve uzun vadeli hedef belirlemeli”

Tunus'ta gerçekleşen 3. Uluslararası Kadın Konferansı'na katılan ve Avrupa'da faaliyet gösteren Sosyalist Gençlik Hareketi aktivistiyle konferans üzerine konuştuk...

- Kendiniz tanıtır mısınız?

- Ben Avrupa'da faaliyet gösteren Sosyalist Gençlik Hareketi aktivistiyim. Asıl adıyla Socialist Youth Movement. Buraya birleşeni olduğumuz ve bu çalışmanın öncülüğünü üstlenen Avrupa Demokratik Kadın Hareketi ile geldik. Özellikle genç kadınlar olarak kadın hareketimiz ile birlikte kadın sorununa dair kadın örgütlenmesi ve kadın mücadelesini güçlendirmek hedefiyle çalışma yürütüyoruz.

- Geldiğiniz ülkedeki sınıf ve kadın çalışması hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Avrupa'da, Almanya, İsviçre, Avusturya gibi ülkelerde, her bölgenin kendi koşullarını ve toplumsal çelişkilerini göz önünde bulundurarak coğrafi yapıya has örgütlenmeler var. Bu ülkelerde son yıllarda daha da yaygınlaşan feminizm akımı yer almakta, özellikle emperyalizmin hakim olduğu bu ülkelerde burjuva çözümlü temelinde mücadele biçimlerinin öne çıktığı feminizm yaygınlaşmaktadır. Devrimci ve sol ilkelere dayalı; nihai hedefi sosyalizm olan Türkiye/Kuzey Kürdistan göçmen kökenli kadın örgütlerinin ve benzeri örgütlenmelerin varlığı, önemli bir noktada durmaktadır. Sınıf mücadelesi eksenli hareketler oluşu dolayısıyla farklılıklar göstermektedirler. Böylesi

kritik günlerden geçtiğimiz bu süreçte, farklılıklarımızın bilincine varmak, ancak mücadelemizi güçlendirmek için ortak hedef ve taleplerle feminist hareketleri ve diğer kadın gruplarıyla birleşmeliyiz. Ancak şunu da bilmeliyiz ki, kadının özgürleşmesi mücadelesi, sınıf mücadelesi ile birlikte yürütülmelidir. Reformlarla değil, kapitalist sistemin yıkılmasıyla kadının gerçek anlamıyla özgürlüğü sağlanır. Bu yüzden de devrimci kadın mücadelesi daha da güçlendirilmelidir. Sosyo-

ekonomik ve ülkelerin politik ve kültürel yapılarına paralel, var olan sorunların farklı taleplerle ve farklı mücadele biçimleriyle geliştirilip aynı nihai hedef yani sosyalizm hedefinde birleştirilmesi amaçlanmalıdır.

- Bu konferanstan ne bekliyorsunuz?

Her ülkenin kendine has kadın sorunları olsa da kadın her coğrafyada kadındır. Dolayısıyla bu konferanstan ülkelerdeki kadın mücadelesini, yaşadıkları zorlukları ve taleplerini öğrenmek istiyoruz. Aynı

zamanda enternasyonal dayanışmayı yükseltmek ve ortak çözümler üretebileceğimiz bir sistemin gerçekleşmesini ümit ediyoruz. Bu şekilde dünya çapında kadın mücadelesini yükseltebiliriz. Konferansın en önemli noktalarından biri de genç kadınları örgütlenme perspektifiyle, gelecek dönemde pratik çalışmaların yaygınlaşmasını sağlamalıdır. Konferans, kısa ve uzun vadeli hedef belirlemeli, buna dair faaliyet programını çıkartmalı.

KIZIL BAYRAK / TUNUS

Tunus'ta gerçekleşen 3. Uluslararası Kadın Konferansı'na Rojava'dan katılan delegayla konferans üzerine konuştuk...

- Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

- Başlangıçta çalışmalarımızdan ve Star Kadın Konfederasyonu'ndan bahsedeceğiz. Star 2005'te Suriye'de kuruldu. İlk ismi "Yekitiya Star"dı. Devrimden sonra çalışmalar genişletildi. Bu esas üzerinde 6. Kongremizi gerçekleştirdik ve isim değişikliğine gittik. Star Kongresi çalışmalarını komite üzerinden örgütleyiyor. Diplomasi, ekoloji, mali, sağlık, siyasi, toplumsal ve kültürel çalışmalarda yürütülüyor.

- Geldiğiniz ülkedeki kadın ve sınıf mücadelesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Savaşın gölgesinde sosyal medya tartışmaları

nuz kısaca anlatır mısınız?

- Star Kongresi'nin Rojava devrimine çok büyük desteği oldu hem de özerk yönetimin kendi içerisinde eşbaşkanlık sistemine de desteği oldu. Kadın haklarının savunulması için de kanunlar çıkarıldı. Zaten bizim mücadelemiz bu alanda devam ediyor. Kongra Star Doğu ve Kuzey Suriye'nin kadın meclislerinin kurulmasında birçok farklı renkleriyle destek verdi. Bu esas üzerinde Ermeni ve Arap kadınları yürütmesi de kuruldu. Ve böylece Suriye kadın yürütme meclisi

kuruldu. Yürütme meclisine 150 kişiden fazla kadın katılım yapacağız. Doğu ve Kuzey Suriye'de yürütülen tüm çalışmalar ve eylemler bu esasta yürütülüyor.

- Kadın konferansından ne bekliyorsunuz?

- Bu kongreye katılımımızdaki amaç ve hedef, bu çalışmaların güçlü bir şekilde devamını getirmesidir. Biz çalışmalarımızın sadece Doğu ve Kuzey Suriye'de kısıtlı kalmasını istemiyoruz. Bunun için güçlü bir katılım ile askeri ve yürütme çalışmalarını dünyadaki tüm kadınlara

duyurmak ve ulaştırmak istiyoruz. Kadın mücadelesi bizim esas görevimizdir. Bu esas üzerinde Ortadoğu'da birçok eylem yapıldı. Zaten bizim bu kongrenin içerisinde bulunma sebebimiz de bunun üzerineydi. Ve bizim bu kongreden büyük bir umudumuz var; tüm kollarda kadınların güçlenmesi. Ermeni, Süryani ve Arap kadınları da kendi renkleriyle bu çalışmalarda yer alıyor. Özellikle kadın ölümlerine karşı daha güçlü çalışmalar yürütmek istiyoruz. Tüm dünyada kadınların eşit, demokratik ve özgür yaşamaları esas amacımız ve görevimizdir. Bu kongrenin felsefesi budur.

KIZIL BAYRAK / TUNUS

Güncel gelişmeler ve gençlik mücadelesinin yeni dönemi

KRİZ DERİNLEŞİYOR

Dinci faşist AKP-MHP iktidarı bir dizi alanda krizler içinde debeleniyor. Ekonomik, siyasal ve sosyal krizlerin işçi ve emekçilerin, gençlerin yaşamında yarattığı olumsuz etkiler günden güne artıyor. Başta ekonomik kriz olmak üzere, krizler yumağının derinleşmesi ile yüksek enflasyon, barınma, gıda ve enerji gibi en temel ihtiyaçların sürekli zamlanması yaşamı daha da çekilmez hale getiriyor. İşçi ve emekçiler kriz karşısında görülmemiş bir hızla yoksullaşiyor. AKP-MHP iktidarının dümeninde oturduğu mafyalaşmış sermaye devleti ise sömürü, yolsuzluk, rant, yağma ile sermayedarlara hizmette kusur etmiyor. Her açıdan bir çürümüşlük içinde olan AKP-MHP rejiminin şefleri ise bir çöküş yaşamadan önce kasalarını mümkün olduğunca doldurmanın derdine düşmüş durumdadılar.

Bu vahim tabloya dinci-gerici iktidarın toplumsal muhalefetin tüm öznelerine uyguladığı azgın bir polis-yargı terörü eşlik ediyor. Çöküş korkuları derinleştikçe en ufak hak arama eylemine, grevlere, direnişlere, protestolara saldırıyorlar. Bunlar yetmiyormuş gibi, bir de şeriatçı zihniyetlerini topluma dayatmaya başladılar. Artık festival, müzik ve konserleri dahi yasaklıyor, kendilerine biat etmeyen müzisyenlere karşı linç kampanyaları yürütüyorlar. Ancak, çıplak baskı ve zorbalıkla saltanatın sonsuza kadar sürdürülemeyeceğinin de farkındalar. İşte bu yüzden hak gasplarını görülmemiş bir pervasızlıkla yaygınlaştırıyorlar. Çünkü, işçi ve emekçilerin, kadınların, gençlerin temel haklarından ne kadar çok çalarlarsa kasalarını o kadar çok doldurabiliyorlar.

ÜNİVERSİTELER AÇILIRKEN

Üniversitelerde 2022-2023 eğitim öğretim yılı Eylül ayında başladı. Üniversiteler açılırken gençliği başta ekonomik krizin faturası olmak üzere çok yönlü sorunlar yumağı karşılıyor. Ekonomik kriz ile birlikte eğitim hakkının çok yönlü gaspı da derinleşiyor. Gençlik başta barınma sorunu olmak üzere eğitim hakkının en temel gereksinimlerine ulaşmakta zorlanıyor ya da ulaşamıyor. Daha üniversiteler açılmadan yaz aylarında KYK yurtlarına yüzde yüzü bulan zamlar yapılırken, yemekhane ücretlerinde ise %200'ü bu-

lan artışlar yaşandı. Bu arada bütün eğitim materyalleri de yüksek oranda zamlandı ve gençlerin erişemeyeceği bir hal aldı. Buna paralel olarak vakıf üniversitelerinde de eğitim ve öğretim ücretlerine akıl almaz zamlar yapıldı.

Başta barınma olmak üzere, beslenme, ulaşım, eğitim materyalleri gibi eğitim hakkının temel bileşenlerinin piyasada satılan ticari mal haline getirilmesi milyonlarca üniversiteli için ciddi sıkıntıları yaratıyor. On binlerce üniversiteli eğitim öğretim hayatını daha başlamadan sona erdiliyor. Yüz binlerce üniversiteli ise eğitimini sürdürebilmek için okuldan çok günü birlik, güvencesiz işlerde çalışmaya mecbur bırakılıyor. Sorunun derinliği 2022 YKS yerleştirme sonuçlarında ortaya çıkan verilerle daha net görünür hale geldi. YKS ile 86 bin 975'i devlet, 18 bin 977'si vakıf üniversitesine yerleştirilen toplam 105 bin 772 öğrenci kayıt yaptırmadı. Bunların 2 bin 296'sı tıp, diş hekimliği, eczacılık, mühendislik, hukuk, mimarlık ve eğitim fakülteleri gibi 300 bin sıralama barajı olan bölümler. Kayıt yaptıramayan öğrenciler arasında

ODTÜ, Boğaziçi, İTÜ, İÜ gibi en yüksek puanlı üniversiteleri kazananlar da var. Kayıt yapılmayan üniversitelerin şehir dağılımı ise adeta ekonomik krizin bir haritası gibi. İstanbul (15 bin 92), Ankara (3401), İzmir (2568), Antalya (2318), Konya (2259)'la ilk beşte yer alıyor. Söz konusu illerin ortak özelliği ise barınma sorununun en ağır yaşandığı iller olması. Bu şehirlerde barınma işçiler, emekçiler ve üniversiteliler için en ağır sorun durumunda. Son haftalarda vakıf üniversitelerinde öğretim ücretlerine ve okul yurtlarına yapılan fahiş zamlar da gençlerin kazandıkları üniversiteye kayıt yaptırmamasının önündeki en büyük engellerden bir diğeridir.

Tablodan görüleceği gibi üniversiteli gençliğin en yakıcı sorunu geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da barınma sorunudur. Bu sorun, yoksul üniversiteliler için en ilkel hali ile başını sokacak çatı bulmaya kadar varmış durumda. Oysa barınma, yalnızca kalacak yer sorunu değildir. Nitelikli, ulaşılabilir ve insani koşullarda barınmak en temel haklardan biridir. Buna rağmen sermaye devleti KYK yurtlarını

daha niteliksiz hale getirdi ve ücretlerini arttırdı. İki kişilik odalar sekiz kişiliğe kadar çıkarıldı. Yurtlar, halihazırdaki yetersiz altyapılarında herhangi bir düzenleme dahi yapılmadan kapasitelerinin çok üstünde öğrenci ile dolduruldu. Bütün bu koşullara bakarak barınma sorununun eğitim öğretim yılı boyunca sürecektir bir kriz olduğunu söyleyebiliriz. Bu krizi yaratanlar ise utanıp sıkılmadan 1100 odalı saraylarında sefahat sürmeye devam ediyorlar.

ÜNİVERSİTELERDE BASKILAR, YASAKLAR VE SALDIRILAR ARTIYOR

Bu sorunlar yumağına ek olarak, dinci-gerici iktidar üniversitelere ve gençliğe dönük baskı, yasak ve saldırılarını da arttırıyor. Üniversiteler açılmadan İçişleri Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın ortak hazırladığı bir faşist genelge yayınlandı. Faşist genelge ile üniversitelerde bir dizi kol, kulüp çalışmaları, kadın sorununa dair örgütlenmeler, afiş, bildiri vb. siyasal faaliyetler, etkinlikler hedef gösteriliyor ve yasaklanıyor. Yasaklamanın yanında, üniversitelilerin sosyal

medya paylaşımlarını dahi gözetleyecek bir çalışma yapılması planlanıyor. Üniversiteler açılınca “barınma sorunu” üzerinden gelişecek tepkileri önlemek için ÖGB, polis ve rektörlüğün birlikte hareket etmesi gerektiği vurgulanıyor. Bu gerici saldırıyı fiilen de başlattılar. Geçtiğimiz aylarda tarikat yurdunda intihara sürüklenen Enes Kara için yapılan eylemde gözaltına alınan onlarca öğrenciye okul ve kaldıkları yurtların yönetimleri tarafından soruşturmalar açıldı. Yine vakıf üniversitelerinde yüksek zamlara karşı eylem yapan bir dizi üniversiteliye de soruşturma ve ceza terörü uygulandı. Doğu Üniversitesi eyleme katılan onlarca öğrenciye soruşturma açarken (şimdilik) altı öğrenciye ise her biri için bir yılı bulan uzaklaştırma cezaları verdi.

Söz konusu genelge dinci-gerici ortaklığın hem gençlikten duyduğu korkunun hem saraya biat etmeyen gençliğe karşı beslediği nefretin özetidir. Her vesilede “gençlik içerisinde kültürel iktidar” olamadıklarından yakınan dinci-gerici rejim, gençliğin üniversitelerde söz, basın, ifade ve örgütlenme özgürlüğüne saldırarak adeta intikam alıyor. Faşist genelge ile OHAL sonrası üniversitelerde fiili olarak uygulanan baskı ve saldırılara,

yasal kılıf kazandırılmak isteniyor. Çünkü dinci-gerici iktidar toplumun en dinamik kesimi olan gençlikten büyük bir korku duyuyor. Bu korku, gençliğin 2013'te patlak veren Gezi Direnişinde en ön safta yer almasından da kaynaklanıyor. Bunun yanında gençlik toplumsal sorunlar karşısında zaman zaman harekete geçiyor, bir dizi eylemsel sürecin ön saflarında yer alıyor. Geçtiğimiz yıl yaşanan Boğaziçi Üniversitesi Direnişi de dinci gerici iktidarın üniversitelere daha histerik bir şekilde saldırmasını teşvik etti. Zira 6 ayda biter dedikleri direniş dört bir yana yayıldı, toplumsal muhalefetin ve gençliğin desteğini aldı, iktidarı geri adım atmaya zorladı. Denebilir ki gençliğin ayağa her kalkışı dinci-gerici iktidarın kimyasını daha da bozuyor. Bundan dolayı gelişecek her hareketi ilk andan itibaren kaba kuvvetle bastırmaya çalışıyor. Ancak bunca baskı ve zorbalığa rağmen hala da gençlik üzerinde istediği egemenliği kuramıyor.

ÜNİVERSİTELERDE BİRİKEN MÜCADELE POTANSİYELİ

Ekonomik kriz, hayat pahalılığı, eğitim hakkına erişimin giderek zorlaşması ve sistemin dayattığı geleceksizlik geniş

gençlik kitlelerinde büyük bir hoşnutsuzluk yaratıyor. Hoşnutsuzluk gerici-faşist AKP-MHP iktidarı karşıtlığı üzerinden de kendini ifade ediyor. Geniş gençlik kesimleri çok ynlü krizlerin sorumlusu olarak iktidarı görüyor. Ancak gençliğin bu hoşnutsuzluğu ve tepkisi henüz bir kanala akabilmiş değil. Gençliğin biriken sorunlarına karşı ortak talepleri ile öne çıkan, birleşik ve kitlesel bir gençlik hareketinden bahsetmek yazık ki bugün için zor. Ancak gençliği hedef alan bu çok yönlü saldırı politikalarının gençlik cephesinde bir mücadele potansiyeli biriktirdiği de çok açık.

Yeni dönemi karşılarken Boğaziçi ve ODTÜ'de geçtiğimiz yıldan beri devam eden süreçleri (kayım rektör ataması, geçinemiyoruz eylemleri, yemekhane eylemleri ve son olarak da mezuniyet törenleri) detaylı bir şekilde irdelemek ve sonuçlar çıkarmak gerekiyor. Her iki üniversite de kendi özgün süreçleri üzerinden anlamlı pratikler ortaya koydular. Bundan dolayı sermaye devleti tarafından özel baskı ve saldırıların hedefi haline getirildiler. Yeni dönemde de kuşkusuz bu üniversitelerde bir dizi hareketli süreç yaşanacaktır. Bu kapsamda, başta gençlik hareketinin merkezi konumunda

olan üniversiteler olmak üzere toplumsal, siyasal, ekonomik taleplerle harekete geçen üniversitelerle ve bu üniversitelerdeki duyarlı, dinamik gençlik özneleri ile bağ kurmak büyük bir önem taşıyor.

Biriken mücadele potansiyellerini iyi değerlendirmek ve yarın gelişecek süreçlere hazırlıklı olmak bugün devrimci gençliğin en önemli sorumluluğudur. Geleceksizliğe mahkum edilen, özgürlük alanları bir bir elinden alınan gençlik kitlelerinin “Düzene karşı devrim!” çizgisine ile kazanılması ve örgütlenmesi günün en ykıcı görevi olarak öne çıkıyor. Bu kapsamda öncelikle gençlik hareketi açısından stratejik önemde olan üniversitelerde mevziler kazanmak, kalıcı zeminler oluşturmak zorundayız. Elbette bunun için hedefli, yaratıcı ve inisiyatifli bir çaba ortaya koymamız gerekiyor. Bu çaba bir örgütlenme seferberliği yaratmaya odaklanmak zorunda. Zira, bizim bıraktığımız her boşluğu düzenin dinci-gerici ideolojisi ve örgütlenmeleri dolduruyor.

DEVRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ
EYLÜL 2022

Üniversiteler eğitimde yaşanan bir yığın sorunun koyu gölgesinde açılıyor. Milyonlarca üniversiteli için “barınma” sorunu temel bir gündem olarak karşımıza çıkıyor. Kalacak yer bulamadığı için eğitim hakkı gasp edilen öğrenci sayısı her geçen yıl artıyor. Bu sene YKS'de 86 bin 975'i devlet ve 18 bin 977'si vakıf üniversitesi kazanan, toplam 105 bin 772 öğrenci kayıt yaptıramadı. Hiç kayıt yaptıramayanlara eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalan binlercesi eklendiğinde sayının çok daha fazla olduğu ve sürekli arttığı görülüyor.

Saray rejimi ise uydurduğu yalanlarla bu temel sorunun üzerini örtme telaşına düştü. AKP şefi Tayyip Erdoğan geçtiğimiz yıl barınma hakkı için eylem gerçekleştiren öğrencileri “sözde öğrenci” ilan etmiş, “Yurt sorunu diye bir şey söz konusu değil” zırvasını ortaya atarak milyonlarca öğrencinin barınma sorununu pervasızca inkar etmişti. Bununla da yetinmemiş, barınma hakkı gibi en insani talepleri bile histerik bir üslupla karalamaya çalışmış, kolluk kuvvetlerine talimat vererek öğrencileri gözaltına almıştı.

1100 odalı sarayında sefahat süren AKP şefi ve onun rejimi sorunun çözümü için kılını kıpırdatmadığı gibi ev kiralari ve yurt fiyatlarındaki fahiş artışlar durumu daha da vahim hale getirdi.

“Yurtlara yerleştirme” yalanı

TARİHİN EN BÜYÜK YALANI

Sarayın Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, yurtlara yapılan başvuru sonuçlarına dair, “Yerleştirmede tarihimizin en yüksek yerleştirme oranını yüzde 80 ile gerçekleştirdik” palavrasını ortaya attı. Türkiye’de sağlanan yurt hizmetlerinin eşi benzeri olmadığını öne süren Kasapoğlu, 36 ülkenin nüfusundan daha fazla kapasiteye sahip yurt altyapısı olduğu safatasını ortaya atıp bununla gurur duyduğunu söyledi.

2021 verilerine göre ise devlet yurtlarının kapasitesi yalnızca 695 bin 834. Bakan Kasapoğlu’nun iddiasına göre bu sayı bu yıl 800 bine çıkmış. Ancak yeni kayıtlarla birlikte üniversiteli öğrenci sayısı 9 milyonu aşmış bulunuyor.

Bu durumda Bakan Kasapoğlu’nun iddiasına göre bile 9 milyon üniversiteli öğrencinin yalnızca yüzde 8’i yurttan kalabiliyor. Başka bir ifadeyle yeni eğitim-öğretim döneminde en az 8 milyon 200 bin öğrenci kalacak yer sorunu ile karşı karşıya bulunuyor.

Adam sarayın bakanı olunca bu rezale tablosuyla övünmekte sakınca görmüyor.

KYK YURLARI

Temizlik, güvenlik, sosyal aktivite, yemek, sürekli zamlanan ücretler gibi pek çok alanda başka sorunların olmasına rağmen, KYK yurtları halen öğrencilerin kalabileceği en ucuz yerlerden biri. Ancak KYK yurtlarında kalabilmek şarta bağlanmıştır. Kaldı ki, yurtların kapasitesi ile öğrenci sayısı arasındaki uçurum, zaten ezici çoğunluk için yurttan kalma şansını ortadan kaldırıyor.

Bu arada MEB’in Örgün Eğitim İstatistikleri raporlarına göre, 2019-2020 eğitim ve öğretim döneminde Kredi Yurtlar Genel Müdürlüğü’ne bağlı 793 yurt bulunurken, 2020-2021 döneminde ise bu sayı 773’e düşmüştür. Yani MEB’e göre KYK yurtlarının sayısı azalmıştır. MEB verilerine göre 2016’dan bu yana yurt sayısında kayda değer bir artış olmamış. Devlet yurtlarının sayısı özel yurtlara göre yıllar içinde daha düşük oranda arttı.

Nitekim ülke genelinde KYK yurtlarının sayısı 793 iken vakıf, dernek, şahıs, ticari, kamu üniversitesi yurtları ve özel işletmelere ait olduğu belirtilen yurtların sayısı 4 bin 406’dır. Yani öğrenciler cemaat, tarikat, vakıf yurtları ile özel

yurtlara mecbur bırakılıyor. Özel yurtlara mahkûm bırakılan öğrencilerden ise yılda yaklaşık 100 bin TL isteniyor.

Yurt kapasitelerini odalara yeni yatıklar ekleyerek ‘artıran’ Saraylılar, barınma krizi derinleşirken öğrencilerin “nitelikli” barınma hakkını da gasp ediyorlar. Kendileri 1100 odalı sarayda şatafat içinde yaşarken öğrencileri 8 kişilik koşullara mahkûm ediyorlar. Üstelik son dönemde KYK yurtlarındaki fiyat kategorizasyonu da dikkat çekiyor. Son zamlarla birlikte 3. tip yurt fiyatı aylık 290 TL’den 522 TL’ye, 6. tip yurt fiyatı ise aylık 390 TL’den 702 TL’ye çıkarıldı. Ayrıca yeni kayıt döneminde öğrencilerden depozito ücreti alındığı da ifade ediliyor.

Tablo bu kadar karanlıkken, utanıp sıkılmadan ne kadar çok yurt yaptıklarını anlatan, yurt kapasitelerindeki ‘artışla’ övünen Saraylılar, eğitim alanını tarikatlar için adam devşirme, sermayedarlar için kârlı bir pazar olarak görüyorlar.

Eğitim döneminin her aşamasında öğrencileri “müşteri” olarak görüyor, en temel insani ihtiyaçlar bile kârlı şekilde öğrencilere satılıyor. “Paran kadar eğitim” anlayışı ile milyonların eğitim hakkı pervasızca gasp ediliyor.

Rejimin ördüğü bu karanlık ablukayı ise, ancak öğrenci gençliğin örgütlü mücadelesi parçalayabilir.

Ulucanlar katliamında yitirdiğimiz 10 yiğit devrimciyi ve Türkiye devrimci hareketinin 50 yıllık çınarı Teslim Demir'i (Sinan) saygıyla anıyoruz....

**Devrimciler
ölmez,
devrim davası yenilmezdir!**